

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

گزارش مدیریتی طرح ارزیابی عملکرد قبل و پس از واگذاری شرکتهای دولتی واگذار شده به بخش غیردولتی

کارفرما: سازمان خصوصی سازی

مجری طرح: شرکت گروه کارشناسان ایران

اسفند ۱۳۹۷

پیشگفتار

در جهان امروز و در دوران تحولات عظیم دانش مدیریت، نظام پایش و ارزیابی به عنوان حلقه‌ای از نظام راهبری سازمانی، جایگاهی خطیر یافته است، به گونه‌ای که فقدان آن در ابعاد مختلف اعم از ارزیابی چگونگی استفاده از منابع و امکانات، کارکنان، اهداف و استراتژی‌ها، به عنوان یکی از نقیصه‌های اصلی نظام مدیریت یک سازمان قلمداد می‌گردد. یک سازمان به منظور آگاهی از میزان مطلوبیت و کیفیت فعالیت‌های خود بالاخص در محیط‌های پیچیده و پویا، نیاز مبرم به نظام مدیریت عملکرد دارد. از سوی دیگر فقدان این نظام در یک سیستم، به معنای عدم برقراری ارتباط میان محیط درون و برون سازمان تلقی می‌گردد که پیامدهای آن کهولت و نهایتاً زوال سازمانی است. گرچه ممکن است بروز این پدیده به علت عدم وقوع یکباره آن محسوس نباشد، لیکن مطالعات نشان می‌دهد فقدان نظام مدیریت عملکرد و کسب بازخورد، امکان انجام اصلاحات لازم برای رشد، توسعه و بهبود فعالیت‌ها را غیرممکن می‌نماید.

سازمان‌ها تا زمانی که برای بقا تلاش می‌کنند و خود را نیازمند حضور در عرصه ملی و جهانی می‌دانند، باید اصل بهبود مستمر را سرلوحه فعالیت خود قرار دهند. لیکن این اصل تنها در سایه بهبود مدیریت عملکرد امکان‌پذیر می‌شود. بهبود مستمر عملکرد، نیروی عظیم هم‌افزایی ایجاد می‌کند که این نیرو می‌تواند پشتیبان برنامه رشد و توسعه و ایجاد فرصت‌های تعالی در سازمان باشد. در صورتی که ارزیابی عملکرد با دیدگاه فرایندی و بطور صحیح و مستمر انجام شود، در بخش دولتی و عمومی موجب ارتقاء پاسخگویی دستگاه‌های اجرایی، اعتماد عمومی به عملکرد سازمان‌ها و کارایی و اثربخشی بیشتر و در بخش غیردولتی نیز موجب ارتقای مدیریت منابع، رضایت مشتری، کمک به توسعه ملی، ایجاد قابلیت‌های جدید، پایداری و ارتقاء کلاس جهانی شرکت‌ها و مؤسسات می‌شود.

در راستای این تحول و بهبود مستمر و با هدف سنجش میزان نیل به اهداف خصوصی‌سازی و پایش عملکرد شرکت‌های دولتی واگذار شده به بخش غیردولتی، سازمان خصوصی‌سازی همه ساله اقدام به ارزیابی عملکرد شرکت‌های واگذار شده می‌نماید. این ارزیابی‌ها می‌تواند موجب شناسایی دلایل موفقیت و عدم موفقیت سازمان خصوصی در راستای دستیابی به اهداف تعیین شده برای برنامه خصوصی‌سازی و در نتیجه ارائه پیشنهادهای کاربردی در جهت بهبود فرایند اجرایی خصوصی‌سازی شود. همچنین می‌توان با رتبه‌بندی و تعیین شرکت‌های برتر و موفق به‌طور کلی و در هر صنعت به‌طور مجزا و مطالعه دلایل موفقیت این شرکت‌ها؛ نسبت به الگوبرداری از آن‌ها برای بهبود وضعیت سایر شرکت‌ها اقدام نمود. معالوف با عنایت به جامعه آماری شرکت‌های واگذار شده از سال ۱۳۹۲ تاکنون؛ با نظر کارشناسان محترم سازمان خصوصی‌سازی، ۱۷ شرکت به شرح بخش ۱-۳ گزارش حاضر، که طی دوره زمانی مذکور بیش از ۵۰٪ سهام آن‌ها به بخش غیردولتی واگذار شده و یا واگذاری سهام کنترلی داشته‌اند، در طرح مذکور مورد ارزیابی قرار گرفتند. این طرح در سه مرحله به شرح زیر انجام گرفته است:

➤ مرحله اول: ارزیابی عملکرد شرکت‌های واگذار شده به بخش غیردولتی در سطح خرد براساس یک مدل خاص ارزیابی عملکرد، در برگیرنده بخش‌های زیر:

- ارزیابی عملکرد شرکت‌ها و رتبه‌بندی آن‌ها براساس کل امتیازات مدل و همچنین به تفکیک هر معیار و شاخص مدل برای سه سال قبل و همه سال‌های پس از واگذاری،
- ارزیابی عملکرد شرکت‌ها و رتبه‌بندی آن‌ها در سه سال قبل و همه سال‌های پس از واگذاری به تفکیک استان‌های مختلف کشور؛ براساس کل امتیازات مدل و همچنین به تفکیک امتیازات معیارها و شاخص‌های مربوطه،
- ارزیابی عملکرد شرکت‌ها و رتبه‌بندی آن‌ها در سه سال قبل و همه سال‌های پس از واگذاری به تفکیک روش واگذاری؛ براساس کل امتیازات مدل و همچنین به تفکیک امتیازات معیارها و شاخص‌های مربوطه
- ارزیابی عملکرد شرکت‌ها و رتبه‌بندی آن‌ها در سه سال قبل و همه سال‌های پس از واگذاری به تفکیک اندازه شرکت و یا هر شیوه مد نظر کارفرما؛ براساس کل امتیازات مدل و همچنین به تفکیک امتیازات معیارها و شاخص‌های مربوطه

➤ **مرحله دوم: ارزیابی شرکت‌های واگذار شده به تفکیک صنعت که در برگیرنده بخش‌های زیر می‌باشد:**

- طبقه‌بندی فهرست شرکت‌ها به تفکیک صنایع مختلف،
- بازنگری مدل ارزیابی عملکرد براساس هر صنعت به صورت مجزا،
- اجرای مدل‌های ارزیابی عملکرد تعدیل شده و ارزیابی و رتبه‌بندی شرکت‌ها به تفکیک صنعت، براساس کل امتیازات مدل و همچنین به تفکیک امتیازات معیارها و شاخص‌های مربوطه،

➤ **مرحله دوم: مقایسه عملکرد شرکت‌های واگذار شده با شرکت‌های دولتی و خصوصی موجود در آن صنعت که**

فرایند خصوصی‌سازی را طی نکرده‌اند، در برگیرنده بخش‌های زیر:

- مقایسه قیاسی و تطبیقی شرکت‌های واگذار شده با شرکت‌های دولتی و خصوصی موجود در آن صنعت که فرایند خصوصی‌سازی را طی نکرده‌اند، در دوره زمانی قبل از واگذاری، دوره زمانی پس از واگذاری و همچنین دوره زمانی قبل و پس از واگذاری
- بررسی میزان و معناداری تفاوت فی‌مابین شرکت‌های خصوصی‌سازی شده با شرکت‌های خصوصی و دولتی موجود در آن صنعت که فرایند خصوصی‌سازی را طی نکرده‌اند.

در اینجا، گروه کارشناسان ایران لازم می‌داند از جناب آقای پوری‌حسینی، معاون وزیر و ریاست محترم سازمان خصوصی‌سازی، اعضای محترم هیئت عامل سازمان به ویژه جناب آقای داود خانی، عضو محترم هیئت عامل و معاون برنامه‌ریزی توسعه منابع و امور پشتیبانی، سرکار خانم مفتوح، مدیرکل محترم دفتر برنامه‌ریزی و تحلیل واگذاری‌ها، جناب آقای کابلی‌زاده، جناب آقای اسلامی‌نژاد و سرکار خانم بیات و سایر مدیران و کارشناسان محترم سازمان خصوصی‌سازی که در طرح حاضر همکاری داشته‌اند، مراتب سپاس و قدردانی خود را اعلام نماید.

در انتها محققین شرکت گروه کارشناسان ایران که در این طرح پژوهشی همکاری داشته‌اند به شرح زیر معرفی و مراتب سپاس و قدردانی خاص خود را از آن‌ها ابراز می‌دارد:

- جناب آقای مهندس فرزین انتصاریان، رئیس هیئت مدیره شرکت گروه کارشناسان ایران و مشاور ارشد پروژه؛
- جناب آقای بهنوش امیریگانه، عضو هیئت مدیره شرکت گروه کارشناسان ایران و مشاور حوزه مالی و اقتصادی در پروژه؛
- سرکار خانم سیده محبوبه امینی، مدیرعامل و عضو هیئت مدیره شرکت گروه کارشناسان ایران و مدیر و مشاور حوزه ارزیابی عملکرد در پروژه؛
- جناب آقای پیمان امینیان، عضو هیئت مدیره گروه کارشناسان ایران و کارشناس ارشد حوزه مدیریت مالی در پروژه،
- جناب آقای سید محمد امینی، کارشناس طراحی نرم‌افزار؛
- سرکار خانم زهرا عباس‌نژاد، کارشناس حوزه بهره‌وری؛
- جناب آقای محمد لوائی، کارشناس آمار؛
- جناب آقای دکتر فرید کهن، کارشناس اقتصاد؛
- کارشناسانی که در صنایع مختلف از دانش و تجربه آن‌ها بهره برده‌ایم؛ و
- سایر کارشناسانی که در استخراج و ورود اطلاعات ما را همراهی کرده‌اند.

با آرزوی موفقیت

گروه کارشناسان ایران

۱	بخش اول
۱	کلیات پروژه
۲	۱-۱- مقدمه
۳	۲-۱- مدل ارزیابی عملکرد شرکت‌های واگذار شده به همراه نحوه محاسبه شاخص‌ها و امتیازدهی
۵	۳-۱- فهرست شرکت‌های نمونه و ارزیابی شده
۶	بخش دوم
۶	اجرای مدل ارزیابی عملکرد شرکت‌های واگذار شده
۷	۱-۲- مقدمه
۸	۲-۲- رتبه‌بندی بر اساس تفاضل امتیازات
۱۰	۳-۲- رتبه‌بندی بر اساس معیارهای مدل ارزیابی عملکرد
۱۰	۱-۳-۲- رتبه‌بندی بر اساس معیار بهره‌وری
۱۱	۲-۳-۲- رتبه‌بندی بر اساس معیار بازدهی
۱۱	۳-۳-۲- رتبه‌بندی بر اساس معیار سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت
۱۲	۴-۳-۲- رتبه‌بندی بر اساس شاخص اشتغال
۱۳	۵-۳-۲- رتبه‌بندی بر اساس شاخص بهره‌وری کل
۱۴	۴-۲- رتبه‌بندی استان‌ها بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری
۱۵	۵-۲- رتبه‌بندی روش‌های مختلف واگذاری بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری
۱۶	۶-۲- رتبه‌بندی شرکت‌ها به تفکیک اندازه بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری
۱۷	۱-۶-۲- طبقه کوچک
۱۷	۲-۶-۲- طبقه متوسط
۱۷	۳-۶-۲- طبقه بزرگ
۱۸	بخش سوم
۱۸	تعدیل و اجرای مدل ارزیابی عملکرد شرکت‌های واگذار شده به تفکیک صنعت
۱۹	۱-۳- مقدمه
۲۰	۲-۳- طبقه‌بندی شرکت‌ها به تفکیک صنایع
۲۱	۳-۳- بازنگری مدل ارزیابی عملکرد به تفکیک صنایع
۲۲	۴-۳- رتبه‌بندی صنایع بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری
۲۳	۵-۳- رتبه‌بندی شرکت‌ها بر اساس مدل تعدیل شده ارزیابی عملکرد در قبل و پس از واگذاری
۲۳	۱-۵-۳- صنعت ساخت (تولید)
۲۳	۲-۵-۳- صنعت فلزات اساسی و معدن
۲۳	۳-۵-۳- صنعت کشاورزی و دامپروری و صنایع غذایی
۲۳	۴-۵-۳- صنعت برق
۲۴	۵-۵-۳- صنعت خدمات
۲۴	۶-۵-۳- صنعت ساختمان و پیمانکاری
۲۵	بخش چهارم
۲۵	مقایسه شرکت‌های واگذار شده در هر صنعت با شرکت‌های شاهد دولتی و خصوصی فعال در همان صنعت
۲۶	۱-۴- مقدمه
۲۷	۲-۴- تبیین شیوه اجرا
۲۸	۳-۴- لغات و اصطلاحات بکار رفته در این بخش از گزارش
۲۹	۴-۴- نحوه شناسایی و انتخاب شرکت‌های شاهد خصوصی و دولتی
۲۹	۵-۴- وضعیت کل شرکت‌ها از نظر معیارهای مدل (۵ معیار) در چهار صنعت خدمات، ساخت، ساختمان و پیمانکاری و فلزات اساسی و معدن
۳۰	۱-۵-۴- معیار بازدهی

۳۰	..... معیار بهره‌وری ۲-۵-۴
۳۱	..... معیار سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت ۳-۵-۴
۳۱	..... شاخص اشتغال ۴-۵-۴
۳۳	..... شاخص بهره‌وری کل ۵-۵-۴
۳۵	..... مقایسه تطبیقی و قیاسی شرکت‌های واگذار شده در چهار صنعت با شرکت‌های شاهد دولتی و خصوصی فعال در همان صنعت با استفاده از روش‌های آماری ۶-۴
۳۵	..... بررسی اثر صنعت ۱-۶-۴
۳۷	..... بررسی اثر نوع شرکت، نوع سال و عملکرد انواع شرکت‌ها در دوران پیش و پس از واگذاری به تفکیک صنایع ۲-۶-۴
۳۷	..... ساخت(تولید) ۱-۲-۶-۴
۳۸	..... ساختمان و پیمانکاری ۲-۲-۶-۴
۴۰	..... سایر خدمات ۳-۲-۶-۴
۴۲	..... فلزات اساسی و معدن ۴-۲-۶-۴
۴۴	..... مقایسه شرکت‌های واگذار شده صنعت کشاورزی، دامپروری و صنایع غذایی و برق با شرکت‌های شاهد دولتی و خصوصی فعال در همان صنعت ۷-۴
۴۴	..... کشاورزی، دامپروری و صنایع غذایی ۱-۷-۴
۴۶	..... برق ۲-۷-۴
۴۸	..... بخش پنجم
۴۸	..... جمع‌بندی و خلاصه گزارش
۴۹	..... مقدمه ۱-۵
۴۹	..... بازنگری مدل ارزیابی عملکرد ۲-۵
۵۰	..... جمع‌آوری اطلاعات شرکت‌های مورد بررسی ۳-۵
۵۰	..... اندازه‌گیری شاخص‌های ارزیابی عملکرد ۴-۵
۵۰	..... ارزیابی عملکرد شرکت‌های مورد بررسی ۵-۵
۵۳	..... رتبه‌بندی شرکت‌ها بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری ۶-۵
۵۳	..... رتبه‌بندی شرکت‌ها به تفکیک هر معیار در قبل و پس از واگذاری ۷-۵
۵۳	..... رتبه‌بندی استان‌ها بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری ۸-۵
۵۴	..... رتبه‌بندی روش‌های واگذاری بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری ۹-۵
۵۴	..... رتبه‌بندی شرکت‌ها به تفکیک اندازه شرکت بر اساس تفاضل امتیاز معیارها ۱۰-۵
۵۴	..... رتبه‌بندی شرکت‌ها در دو معیار اشتغال و بهره‌وری کل بر اساس نرخ رشد معیارها ۱۱-۵
۵۴	..... رتبه‌بندی صنایع بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری ۱۲-۵
۵۵	..... ارزیابی عملکرد شرکت‌های مورد بررسی بر اساس مدل بازنگری شده به تفکیک صنعت ۱۳-۵
۵۶	..... رتبه‌بندی شرکت‌ها به تفکیک هر صنعت بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری ۱۴-۵
۵۶	..... رتبه‌بندی شرکت‌ها به تفکیک هر معیار و شاخص در هر صنعت بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری ۱۵-۵
۵۶	..... رتبه‌بندی شرکت‌ها در دو معیار اشتغال و بهره‌وری کل بر اساس نرخ رشد معیارها در هر صنعت ۱۶-۵
۵۷	..... فهرست شرکت‌های شاهد دولتی و خصوصی ۱۷-۵
۵۷	..... مقایسه شرکت‌های واگذار شده به بخش غیردولتی با شرکت‌های شاهد خصوصی و دولتی ۱۸-۵

فهرست جداول

جدول ۱-۱	مدل ارزیابی عملکرد شرکت‌های واگذار شده به بخش غیردولتی	۳
جدول ۲-۱	روش امتیازدهی به شاخص‌ها	۴
جدول ۳-۱	فهرست شرکت‌های ارزیابی شده	۵
جدول ۱-۲	رتبه‌بندی کلیه شرکت‌ها براساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری	۸
جدول ۲-۲	رتبه‌بندی شرکت‌های بدون صادرات براساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری	۸
جدول ۳-۲	رتبه‌بندی شرکت‌های صادرکننده براساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری	۹
جدول ۴-۲	رتبه‌بندی شرکت‌ها براساس تفاضل امتیاز قبل و پس از واگذاری معیار بهره‌وری	۱۰
جدول ۵-۲	رتبه‌بندی شرکت‌ها براساس تفاضل امتیاز قبل و پس از واگذاری معیار بازدهی	۱۱
جدول ۶-۲	رتبه‌بندی کلیه شرکت‌ها براساس تفاضل امتیاز قبل و پس از واگذاری معیار سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت	۱۱
جدول ۷-۲	رتبه‌بندی شرکت‌های صادرکننده براساس تفاضل امتیاز قبل و پس از واگذاری معیار سرمایه‌گذاری و توسعه	۱۲
جدول ۸-۲	رتبه‌بندی شرکت‌های بدون صادرات براساس تفاضل امتیاز قبل و پس از واگذاری معیار سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت	۱۲
جدول ۹-۲	رتبه‌بندی شرکت‌ها براساس نرخ رشد شاخص اشتغال نسبت به قبل از واگذاری	۱۲
جدول ۱۰-۲	رتبه‌بندی شرکت‌ها براساس نرخ رشد شاخص بهره‌وری کل نسبت به قبل از واگذاری	۱۳
جدول ۱۱-۲	جدول استان‌ها و تعداد شرکت‌های ارزیابی شده در هر استان	۱۴
جدول ۱۲-۲	رتبه‌بندی استان‌ها بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری	۱۴
جدول ۱۳-۲	رتبه‌بندی روش‌های واگذاری بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری	۱۵
جدول ۱۴-۲	نحوه طبقه‌بندی شرکت‌های مورد بررسی براساس اندازه شرکت	۱۶
جدول ۱۵-۲	متوسط تعداد کارکنان شرکت‌های مورد بررسی براساس اندازه شرکت	۱۶
جدول ۱۶-۲	رتبه‌بندی شرکت‌های واگذار شده با اندازه کوچک بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری	۱۷
جدول ۱۷-۲	رتبه‌بندی شرکت‌های واگذار شده با اندازه متوسط بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری	۱۷
جدول ۱۸-۲	رتبه‌بندی کلیه شرکت‌های واگذار شده با اندازه بزرگ بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری	۱۷
جدول ۱۹-۲	رتبه‌بندی شرکت‌های واگذار شده بدون صادرات با اندازه بزرگ بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری	۱۷
جدول ۱-۳	طبقه‌بندی شرکت‌های واگذار شده به تفکیک صنایع	۲۰
جدول ۲-۳	امتیازات شاخص‌های مدل تعدیل شده به تفکیک صنایع مختلف	۲۱
جدول ۳-۳	رتبه‌بندی صنایع بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری	۲۲
جدول ۴-۳	رتبه‌بندی شرکت‌ها بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری	۲۳
جدول ۵-۳	رتبه‌بندی شرکت‌ها در صنعت فلزات اساسی و معدن بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری	۲۳
جدول ۶-۳	رتبه‌بندی کلیه شرکت‌ها در صنعت خدمات بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری	۲۴
جدول ۷-۳	رتبه‌بندی شرکت‌های صادر کننده در صنعت خدمات بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری	۲۴
جدول ۸-۳	رتبه‌بندی شرکت‌ها در صنعت ساختمان و پیمانکاری بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری	۲۴
جدول ۱-۴	ترکیب شرکت‌های مورد بررسی به تفکیک صنعت و نوع شرکت	۲۶
جدول ۲-۴	فهرست شرکت‌های شاهد خصوصی و دولتی به تفکیک صنعت	۲۹
جدول ۳-۴	وضعیت شاخص‌های معیار بازدهی در گروه‌های مختلف صنعت برای کلیه شرکت‌ها (دولتی، خصوصی و واگذار شده)	۳۰
جدول ۴-۴	وضعیت شاخص‌های بهره‌وری در گروه‌های مختلف صنعت برای کلیه شرکت‌ها (دولتی، خصوصی و واگذار شده)	۳۰
جدول ۵-۴	وضعیت شاخص‌های سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت در گروه‌های مختلف صنعت برای کلیه شرکت‌ها (دولتی، خصوصی و واگذار شده)	۳۱
جدول ۶-۴	مقایسه میانگین مقدار و نرخ رشد شاخص اشتغال به تفکیک صنایع	۳۲
جدول ۷-۴	مقایسه میانگین مقدار شاخص بهره‌وری کل به تفکیک صنایع	۳۳
جدول ۸-۴	بررسی اثر صنعت در امتیازات معیارها	۳۵
جدول ۹-۴	بررسی اثر نیاز به تفکیک در زیرشاخص‌های هر معیار	۳۶
جدول ۱۰-۴	بررسی رفتار انواع شرکت‌های مختلف در صنعت ساخت (تولید) از نظر معیارهای عملکرد مالی	۳۷
جدول ۱۱-۴	بررسی معنی‌داری تفاوت عملکرد مالی انواع شرکت ساخت (تولید)	۳۷

جدول ۴-۱۲- بررسی اثر شروع اجرای خصوصی‌سازی بر معیارهای عملکرد مالی صنعت ساخت(تولید).....	۳۸
جدول ۴-۱۳- بررسی تفاوت عملکرد انواع شرکت‌های مختلف ساخت(تولیدی) در پیش و پس‌واگذاری.....	۳۸
جدول ۴-۱۴- بررسی رفتار انواع شرکت‌های مختلف در صنعت ساختمان و پیمانکاری از نظر معیارهای عملکرد مالی.....	۳۹
جدول ۴-۱۵- بررسی معنی‌داری تفاوت عملکرد مالی انواع شرکت ساختمان و پیمانکاری.....	۳۹
جدول ۴-۱۶- بررسی اثر شروع اجرای خصوصی‌سازی بر معیارهای عملکرد مالی صنعت ساختمان و پیمانکاری.....	۳۹
جدول ۴-۱۷- بررسی تفاوت عملکرد انواع شرکت‌های مختلف ساختمان و پیمانکاری در پیش و پس‌واگذاری.....	۴۰
جدول ۴-۱۸- بررسی رفتار انواع شرکت‌های مختلف در صنعت خدمات از نظر معیارهای عملکرد مالی.....	۴۰
جدول ۴-۱۹- بررسی معنی‌داری تفاوت عملکرد مالی انواع شرکت خدمات.....	۴۱
جدول ۴-۲۰- بررسی اثر شروع اجرای خصوصی‌سازی بر معیارهای عملکرد مالی صنعت خدمات.....	۴۱
جدول ۴-۲۱- بررسی تفاوت عملکرد انواع شرکت‌های مختلف خدماتی در پیش و پس‌واگذاری.....	۴۲
جدول ۴-۲۲- بررسی رفتار انواع شرکت‌های مختلف در صنعت فلزات اساسی و معدن از نظر معیارهای عملکرد مالی.....	۴۲
جدول ۴-۲۳- بررسی معنی‌داری تفاوت عملکرد مالی انواع شرکت فلزات اساسی و معدنی.....	۴۲
جدول ۴-۲۴- بررسی اثر شروع اجرای خصوصی‌سازی بر معیارهای عملکرد مالی صنعت فلزات اساسی و معدنی.....	۴۳
جدول ۴-۲۵- بررسی تفاوت عملکرد انواع شرکت‌های مختلف فلزات اساسی و معدنی در پیش و پس‌واگذاری.....	۴۳
جدول ۴-۲۶- وضعیت معیارها در انواع شرکت‌های صنعت کشاورزی، دامپروری و مواد غذایی.....	۴۴
جدول ۴-۲۷- مقایسه میانگین مقدار و نرخ رشد شاخص اشتغال در صنعت کشاورزی، دامپروری و صنایع غذایی.....	۴۵
جدول ۴-۲۸- مقایسه میانگین مقدار شاخص بهره‌وری کل در صنعت کشاورزی، دامپروری و صنایع غذایی.....	۴۵
جدول ۴-۲۹- وضعیت معیارها در انواع شرکت‌های صنعت برق.....	۴۶
جدول ۴-۳۰- مقایسه میانگین مقدار و نرخ رشد شاخص اشتغال در صنعت برق.....	۴۷
جدول ۴-۳۱- مقایسه میانگین مقدار شاخص بهره‌وری کل در صنعت برق.....	۴۷
جدول ۵-۱- تعداد و درصد شرکت‌های دارای افزایش و کاهش و یا بدون تغییر نسبت به قبل از واگذاری به تفکیک شاخص‌ها.....	۵۲
جدول ۵-۲- شرکت‌های دارای بالاترین نرخ رشد اشتغال و بهره‌وری کل نسبت به قبل از واگذاری به تفکیک صنعت.....	۵۶
جدول ۵-۳- فهرست شرکت‌های شاهد خصوصی و دولتی به تفکیک صنعت.....	۵۷
جدول ۵-۴- وضعیت‌های ممکن برای شرکت‌های واگذار شده.....	۵۸
جدول ۵-۵- رفتار شرکت‌های واگذار شده در جریان واگذاری.....	۵۸
جدول ۵-۶- تفاوت رفتار صنایع در قبل و پس از واگذاری.....	۵۸
جدول ۵-۷- رفتار انواع شرکت در صنایع در تعامل با خصوصی‌سازی.....	۵۹
جدول ۵-۸- حالات ممکن در صورت نیاز به تغییرپذیری امتیازهای عملکرد.....	۵۹
جدول ۵-۹- خلاصه عوامل مؤثر بر توجیه تغییرپذیری امتیازات عملکرد مالی در صنایع مختلف.....	۶۰
جدول ۵-۱۰- تفاوت عملکرد شرکت‌های واگذار شده در صنعت ساخت(تولید) با شرکت‌های دولتی و خصوصی شاهد از منظر معیارهای مدل ارزیابی عملکرد.....	۶۰
جدول ۵-۱۱- تفاوت عملکرد شرکت‌های واگذار شده در صنعت ساختمان و پیمانکاری با شرکت‌های دولتی و خصوصی شاهد از منظر معیارهای مدل ارزیابی عملکرد.....	۶۱
جدول ۵-۱۲- تفاوت عملکرد شرکت‌های واگذار شده در صنعت خدمات با شرکت‌های دولتی و خصوصی شاهد از منظر معیارهای مدل ارزیابی عملکرد.....	۶۱
جدول ۵-۱۳- تفاوت عملکرد شرکت‌های واگذار شده در صنعت فلزات اساسی و معدن با شرکت‌های دولتی و خصوصی شاهد از منظر معیارهای مدل ارزیابی عملکرد.....	۶۲
جدول ۵-۱۴- تفاوت عملکرد شرکت‌های واگذار شده در صنعت کشاورزی، دامپروری و صنایع غذایی با شرکت‌های دولتی و خصوصی شاهد از منظر معیارهای مدل ارزیابی عملکرد.....	۶۳
جدول ۵-۱۵- تفاوت عملکرد شرکت‌های واگذار شده در صنعت کشاورزی، دامپروری و صنایع غذایی با شرکت‌های دولتی و خصوصی شاهد از منظر شاخص‌های مدل ارزیابی عملکرد.....	۶۴
جدول ۵-۱۶- تفاوت عملکرد شرکت‌های واگذار شده در صنعت برق با شرکت‌های دولتی و خصوصی شاهد از منظر معیارهای مدل ارزیابی عملکرد.....	۶۴
جدول ۵-۱۷- تفاوت عملکرد شرکت‌های واگذار شده در صنعت برق با شرکت‌های دولتی و خصوصی شاهد از منظر شاخص‌های مدل ارزیابی عملکرد.....	۶۵

فهرست نمودارها

نمودار ۱-۴ - نمودار مقایسه روند میانگین مقدار شاخص اشتغال در صنایع مختلف در طی سال‌های ۹۶-۱۳۹۰.....	۳۲
نمودار ۲-۴ - نمودار مقایسه روند میانگین مقدار شاخص بهره‌وری کل در صنایع مختلف در طی سال‌های ۹۶-۱۳۹۰.....	۳۴
نمودار ۳-۴ - مقایسه وضعیت انواع شرکت‌های صنعت کشاورزی، دامپروری و صنایع غذایی براساس مجموع امتیازات در هر سال	۴۵
نمودار ۴-۴ - نمودار مقایسه روند میانگین مقدار شاخص اشتغال در صنعت کشاورزی، دامپروری و صنایع غذایی در طی سال‌های ۹۶-۱۳۹۲.....	۴۵
نمودار ۴-۵ - نمودار مقایسه روند میانگین مقدار شاخص بهره‌وری کل در صنعت کشاورزی، دامپروری و صنایع غذایی در طی سال‌های ۹۶-۱۳۹۰.....	۴۵
نمودار ۴-۶ - مقایسه وضعیت انواع شرکت‌های صنعت برق براساس مجموع امتیازات در هر سال	۴۶
نمودار ۴-۷ - نمودار مقایسه روند میانگین مقدار شاخص اشتغال در صنعت برق در طی سال‌های ۹۶-۱۳۹۰.....	۴۷
نمودار ۴-۸ - نمودار مقایسه روند میانگین مقدار شاخص بهره‌وری کل در صنعت برق در طی سال‌های ۹۶-۱۳۹۰.....	۴۷
نمودار ۵-۱ - درصد شرکت‌های دارای کاهش یا افزایش امتیاز نسبت به قبل از واگذاری	۵۱
نمودار ۵-۲ - درصد شرکت‌های دارای افزایش و کاهش امتیاز نسبت به قبل از واگذاری به تفکیک معیارها	۵۱
نمودار ۵-۳ - درصد شرکت‌های دارای افزایش و کاهش امتیاز نسبت به قبل از واگذاری به تفکیک صنایع	۵۵

بخش اول

کلیات پروژه

۱-۱- مقدمه

نظارت، پایش و کنترل بر حسن اجرای سیاست‌ها نیازمند تدوین یک استراتژی نظارتی است که بتواند نقاط قوت، ضعف، فرصت‌ها و تهدیدها را شناسایی و در نهایت نسبت به تدوین استراتژی‌های مورد نیاز اقدام نماید.

به عبارت دیگر تعریف و توسعه روشی بهینه برای ارزیابی و سنجش عملکرد با هدف جلوگیری از انحراف در اهداف و دستاوردها جزء لاینفک هر برنامه و یا یک سیاست محسوب می‌گردد.

اندیشمندان مدیریت در سال‌های گذشته برای بهتر شدن فرایند ارزیابی عملکرد سازمان‌ها، سعی در ارائه چارچوب‌هایی برای ارزیابی عملکرد نموده‌اند که در مباحث مربوط به مدیریت عملکرد به آن‌ها مدل یا الگوهای ارزیابی عملکرد گفته می‌شود.

بر همین اساس در شرایط حاضر مدل‌های مختلفی برای ارزیابی عملکرد شرکت‌ها و سازمان‌ها طراحی، تدوین و مورد استفاده قرار می‌گیرد.

در این دوره از ارزیابی (۹۷-۱۳۹۶) با در نظر گرفتن ملاحظات زیر مدل ارزیابی عملکرد شرکت‌های واگذار شده مورد بازنگری قرار گرفت.

- سیاست‌های کلی ابلاغیه مقام معظم رهبری در خصوص اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
- ساختار و ویژگی‌های شرکت‌های واگذار شده (جامعه مورد بررسی)
- ویژگی‌ها، نتایج و دستاوردهای حاصل از مدل‌های ارزیابی عملکرد بررسی شده
- محدودیت‌های آماری و اطلاعاتی مترتب بر امکانات آماری شرکت‌های واگذار شده

نکته حائز اهمیت آن است که شرکت‌های دولتی واگذار شده از وجوه، دیدگاه‌ها و معیارهای مختلفی قابل بررسی، اندازه‌گیری، سنجش و تحلیل می‌باشند، با این حال در این دوره از ارزیابی، تمرکز بر سیاست‌های کلی ابلاغیه مقام معظم رهبری در خصوص اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به طور خاص و آن گروه از جنبه‌ها و معیارها که با اهداف طرح از یک طرف و خصوصیات و ویژگی‌های قابل اندازه‌گیری و سنجش شرکت‌ها از طرف دیگر تناسب و سازگاری داشته، بطور عام در بازنگری مدل ارزیابی عملکرد شرکت‌های دولتی واگذار شده به بخش غیردولتی مورد توجه قرار گرفته است.

در این بخش از گزارش مدل ارزیابی عملکرد شرکت‌های واگذار شده به بخش غیردولتی شامل؛ معیارها، شاخص‌های عملکردی، نحوه امتیازدهی به شاخص‌ها و جامعه آماری مورد بررسی مشتمل بر ۱۷ شرکت ارائه شده است.

۱-۲- مدل ارزیابی عملکرد شرکت‌های واگذار شده به همراه نحوه محاسبه شاخص‌ها و امتیازدهی

الف- مدل ارزیابی عملکرد شرکت‌های واگذار شده

مدل مورد استفاده در این پروژه شامل ۳ معیار و ۱۱ شاخص می‌باشد که در جدول ۱-۱ معیارها، شاخص‌ها، نحوه محاسبه هر یک از شاخص‌ها به همراه امتیاز اختصاص داده شده به هر شاخص و در نهایت جمع کل امتیازات هر یک از معیارهای ۳ گانه آورده شده است. جمع کل امتیازات مدل ۱۰۰ می‌باشد.

جدول ۱-۱- مدل ارزیابی عملکرد شرکت‌های واگذار شده به بخش غیردولتی

معیار	شاخص	نحوه محاسبه	حداکثر امتیاز
بازدهی	بازده دارائی‌ها	سود خالص نسبت به مجموع دارائی‌ها	۱۰
	بازده حقوق صاحبان سهام	سود خالص نسبت به حقوق صاحبان سهام	۵
	بازده فروش	سود خالص نسبت به فروش	۱۰
	جمع		۲۵
بهره‌وری	بهره‌وری هزینه نیروی انسانی	نسبت ارزش افزوده به هزینه کل نیروی کار	۱۰
	بهره‌وری هزینه سرمایه	نسبت ارزش افزوده به هزینه استفاده از سرمایه	۱۰
	بهره‌وری انرژی	نسبت ارزش افزوده به هزینه انرژی مصرف شده	۱۰
	بهره‌وری مواد اولیه	نسبت ارزش افزوده به هزینه مواد اولیه	۱۰
جمع			۴۰
سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت	افزایش سرمایه از محل آورده نقدی	---	۱۰
	مالیات	---	۱۰
	میزان فروش	---	۸
	میزان صادرات ^۱	---	۷
	جمع		
جمع کل امتیازات			۱۰۰

^۱ در صورتی که شرکت یک شرکت صادر کننده نباشد، امتیاز مربوط به این شاخص به امتیاز شاخص "میزان فروش" اضافه می‌گردد

ب- نحوه امتیازدهی به شاخص‌ها

برای امتیازدهی شاخص‌ها ابتدا باید مشخص شود که گزینه مطلوب رشد شاخص است یا افت آن. اگر رشد شاخص گزینه مطلوب باشد یعنی پیش‌بینی وضعیت $B < A$ را داشته باشیم، از معادله زیر برای امتیاز دهی استفاده شود.

$$\text{if } B < A \rightarrow \frac{V_i - V_{\min}}{V_{\max} - V_{\min}} \quad \text{معادله ١}$$

و در صورتی که افت شاخص گزینه مطلوب باشد یعنی پیش‌بینی وضعیت $B > A$ را داشته باشیم معادله امتیاز دهی به شکل زیر خواهد بود.

$$\text{if } B > A \rightarrow \frac{V_{\max} - V_i}{V_{\max} - V_{\min}} \quad \text{معادله ٢}$$

در معادله (١) و (٢)، V_i مقدار هر شاخص در سال i ام، $V_{\max}$ و $V_{\min}$ به ترتیب حداقل و حداکثر شاخص مورد نظر برای شرکت مورد ارزیابی در کل بازه زمانی ارزیابی عملکرد آن شرکت است. نزدیک بودن به مقدار حداقل در سال i ام، صورت کسر را کوچک نموده و باعث کاهش ضریب امتیازی این شاخص خواهد شد و برعکس، ضرایب به دست آمده در این مرحله برای سال‌های قبل و بعد از واگذاری میانگین گرفته شده و در انتها با ضرب این میانگین در حداکثر امتیاز شاخص مربوطه، امتیازدهی صورت می‌پذیرد. جهت تبیین موضوع، مثالی ارائه می‌شود. فرض کنید شرکت A در انتهای سال ١٣٨٥ واگذار شده و داده‌های مربوط به شاخص بازده دارایی‌ها (ROA) آن به شرح جدول زیر است.

جدول ١-٢- روش امتیازدهی به شاخص‌ها

index/year	Score	بعد از واگذاری											
		١٣٨٤	١٣٨٥	١٣٨٦	١٣٨٧	١٣٨٨	١٣٨٩	١٣٩٠	١٣٩١	١٣٩٢	١٣٩٣	١٣٩٤	
ROA	٣	٠,٠٥	٠,٠٥	٠,٠٤	٠,٠٦	٠,٠٣	٠,٠٠	-٠,٠١	-٠,١٣	-٠,٠٥	-٠,٠٨	-٠,١١	-٠,٢٣
ماکزیمم کل دوره		٠,٠٦											
مینیمم کل دوره		-٠,٢٣											
نتایج معادله (١)		٠,٩٩	٠,٩٧	٠,٩٦	١,٠٠	٠,٩٣	٠,٨٠	٠,٧٨	٠,٧٣	٠,٦٢	٠,٥٢	٠,٤٣	٠,٠٠
امتیاز هر سال		٣,٠	٢,٩	٢,٩	٣,٠	٢,٨	٢,٤	٢,٤	١,١	١,٩	١,٦	١,٣	٠,٠٠
میانگین امتیاز هر دوره		٢,٩					١,٨						

۱-۳- فهرست شرکت‌های نمونه و ارزیابی شده

در این دوره از ارزیابی شرکت‌های واگذار شده به بخش غیردولتی، ۱۷ شرکت به شرح جدول ۱-۳ مورد ارزیابی قرار گرفتند. از مجموع ۱۷ شرکت مورد بررسی، اطلاعات و صورت‌های مالی ۱۵ شرکت بطور کامل اخذ و مورد ارزیابی قرار گرفته است. صورت‌های مالی ۲ شرکت دیگر شامل نوسازی صنایع ایران و ایران ایرتور به استثنای سال‌های ۹۵ و ۹۶ شرکت نوسازی صنایع ایران و سال ۹۶ شرکت ایران ایرتور آن‌هم به دلیل عدم دریافت به موقع صورت‌های مالی انجام شده است.

جدول ۱-۳- فهرست شرکت‌های ارزیابی شده

ردیف	تاریخ واگذاری	نام شرکت	ارزیابی شده
۱	۱۳۹۴/۱۱/۲۶	کشت و صنعت نیشکر هفت تپه (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)	✓
۲	۱۳۹۴/۱۱/۲۶	خدمات کیفیت آریا اس. جی. اس (ملی صنایع پتروشیمی)	✓
۳	۱۳۹۴/۰۶/۲۳	ایران ایرتور (هواپیمایی جمهوری اسلامی)	✓
۴	۱۳۹۴/۰۴/۰۹	گسترش زیست‌فناوری (گسترش صنعت علوم زیستی (لیدکو)) (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)	✓
۵	۱۳۹۳/۱۲/۱۸	مجتمع آلومینیوم المهدی (عج) (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)	✓
۶	۱۳۹۳/۱۱/۱۹	مهندسين مشاور نیرو (ساتکاب)	✓
۷	۱۳۹۳/۱۱/۱۸	نوسازی صنایع ایران (کشتی‌سازی خلیج فارس) (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)	✓
۸	۱۳۹۳/۰۹/۱۸	پالایش پارس فرایند شیراز (توسعه صنایع پالایش نفت و ملی پالایش و پخش فراورده‌های نفتی ایران)	✓
۹	۱۳۹۳/۰۷/۱۹	عمران و مسکن‌سازان منطقه شمالغرب (عمران و بهسازی شهری ایران)	✓
۱۰	۱۳۹۳/۰۴/۰۹	نورد و لوله اهواز (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)	✓
۱۱	۱۳۹۳/۰۴/۰۳	پایانه‌ها و مخازن پتروشیمی	✓
۱۲	۱۳۹۳/۰۳/۱۹	سرمایه‌گذاری گسترش و توسعه صنعت (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)	✓
۱۳	۱۳۹۳/۰۲/۱۵	مدیریت طراحی و احداث صنایع تکاپو	✓
۱۴	۱۳۹۳/۰۱/۲۰	ذغالسنگ البرز شرقی (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)	✓
۱۵	۱۳۹۲/۱۲/۲۴	شرکت خدمات مهندسی آب و خاک کشور (پارس) (خدمات کشاورزی)	✓
۱۶	۱۳۹۲/۱۲/۰۷	تولید نیروی برق آبادان (مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر))	✓
۱۷	۱۳۹۲/۱۱/۰۱	صدرا امید چابهار (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)	✓

بخش دوم

اجرای مدل ارزیابی عملکرد شرکتهای واگذار شده

در این بخش، خلاصه‌ای از نتایج مرحله اول پروژه مبنی بر «گردآوری اطلاعات، ارزیابی و رتبه‌بندی شرکت‌های واگذار شده براساس مدل ارزیابی عملکرد»، شامل رتبه‌بندی شرکت‌های مورد بررسی برای دوره زمانی سه سال قبل و همه سال‌های پس از واگذاری هم از نظر مجموع امتیازات شاخص‌ها و هم به تفکیک هر معیار، رتبه‌بندی استان‌ها، رتبه‌بندی روش‌های مختلف واگذاری و رتبه‌بندی شرکت‌ها براساس اندازه از نظر مجموع امتیازات کل شاخص‌ها ارائه شده است.

برای دستیابی به دستاوردهای فوق‌الذکر در طول اجرای پروژه، اقدامات زیر انجام گرفته است:

- ✓ نهایی کردن مدل ارزیابی عملکرد (معیارها و شاخص‌ها)
- ✓ تکمیل سامانه ارزیابی عملکرد جهت جمع‌آوری اطلاعات، محاسبه و تحلیل نتایج
- ✓ جمع‌آوری اطلاعات شاخص‌های ارزیابی عملکرد از طریق بررسی صورت‌های مالی حسابرسی شده از شرکت‌های مورد بررسی
- ✓ اجرای مدل ارزیابی عملکرد برای شرکت‌های مورد بررسی که در گزارش تفصیلی به تفکیک هر شرکت ارائه و تحلیل شده است.
- ✓ ارزیابی، امتیازدهی و رتبه‌بندی شرکت‌های مورد بررسی به تفکیک استان.
- ✓ ارزیابی، امتیازدهی و رتبه‌بندی شرکت‌های مورد بررسی به تفکیک روش واگذاری.
- ✓ ارزیابی، امتیازدهی و رتبه‌بندی شرکت‌های مورد بررسی به تفکیک اندازه شرکت به صورت درون طبقه‌ای و بین طبقات.

توضیح ضروری: مدل ارزیابی عملکرد شرکت‌های واگذار شده به بخش غیردولتی در این دوره از ارزیابی که شرح آن در بخش اول و در قالب جدول ۱-۳ به تفصیل آورده شده، نشان می‌دهد، امتیاز شاخص میزان صادرات در مورد شرکت‌هایی که صادرکننده نمی‌باشند بایستی به امتیاز شاخص میزان فروش اضافه گردد. اضافه کردن امتیاز شاخص میزان صادرات به شاخص میزان فروش کل به معنای از درجه اهمیت ساقط کردن شاخص فروش خارجی از یک طرف و افزایش ارزش فروش داخلی برای شرکت‌های فاقد صادرات از طرف دیگر می‌باشد. به عبارت دیگر اگر شرکتی فروش خارجی نداشته باشد و از آن مهم‌تر اینکه اگر میزان فروش کل آن کم باشد به یکباره وزن و یا اهمیت فروش آن دو برابر شرکت‌هایی می‌گردد که دارای فروش خارجی و یا صادرات می‌باشند.

از آنجا که منطق امتیازدهی در مدل ارزیابی این دوره برای شرکت‌های صادرکننده و غیرصادرکننده متفاوت در نظر گرفته شده است؛ بایستی رتبه‌بندی آن‌ها نیز بطور مجزا صورت گیرد تا مقایسه نتایج و رتبه‌بندی شرکت‌ها به درستی انجام پذیرد.

۲-۲- رتبه‌بندی بر اساس تفاضل امتیازات

الف- رتبه‌بندی کلیه شرکت‌ها بر اساس تفاضل امتیاز معیارها

جدول ۱-۲- رتبه‌بندی کلیه شرکت‌ها بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری

رتبه	تفاضل امتیاز قبل و پس از واگذاری	نام شرکت
1	52/280	تولید نیروی برق آبادان (مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر))
2	45/163	شرکت خدمات مهندسی آب و خاک کشور (پارس) (خدمات کشاورزی)
3	35/816	گسترش زیست‌فناوری (گسترش صنعت علوم زیستی (لیدکو)) (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
4	33/295	پایانه‌ها و مخازن پتروشیمی
5	16/284	مهندسی مشاور نیرو (ساتکاب)
6	12/678	ایران ایرتور (هواپیمایی جمهوری اسلامی)
7	5/447	پالایش پارس فرایند شیراز (توسعه صنایع پالایش نفت و ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران)
8	5/314	عمران و مسکن سازان منطقه شمالغرب (عمران و بهسازی شهری ایران)
9	4/255	سرمایه‌گذاری گسترش و توسعه صنعت (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
10	2/259	کشت و صنعت نیشکر هفت تپه (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
11	0/785	خدمات کیفیت آریا اس جی اس (ملی صنایع پتروشیمی)
12	-4/615	ذغالسنگ البرز شرقی (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)
13	-16/635	نورد و لوله اهواز (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)
14	-19/424	صدرا امید چابهار (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
15	-24/313	مجتمع آلومینیوم المهدی (عج) (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)
16	-31/012	نوسازی صنایع ایران (کشتی‌سازی خلیج فارس) (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
17	-31/931	مدیریت طراحی و احداث صنایع تکاپو

ب- رتبه‌بندی شرکت‌های بدون صادرات بر اساس تفاضل امتیاز معیارها

جدول ۲-۲- رتبه‌بندی شرکت‌های بدون صادرات بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری

رتبه	تفاضل امتیاز قبل و پس از واگذاری	نام شرکت
1	52/280	تولید نیروی برق آبادان (مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر))
2	45/163	شرکت خدمات مهندسی آب و خاک کشور (پارس) (خدمات کشاورزی)
3	35/816	گسترش زیست‌فناوری (گسترش صنعت علوم زیستی (لیدکو)) (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
4	33/295	پایانه‌ها و مخازن پتروشیمی
5	16/284	مهندسی مشاور نیرو (ساتکاب)
6	5/447	پالایش پارس فرایند شیراز (توسعه صنایع پالایش نفت و ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران)
7	5/314	عمران و مسکن سازان منطقه شمالغرب (عمران و بهسازی شهری ایران)
8	4/255	سرمایه‌گذاری گسترش و توسعه صنعت (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
9	2/259	کشت و صنعت نیشکر هفت تپه (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
10	-4/615	ذغالسنگ البرز شرقی (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)
11	-16/635	نورد و لوله اهواز (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)
12	-19/424	صدرا امید چابهار (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
13	-31/012	نوسازی صنایع ایران (کشتی‌سازی خلیج فارس) (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
14	-31/931	مدیریت طراحی و احداث صنایع تکاپو

گزارش مدیریتی پروژه ارزیابی عملکرد قبل و پس از واگذاری شرکتهای دولتی واگذار شده به بخش غیردولتی

ج- رتبه‌بندی شرکتهای صادرکننده بر اساس تفاضل امتیاز معیارها

جدول ۲-۳- رتبه‌بندی شرکتهای صادرکننده براساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری

رتبه	تفاضل امتیاز قبل و پس از واگذاری	نام شرکت
1	12/678	ایران ایرتور(هواپیمایی جمهوری اسلامی)
2	0/785	خدمات کیفیت آریا اس جی اس(ملی صنایع پتروشیمی)
3	-24/313	مجتمع آلومینیوم المهدی(عج) (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)

۲-۳- رتبه‌بندی بر اساس معیارهای مدل ارزیابی عملکرد

در این بخش، نتایج رتبه‌بندی ۱۷ شرکت مورد بررسی براساس هر یک از معیارها و شاخص‌های مدل ارزیابی عملکرد برای دوره زمانی سه سال قبل و همه سال‌های پس از واگذاری و با توجه به میزان بهبود عملکرد آن‌ها نسبت به قبل از واگذاری ارائه می‌شود.

رتبه‌بندی به تفکیک هر معیار و شاخص ضمن شناسایی دقیق وضعیت و جایگاه شرکت‌های واگذار شده، می‌تواند تحلیل‌های مناسب‌تری را نیز ارائه دهد. همان‌طور که جداول زیر نشان می‌دهد برخی از شرکت‌ها در یک معیار وضعیت مطلوبی دارند اما در سایر معیارها روند رو به بهبودی را پس از واگذاری نداشته‌اند.

از آنجا که منطق امتیازدهی شاخص‌های صادرات و فروش کل در مدل بازنگری شده این دوره از ارزیابی متفاوت می‌باشد و این دو شاخص در معیار سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت قرار دارند، نتایج رتبه‌بندی شرکت‌های واگذار شده در این معیار بطور جداگانه در ادامه ارائه می‌گردد. همچنین با توجه به اینکه وضعیت دو شاخص بهره‌وری کل و اشتغال به طور جداگانه در هر یک از شرکت‌ها مورد بررسی قرار گرفت، نتیج رتبه‌بندی آن‌های نیز در این بخش از گزارش نشان داده شده است.

۲-۳-۱- رتبه‌بندی بر اساس معیار بهره‌وری

جدول ۲-۴- رتبه‌بندی شرکت‌ها براساس تفاضل امتیاز قبل و پس از واگذاری معیار بهره‌وری

رتبه	تفاضل امتیاز قبل و پس از واگذاری	نام شرکت
۱	20/906	تولید نیروی برق آبادان (مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر))
۲	16/037	شرکت خدمات مهندسی آب و خاک کشور (پارس) (خدمات کشاورزی)
۳	14/736	پایانه‌ها و مخازن پتروشیمی
۴	14/650	گسترش زیست‌فناوری (گسترش صنعت علوم زیستی (لیدکو)) (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
۵	10/272	ایران ایرتور (هواپیمایی جمهوری اسلامی)
۶	9/980	مهندسی مشاور نیرو (ساتکاب)
۷	6/445	ذغالسنگ البرز شرقی (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)
۸	6/115	سرمایه‌گذاری گسترش و توسعه صنعت (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
۹	4/423	کشت و صنعت نیشکر هفت تپه (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
۱۰	3/662	پالایش پارس فرایند شیراز (توسعه صنایع پالایش نفت و ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران)
۱۱	3/508	عمران و مسکن‌سازان منطقه شمالغرب (عمران و بهسازی شهری ایران)
۱۲	-0/230	نورد و لوله اهواز (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)
۱۳	-5/526	خدمات کیفیت آریا اس جی اس (ملی صنایع پتروشیمی)
۱۴	-12/085	مدیریت طراحی و احداث صنایع تکاپو
۱۵	-14/142	مجتمع آلومینیوم المهدی (عج) (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)
۱۶	-14/683	صدرا امید چابهار (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
۱۷	-16/562	نوسازی صنایع ایران (کشتی‌سازی خلیج فارس) (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)

۲-۳-۲- رتبه‌بندی بر اساس معیار بازدهی

جدول ۲-۵- رتبه‌بندی شرکت‌ها براساس تفاضل امتیاز قبل و پس از واگذاری معیار بازدهی

رتبه	تفاضل امتیاز قبل و پس از واگذاری	نام شرکت
۱	18/35479	تولید نیروی برق آبادان (مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر))
۲	17/17743	شرکت خدمات مهندسی آب و خاک کشور (پارس) (خدمات کشاورزی)
۳	8/133	سرمایه‌گذاری گسترش و توسعه صنعت (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
۴	7/80412	گسترش زیست‌فناوری (گسترش صنعت علوم زیستی (لیدکو)) (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
۵	7/67813	پایانه‌ها و مخازن پتروشیمی
۶	3/5926	صدرا امید چابهار (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
۷	3/03768	عمران و مسکن‌سازان منطقه شمالغرب (عمران و بهسازی شهری ایران)
۸	2/47415	مهندسی مشاور نیرو (ساتکاب)
۹	1/78521	پالایش پارس فرایند شیراز (توسعه صنایع پالایش نفت و ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران)
۱۰	0/72345	ایران ایرتور (هواپیمایی جمهوری اسلامی)
۱۱	-2.35207	خدمات کیفیت آریا اس جی اس (ملی صنایع پتروشیمی)
۱۲	-4/50822	کشت و صنعت نیشکر هفت تپه (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
۱۳	-4/78022	نوسازی صنایع ایران (کشتی‌سازی خلیج فارس) (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
۱۴	-5/05441	نورد و لوله اهواز (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)
۱۵	-5/13007	مجتمع آلومینیوم المهدی (عج) (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)
۱۶	-9/18963	مدیریت طراحی و احداث صنایع تکاپو
۱۷	-10/73078	ذغالسنگ البرز شرقی (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)

۲-۳-۳- رتبه‌بندی بر اساس معیار سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت

جدول ۲-۶- رتبه‌بندی کلیه شرکت‌ها براساس تفاضل امتیاز قبل و پس از واگذاری معیار سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت

رتبه	تفاضل امتیاز قبل و پس از واگذاری	نام شرکت
۱	13/36133	گسترش زیست‌فناوری (گسترش صنعت علوم زیستی (لیدکو)) (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
۲	13/01956	تولید نیروی برق آبادان (مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر))
۳	11/94798	شرکت خدمات مهندسی آب و خاک کشور (پارس) (خدمات کشاورزی)
۴	10/88068	پایانه‌ها و مخازن پتروشیمی
۵	8/66305	خدمات کیفیت آریا اس. جی. اس (ملی صنایع پتروشیمی)
۶	3/82935	مهندسی مشاور نیرو (ساتکاب)
۷	2/34423	کشت و صنعت نیشکر هفت تپه (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
۸	1/68267	ایران ایرتور (هواپیمایی جمهوری اسلامی)
۹	0/000	پالایش پارس فرایند شیراز (توسعه صنایع پالایش نفت و ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران)
۱۰	-0/32884	ذغالسنگ البرز شرقی (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)
۱۱	-1/23158	عمران و مسکن‌سازان منطقه شمالغرب (عمران و بهسازی شهری ایران)
۱۲	-5/04125	مجتمع آلومینیوم المهدی (عج) (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)
۱۳	-8/33333	صدرا امید چابهار (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
۱۴	-9/67024	نوسازی صنایع ایران (کشتی‌سازی خلیج فارس) (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
۱۵	-9/99384	سرمایه‌گذاری گسترش و توسعه صنعت (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)

گزارش مدیریتی پروژه ارزیابی عملکرد قبل و پس از واگذاری شرکت‌های دولتی واگذار شده به بخش غیردولتی

رتبه	تفاضل امتیاز قبل و پس از واگذاری	نام شرکت
۱۶	-10/65638	مدیریت طراحی و احداث صنایع تکاپو
۱۷	-11/35132	نورد و لوله اهواز(سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)

جدول ۲-۷- رتبه‌بندی شرکت‌های صادرکننده براساس تفاضل امتیاز قبل و پس از واگذاری معیار سرمایه‌گذاری و توسعه

رتبه	تفاضل امتیاز قبل و پس از واگذاری	نام شرکت
1	8/66305	خدمات کیفیت آریا اس. جی. اس (ملی صنایع پتروشیمی)
2	1/68267	ایران ایرتور(هواپیمایی جمهوری اسلامی)
3	-5/04125	مجتمع آلومینیوم المهدی(عج) (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)

جدول ۲-۸- رتبه‌بندی شرکت‌های بدون صادرات براساس تفاضل امتیاز قبل و پس از واگذاری معیار سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت

رتبه	تفاضل امتیاز قبل و پس از واگذاری	نام شرکت
1	13/36133	گسترش زیست‌فناوری(گسترش صنعت علوم زیستی(لیدکو)) (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
2	13/01956	تولید نیروی برق آبادان(مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران(توانیر))
3	11/94798	شرکت خدمات مهندسی آب و خاک کشور(پارس) (خدمات کشاورزی)
۴	10/88068	پایانه‌ها و مخازن پتروشیمی
۵	3/82935	مهندسين مشاور نیرو(ساتکاب)
۶	2/34423	کشت و صنعت نیشکر هفت تپه(سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
۷	0/000	پالایش پارس فرایند شیراز(توسعه صنایع پالایش نفت و ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران)
۸	-0/32884	ذغالسنگ البرز شرقی(سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)
۹	-1/23158	عمران و مسکن‌سازان منطقه شمالغرب(عمران و بهسازی شهری ایران)
۱۰	-8/33333	صدرا امید چابهار(سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
۱۱	-9/67024	نوسازی صنایع ایران(کشتی‌سازی خلیج فارس)(سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
۱۲	-9/99384	سرمایه‌گذاری گسترش و توسعه صنعت(سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
۱۳	-10/65638	مدیریت طراحی و احداث صنایع تکاپو
۱۴	-11/35132	نورد و لوله اهواز(سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)

۲-۳-۴- رتبه‌بندی بر اساس شاخص اشتغال

جدول ۲-۹- رتبه‌بندی شرکت‌ها براساس نرخ رشد شاخص اشتغال نسبت به قبل از واگذاری

رتبه	نرخ رشد نسبت به قبل از واگذاری	نام شرکت
۱	۱۲۵	تولید نیروی برق آبادان(مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران(توانیر))
۲	۳۸,۸۸	مجتمع آلومینیوم المهدی(عج) (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)
۳	۲۸,۸	نورد و لوله اهواز(سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)
۴	۲۱,۲۳	پایانه‌ها و مخازن پتروشیمی
۵	۱۸,۲۷	سرمایه‌گذاری گسترش و توسعه صنعت(سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
۶	۱۷,۱۵	مهندسين مشاور نیرو(ساتکاب)
۷	۵,۲۶	گسترش زیست‌فناوری(گسترش صنعت علوم زیستی(لیدکو)) (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
۸	۴,۴	خدمات کیفیت آریا اس. جی. اس (ملی صنایع پتروشیمی)

رتبه	نرخ رشد نسبت به قبل از واگذاری	نام شرکت
۹	0/000	پالایش پارس فرایند شیراز (توسعه صنایع پالایش نفت و ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران)
۱۰	-۴,۶۷	ایران ایرتور (هواپیمایی جمهوری اسلامی)
۱۱	-۹,۵۷	کشت و صنعت نیشکر هفت تپه (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
۱۲	-۱۶,۲۸	عمران و مسکن سازان منطقه شمالغرب (عمران و بهسازی شهری ایران)
۱۳	-۲۲,۲۲	مدیریت طراحی و احداث صنایع تکاپو
۱۴	-۲۴,۸۸	ذغالسنگ البرز شرقی (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)
۱۵	-۴۵,۰۲	شرکت خدمات مهندسی آب و خاک کشور (پارس) (خدمات کشاورزی)
۱۶	-۵۰,۸	صدرا امید چابهار (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
۱۷	-۵۱,۰۲	نوسازی صنایع ایران (کشتی سازی خلیج فارس) (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)

۲-۳-۵- رتبه‌بندی بر اساس شاخص بهره‌وری کل

جدول ۲-۱۰- رتبه‌بندی شرکت‌ها بر اساس نرخ رشد شاخص بهره‌وری کل نسبت به قبل از واگذاری

رتبه	نرخ رشد نسبت به قبل از واگذاری	نام شرکت
۱	۱۵۳۵,۴	ایران ایرتور (هواپیمایی جمهوری اسلامی)
۲	۳۹۱,۶۱	گسترش زیست‌فناوری (گسترش صنعت علوم زیستی (لیدکو)) (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
۳	۲۴۰,۹۶	سرمایه‌گذاری گسترش و توسعه صنعت (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
۴	۲۳۴,۵۸	تولید نیروی برق آبادان (مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر))
۵	۵۴,۵۴	پایانه‌ها و مخازن پتروشیمی
۶	۳۵,۰۵	کشت و صنعت نیشکر هفت تپه (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
۷	۲۱,۸۳	شرکت خدمات مهندسی آب و خاک کشور (پارس) (خدمات کشاورزی)
۸	۱۴,۹۱	عمران و مسکن سازان منطقه شمالغرب (عمران و بهسازی شهری ایران)
۹	۱۲,۰۴	ذغالسنگ البرز شرقی (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)
۱۰	۵,۳۷	مهندسی مشاور نیرو (ساتکاب)
۱۱	-۱۳,۲	خدمات کیفیت آریا اس. جی. اس (ملی صنایع پتروشیمی)
۱۲	-۴۶,۸۵	مدیریت طراحی و احداث صنایع تکاپو
۱۳	-۷۸,۵۷	نورد و لوله اهواز (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)
۱۴	-۸۳,۸۱	مجتمع آلومینیوم المهدی (عج) (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)
۱۵	-۱۲۳,۳	نوسازی صنایع ایران (کشتی سازی خلیج فارس) (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
۱۶	-۱۴۸,۹۶	پالایش پارس فرایند شیراز (توسعه صنایع پالایش نفت و ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران)
۱۷	-۵۲۳,۴	صدرا امید چابهار (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)

۴-۲- رتبه‌بندی استان‌ها بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری

در این بخش از گزارش، نتایج رتبه‌بندی شرکت‌های واگذار شده بین استانی ارائه شده است. نتایج رتبه‌بندی شرکت‌های موجود در هر استان (درون استانی) نیز در گزارش تفصیلی به تفکیک هر استان، معیار و شاخص ارائه شده است. در مجموع ۱۷ شرکت ارزیابی شده در ۷ استان به شرح زیر گروه‌بندی شده است:

جدول ۲-۱۱- جدول استان‌ها و تعداد شرکت‌های ارزیابی شده در هر استان

استان	تعداد شرکت	استان	تعداد شرکت
تهران	۹	سمنان	۱
آذربایجان شرقی	۱	هرمزگان	۱
البرز	۱	سیستان و بلوچستان	۱
خوزستان	۳		

همان‌طور که جدول ۲-۱۱ نشان می‌دهد، ۹ شرکت از ۱۷ شرکت ارزیابی شده در استان تهران و ۳ شرکت در استان خوزستان قرار گرفته و در هر یک از ۵ استان دیگر تنها یک شرکت واقع شده است. همان‌طور که جدول ۲-۱۲ نشان می‌دهد، استان البرز که تنها شامل یک شرکت با عنوان شرکت خدمات مهندسی آب و خاک کشور (پارس) می‌باشد، بالاترین رتبه را بین استان‌های دیگر دارا بوده است.

جدول ۲-۱۲- رتبه‌بندی استان‌ها بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری

رتبه	تفاضل امتیاز قبل و پس از واگذاری	استان
۱	45/163	البرز
۲	12/634	خوزستان
۳	5/314	آذربایجان شرقی
۴	5/068	تهران
۵	-4/615	سمنان
۶	-19/424	سیستان و بلوچستان
۷	-24/313	هرمزگان

۲-۵- رتبه‌بندی روش‌های مختلف واگذاری بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری

در این بخش از گزارش، رتبه‌بندی روش‌ها بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری ارائه شده است. در این گام، ابتدا شرکت‌های واگذار شده به تفکیک روش‌های واگذاری مورد شناسایی و ارزیابی قرار گرفته و سپس به تفکیک هر روش، معیار و شاخص‌های مدل رتبه‌بندی انجام شده است که نتایج آن در گزارش تفصیلی قابل مشاهده است. در مجموع ۱۷ شرکت ارزیابی شده براساس ۲ روش واگذاری فرابورس و مزایده به شرح زیر گروه‌بندی شده‌اند:

۸ شرکت از مجموع ۱۷ شرکت مورد بررسی در این دوره از ارزیابی شامل؛ تولید نیروی برق آبادان، گسترش زیست‌فناوری، پایانه‌ها و مخازن پتروشیمی، عمران و مسکن‌سازان منطقه شمالغرب، سرمایه‌گذاری گسترش و توسعه صنعت، ذغالسنگ البرز شرقی، نوسازی صنایع ایران، مدیریت طراحی و احداث صنایع تکاپو، با روش فرابورس به بخش غیردولتی واگذار شده‌اند. همچنین ۹ شرکت از مجموع ۱۷ شرکت ارزیابی شده شامل؛ کشت و صنعت نیشکر هفت تپه، خدمات کیفیت آریا اس.جی.اس، ایران ایرتور، مجتمع آلومینیوم المهدی(عج)، مهندسین مشاور نیرو، پالایش پارس فرایند شیراز، نورد و لوله اهواز، شرکت خدمات مهندسی آب و خاک کشور و صدرا امید چابهار با روش مزایده به بخش غیردولتی واگذار شده‌اند.

جدول ۲-۱۳- رتبه‌بندی روش‌های واگذاری بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری

رتبه	تفاضل امتیاز قبل و پس از واگذاری	روش واگذاری
۱	7.925	فرابورس
۲	2.472	مزایده

۲-۶- رتبه‌بندی شرکت‌ها به تفکیک اندازه بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری

در این بخش از گزارش، طبقه‌بندی شرکت‌های واگذار شده بر اساس اندازه شرکت (تعداد کارکنان) و رتبه‌بندی آن‌ها به تفکیک ارائه شده است. جدول ۲-۱۴ نحوه طبقه‌بندی شرکت‌های واگذار شده بر اساس اندازه شرکت را نشان می‌دهد.

جدول ۲-۱۴- نحوه طبقه‌بندی شرکت‌های مورد بررسی براساس اندازه شرکت

اندازه شرکت	تعداد کارکنان
کوچک	۵۰ نفر یا کمتر
متوسط	بین ۵۱ تا ۵۰۰ نفر
بزرگ	بین ۵۰۱ تا ۲۵۰۰ نفر
خیلی بزرگ	بیشتر از ۲۵۰۰ نفر

رتبه‌بندی شرکت‌های واگذار شده بین طبقات مختلف (بین طبقه‌ای) نیز در گزارش تفصیلی بر اساس تفاضل مجموع امتیازات معیارها و هم به تفکیک هر معیار و هر شاخص در دوره زمانی سه سال قبل و همه سال‌های پس از واگذاری ارائه شده است.

لازم به ذکر است که با توجه به متوسط تعداد کارکنان شرکت‌ها از زمان سه سال قبل از واگذاری تا پایان سال ۹۶ هیچ شرکتی در طبقه خیلی بزرگ قرار نمی‌گیرد. متوسط تعداد کارکنان در ۱۷ شرکت ارزیابی شده به شرح جدول زیر می‌باشد:

جدول ۲-۱۵- متوسط تعداد کارکنان شرکت‌های مورد بررسی براساس اندازه شرکت

نام شرکت	اندازه	متوسط تعداد کارکنان
ایران ایرتور(هوایی جمهوری اسلامی)	بزرگ	729
پالایش پارس فرایند شیراز(توسعه صنایع پالایش نفت و ملی پالایش و پخش فراورده‌های نفتی ایران)	کوچک	2
پایانه‌ها و مخازن پتروشیمی	متوسط	265
تولید نیروی برق آبادان(مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران(توانیر))	کوچک	9
خدمات کیفیت آریا اس. جی. اس(ملی صنایع پتروشیمی)	بزرگ	562
ذغالسنگ البرز شرقی(سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)	بزرگ	1445
سرمایه‌گذاری گسترش و توسعه صنعت(سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)	کوچک	۱۰
شرکت خدمات مهندسی آب و خاک کشور(پارس) (خدمات کشاورزی)	بزرگ	1942
مهندسی مشاور نیرو(ساتکاب)	متوسط	150
صدرا امید چابهار(سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)	کوچک	36
عمران و مسکن‌سازان منطقه شمالغرب(عمران و بهسازی شهری ایران)	کوچک	13
کشت و صنعت نیشکر هفت تپه(سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)	بزرگ	۲۳۳۵
گسترش زیست‌فناوری(گسترش صنعت علوم زیستی(لیدکو)) (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)	کوچک	26
مجتمع آلومینیوم المهدی(عج) (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)	بزرگ	1640
مدیریت طراحی و احداث صنایع تکاپو	کوچک	8
نورد و لوله‌افروز(سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)	بزرگ	893
نوسازی صنایع ایران(کشتی‌سازی خلیج فارس)(سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)	متوسط	57

۲-۶-۱- طبقه کوچک

جدول ۱۶-۲- رتبه‌بندی شرکت‌های واگذار شده با اندازه کوچک بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری

رتبه	تفاضل امتیاز قبل و پس از واگذاری	نام شرکت
۱	52/280	تولید نیروی برق آبادان (مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر))
۲	35/816	گسترش زیست‌فناوری (گسترش صنعت علوم زیستی (لیدکو)) (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
۳	5/447	پالایش پارس فرایند شیراز (توسعه صنایع پالایش نفت و ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران)
۴	5/314	عمران و مسکن‌سازان منطقه شمالغرب (عمران و بهسازی شهری ایران)
۵	4/255	سرمایه‌گذاری گسترش و توسعه صنعت (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
۶	-19/424	صدرا امید چاپهار (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
۷	-31/931	مدیریت طراحی و احداث صنایع تکاپو

۲-۶-۲- طبقه متوسط

جدول ۱۷-۲- رتبه‌بندی شرکت‌های واگذار شده با اندازه متوسط بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری

رتبه	تفاضل امتیاز قبل و پس از واگذاری	نام شرکت
۱	33/295	پایانه‌ها و مخازن پتروشیمی
۲	16/284	مهندسی مشاور نیرو (ساتکاب)
۳	-31/012	نوسازی صنایع ایران (کشتی‌سازی خلیج فارس) (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)

۲-۶-۳- طبقه بزرگ

جدول ۱۸-۲- رتبه‌بندی کلیه شرکت‌های واگذار شده با اندازه بزرگ بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری

رتبه	تفاضل امتیاز قبل و پس از واگذاری	نام شرکت
۱	45/163	شرکت خدمات مهندسی آب و خاک کشور (پارس) (خدمات کشاورزی)
۲	12/678	ایران ایرتور (هواپیمایی جمهوری اسلامی)
۳	2/259	کشت و صنعت نیشکر هفت تپه (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
۴	0/785	خدمات کیفیت آریا اس. جی. اس (ملی صنایع پتروشیمی)
۵	-4/615	ذغالسنگ البرز شرقی (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)
۶	-16/635	نورد و لوله اهواز (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)
۷	-24/313	مجتمع آلومینیوم المهدی (عج) (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)

جدول ۱۹-۲- رتبه‌بندی شرکت‌های واگذار شده بدون صادرات با اندازه بزرگ بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری

رتبه	تفاضل امتیاز قبل و پس از واگذاری	نام شرکت
۱	45/163	شرکت خدمات مهندسی آب و خاک کشور (پارس) (خدمات کشاورزی)
۲	2/259	کشت و صنعت نیشکر هفت تپه (سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
۳	-4/615	ذغالسنگ البرز شرقی (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)
۴	-16/635	نورد و لوله اهواز (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)

بخش سوم

**تعدیل و اجرای مدل ارزیابی
عملکرد شرکتهای واگذار شده
به تفکیک صنعت**

۳-۱- مقدمه

ایجاد ارزش در شرکت‌ها یکی از مهمترین وظایف مدیران محسوب می‌شود. برای نشان دادن میزان موفقیت مدیران در ایجاد و افزایش ارزش از معیارهای ارزیابی عملکرد استفاده می‌شود. مدیران در دنیای رقابتی امروز، دورانی را پیش رو دارند که آن‌ها را ملزم می‌کند چارچوب اقتصادی جدیدی در شرکت‌های خود مستقر کنند. از این‌رو یافتن شاخصی که بتوان با استفاده از آن عملکرد شرکت را با اطمینان به نسبت معقولی تشریح نمود، یک ضرورت است. شاخص عملکرد می‌تواند منعکس‌کننده فاکتورهای حیاتی موفقیت یک سازمان باشد، که این پارامترها از هر سازمانی به سازمان دیگر متغیر هستند. صنایع نیز مانند شرکت‌ها از طریق مطالعه داده‌هایی همچون فروش، سود سهام شرکت‌ها، سود تقسیمی، ساختار سرمایه، خطوط تولید، قوانین و... مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرند. جهت بررسی عملکرد صنعت عواملی مانند؛ نوع صنعت، ثبات صنعت، شرایط رقابتی صنعت و... تأثیرگذار است. لذا بهتر است در حین مقایسه شرکت‌ها، به ویژگی‌های هر صنعت نیز توجه نمود.

در ارزیابی عملکرد شرکت‌های واگذار شده به بخش غیردولتی نیز به منظور بررسی بهتر و دقیق‌تر، با توجه به ویژگی و نوع فعالیت، شرکت‌ها به گروه‌های مختلف، تقسیم‌بندی و مقایسه می‌شوند.

برای این منظور، شرکت‌های مورد بررسی در این پروژه در ۶ صنعت ساخت (تولید)، فلزات اساسی و معدن، کشاورزی، دامپروری و صنایع غذایی، برق، خدمات و ساختمان و پیمانکاری براساس کد ISIC طبقه‌بندی شده‌اند. همچنین با توجه به تفاوت در شرایط هر صنعت و اهمیت برخی شاخص‌ها نسبت به دیگری، مدل ارزیابی عملکرد به تفکیک هر صنعت مورد بازنگری قرار گرفت و نتایج آن در ادامه ارائه می‌شود.

در سال گذشته نیز جهت ارزیابی عملکرد شرکت‌های واگذار شده به بخش غیردولتی، مدل ارزیابی عملکرد به تفکیک ۱۱ صنعت براساس روش دلفی و روش‌های آماری مورد بازنگری قرار گرفت. با توجه به یکسان بودن صنایع در این دوره از ارزیابی با ارزیابی دوره پیشین، تکرار فرایند بکار گرفته شده ضرورت نداشته، لذا با توجه به نتایج حاصل از بازنگری مدل ارزیابی عملکرد به تفکیک صنعت در سال گذشته و تغییرات اعمال شده در مدل اولیه ارزیابی عملکرد در سال جاری، مدل ارزیابی عملکرد خاص هر صنعت در ادامه ارائه می‌گردد.

لازم به توضیح است که در سال گذشته صنعت استخراج معادن یکی از صنایع مورد ارزیابی بود که با توجه به فعالیت شرکت‌های مورد بررسی در پروژه پیش رو، شرکت‌های تولیدکننده فلزات اساسی چون فولاد و آلومینیوم نیز به این گروه صنعت اضافه گردید و با عنوان صنعت فلزات اساسی و معدن مورد بازنگری قرار گرفت. لذا جهت تدوین مدل خاص این صنعت، امتیازات مدل حاصل شده برای صنعت استخراج معادن با توجه به ویژگی‌های این صنعت، نظرات خبرگان و مطالعات انجام گرفته مورد بازنگری قرار گرفت.

۳-۲- طبقه‌بندی شرکت‌ها به تفکیک صنایع

جدول ۳-۱- طبقه‌بندی شرکت‌های واگذار شده به تفکیک صنایع

ردیف	نام شرکت	شرح فعالیت	کد ISIC	نوع صنعت	تعداد شرکت
۱	نوسازی صنایع ایران	تولید کشتی و سازه‌های شناور	۳۵۱۱	ساخت(تولید)	۳
	پالایش پارس فرایند شیراز	تولید فراورده‌های پالایش شده نفت	۱۹۲۰		
	صدرا امید چابهار	تولید و تعمیر کشتی و سازه‌های شناور و تاسیسات و مجتمع‌های بندری	۳۵۱۱		
۲	نورد و لوله اهواز	تهیه و تولید شمش‌های فولادی	۲۴۱۰	فلزات اساسی و معدن	۳
	مجتمع آلومینیوم المهدی(عج)	تولید محصولات اساسی آلومینیومی	۲۴۲۰		
	ذغالسنگ البرز شرقی	استخراج ذغالسنگ	۱۰۱۰		
۳	کشت و صنعت نیشکر هفت تپه	تولید قند و شکر	۱۰۷۲	کشاورزی و دامپروری و صنایع غذایی	۱
۴	تولید نیروی برق آبادان	تولید، انتقال و توزیع برق	۳۵۱۰	برق	۱
۵	خدمات کیفیت آریا اس.جی.اس	بازرسی و کنترل کیفیت تجهیزات و محصولات بخش پتروشیمی	۷۱۱۰	خدمات	۷
	ایران ایرتور	ارائه خدمات حمل و نقل هوایی مسافر	۵۱۱۰		
	گسترش زیست‌فناوری	سرمایه‌گذاری و مشارکت در گسترش فعالیت‌های شرکت در صنایع مبتنی بر علوم زیستی و بیوتکنولوژی	۶۷۱۹		
	مهندسی مشاور نیرو	خدمات مهندسی و بازرسی فنی	۷۱۱۰		
	پایانه‌ها و مخازن پتروشیمی	عمده فروشی مواد شیمیایی اساسی صنعتی	۴۶۶۹		
	سرمایه‌گذاری گسترش و توسعه صنعت	سرمایه‌گذاری	۶۴۳۰		
	شرکت خدمات مهندسی آب و خاک کشور	مطالعه، طراحی و نظارت و اجرای طرح‌های آب و خاک، کشاورزی و توسعه امور زیربنایی	۷۱۱۰		
۶	عمران و مسکن‌سازان منطقه شمالغرب	ساخت بنا	۴۱۰۰	ساختمان و پیمانکاری	۲
	مدیریت طراحی و احداث صنایع تکاپو	مشاوره، طراحی و اجرا و پیمانکاری طرح‌های صنعتی	۴۵۲۱		

۳-۳- بازنگری مدل ارزیابی عملکرد به تفکیک صنایع

مدل اولیه مورد استفاده در این پروژه شامل ۳ معیار و ۱۱ شاخص می‌باشد که در جدول ۳-۲ معیارها، شاخص‌ها، نحوه محاسبه هر یک از شاخص‌ها به همراه امتیاز اختصاص داده شده به هر شاخص آورده شده است. جمع کل امتیازات مدل ۱۰۰ می‌باشد. در این مرحله با توجه به تفاوت در شرایط هر صنعت و اهمیت برخی شاخص‌ها نسبت به دیگری، مدل ارزیابی عملکرد به تفکیک هر صنعت مورد بازنگری قرار گرفت و نتایج آن در جدول ۳-۲ ارائه می‌شود.

جدول ۳-۲- امتیازات شاخص‌های مدل تعدیل شده به تفکیک صنایع مختلف

صنعت							معیار	
فلزات اساسی و معدن	کشاورزی، دامپروری و مواد غذایی	برق	سایر خدمات	ساختمان و پیمانکاری	ساخت (تولید)	مدل ارزیابی عملکرد شرکت‌های واگذار شده قبل از بازنگری ^۲		
۱۰	۹	۱۰	۱۰	۹	۷	۱۰	بهره‌وری انرژی	بهره‌وری
۱۲	۹	۱۰	-	۷	۷	۱۰	بهره‌وری مواد اولیه	
۸	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	۱۰	۱۰	بهره‌وری نیروی کار	
۹	۹	۱۳	۱۲	۹	۹	۱۰	بهره‌وری هزینه سرمایه	
۱۰	۹	۷	-	۵	۱۰	۷	ارزش صادرات	فعالیت سرمایه‌گذاری و توسعه
۱۰	۱۱	۳	۱۵	۱۲	۱۰	۸	فروش کل	
۴	۵	۵	-	۹	۹	۱۰	مالیات پرداختی	
۸	۷	۱۰	۱۲	۹	۹	۱۰	افزایش سرمایه از محل آورده نقدی	
۱۰	۹	۱۰	۱۲	۱۰	۱۰	۵	بازده حقوق صاحبان سهام	بازدهی
۱۱	۹	۱۰	۱۲	۹	۹	۱۰	بازده دارایی	
۸	۱۱	۱۰	۱۵	۹	۱۰	۱۰	بازده فروش	

^۲ در صورتی که شرکت یک شرکت صادر کننده نباشد، امتیاز مربوط به این شاخص به امتیاز شاخص "میزان فروش" اضافه می‌گردد.

۳-۴- رتبه‌بندی صنایع براساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری

نظارت و بهبود وضعیت صنایع یکی از موضوعات مهم بخش اقتصادی کشور است. بهبود وضعیت هر صنعت بدون توجه به بهبود عملکرد واحدهای اقتصادی فعال در همان صنعت امکان‌پذیر نیست. اطلاع از جایگاه هر صنعت با توجه به عملکرد کلی آن در شناخت نقاط ضعف و قوت کلیدی آن صنعت و تلاش در رفع مشکلات عمده آن ضروری است.

بر همین اساس در فرایند ارزیابی عملکرد نه تنها مقایسه روند عملکرد شرکت‌ها در طی سال‌های متوالی می‌تواند به بهبود و پیش‌بینی عملکرد آن‌ها در سال‌های آتی کمک شایانی نماید؛ بلکه مقایسه این روند در بین صنایع بدلیل متفاوت بودن بسیاری از شرایط و عوامل نظیر؛ شرایط رقابتی، فرایند تولید، نهاده‌های اولیه مورد نیاز و بازارهای هدف، از جمله رویکردهای ضروری دیگری است که در سطحی دیگر بایستی مورد توجه کارشناسان این حوزه قرار گیرد.

از آنجا که تفاوت امتیاز و میزان اهمیت هر شاخص در مدل ارزیابی عملکرد طراحی شده برای هر صنعت، مقایسه صنایع با یکدیگر را غیرممکن می‌نماید؛ در این بخش از گزارش مقایسه ۶ صنعت ساخت(تولید)، فلزات اساسی و معدن، کشاورزی، دامپروری و صنایع غذایی، برق، خدمات و ساختمان و پیمانکاری که براساس کد ISIC طبقه‌بندی شده‌اند، بر اساس مدل ارزیابی عملکرد اولیه انجام و نتایج آن ارائه می‌گردد.

جدول ۳-۳- رتبه‌بندی صنایع بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری

رتبه	نرخ رشد	تفاضل امتیاز	امتیاز پس از واگذاری	امتیاز قبل از واگذاری	صنعت
۱	516%	52/280	62.412	10.132	برق
۲	84%	21/182	46.372	25.190	خدمات
۳	6%	2/259	41.609	39.351	کشاورزی، دامپروری و صنایع غذایی
۴	-33%	-13/309	27.020	40.329	ساختمان و پیمانکاری
۵	-48%	-14/996	16.268	31.265	ساخت(تولید)
۶	-30%	-15/188	35.033	50.221	فلزات اساسی و معدن

۳-۵-۳- رتبه‌بندی شرکت‌ها براساس مدل تعدیل شده ارزیابی عملکرد در قبل و پس از واگذاری

موضوع رتبه‌بندی شرکت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی و تاثیر آن بر قدرت مانور شرکت‌های مورد رتبه‌بندی در سطح بازارهای داخلی و حتی بین‌المللی بسیار حائز اهمیت است و بی‌گمان، اهمیت و ضرورت آن برای فعالان و برنامه‌ریزان اقتصادی کشور کاملاً مشخص است. باید به این نکته توجه داشت که موسسات تجاری در هر اقتصادی به صنایع مختلف طبقه‌بندی شده و شرکت‌های فعال در حوزه هر صنعت از ساختار عملکردی و تنوع کاری و سیستم گزارش‌دهی متفاوتی برخوردارند. از سویی دیگر سطح بازدهی شرکت‌ها در هر صنعتی متاثر از پارامترهای مختلفی است. بنابراین برای رتبه‌بندی و درک بهتر وضعیت کارآمدی شرکت‌های متعلق به هر صنعت ضرورت دارد این شرکت‌ها بر مبنای معیارها و شاخص‌های خاصی مورد ارزیابی و رتبه‌بندی قرار گیرند.

در این بخش از گزارش، نتایج رتبه‌بندی شرکت‌های موجود در ۴ صنعت ساخت(تولید)، فلزات اساسی و معدن، خدمات و ساختمان و پیمانکاری بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری ارائه شده است. نتایج رتبه‌بندی شرکت‌ها در هر صنعت به طور مجزا به تفکیک معیارها و شاخص‌های مدل هر صنعت نیز در گزارش تفصیلی ارائه شده است. رتبه‌بندی دو صنعت دیگر نیز؛ صنایع کشاورزی و دامپروری و صنایع غذایی و برق به این دلیل که هر یک دارای یک شرکت بودند، امکان‌پذیر نگردید.

۳-۵-۱- صنعت ساخت(تولید)

جدول ۳-۴- رتبه‌بندی شرکت‌ها بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری

رتبه	تفاضل امتیاز قبل و پس از واگذاری	نام شرکت
۱	۸,۲۵۸	پالایش پارس فرآیند شیراز(توسعه صنایع پالایش نفت و ملی وپخش فرآورده های نفتی ایران)
۲	-۱۶,۰۶۹	صدرا امید چاپهار(سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
۳	-۲۴,۸۱۱	نوسازی صنایع ایران(کشتی‌سازی خلیج فارس)(سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)

۳-۵-۲- صنعت فلزات اساسی و معدن

جدول ۳-۵- رتبه‌بندی شرکت‌ها در صنعت فلزات اساسی و معدن بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری

رتبه	تفاضل امتیاز قبل و پس از واگذاری	نام شرکت
۱	-۱,۹۵۴	ذغال سنگ البرز شرقی(سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)
۲	-۸,۱۶۸	نورد و لوله اهواز(سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)
۳	-۱۹,۵۴۲	مجتمع آلومینیوم المهدی(عج) (سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران)

۳-۵-۳- صنعت کشاورزی و دامپروری و صنایع غذایی

صنعت کشاورزی و دامپروری و صنایع غذایی تنها شامل شرکت کشت و صنعت نیشکر هفت‌تپه می‌باشد، لذا امکان رتبه‌بندی وجود ندارد.

۳-۵-۴- صنعت برق

صنعت برق تنها شامل شرکت تولید نیروی برق آبادان می‌باشد، لذا امکان رتبه‌بندی وجود ندارد.

۳-۵-۵- صنعت خدمات

جدول ۳-۶- رتبه‌بندی کلیه شرکت‌ها در صنعت خدمات بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری

رتبه	تفاضل امتیاز قبل و پس از واگذاری	نام شرکت
۱	52.030	شرکت خدمات مهندسی آب و خاک کشور(خدمات کشاورزی)
۲	41.546	گسترش زیست فناوری(گسترش صنعت علوم زیستی)(سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
۳	31.355	پایانه و مخازن پتروشیمی
۴	23.344	مهندسین مشاور نیرو(ساتکاب)
۵	20.832	ایران ایرتور(هواپیمایی جمهوری ایران)
۶	11.403	سرمایه گذاری گسترش و توسعه صنعت(سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران)
۷	6.544	خدمات کیفیت آریا(اس جی اس)(ملی صنایع پتروشیمی)

جدول ۳-۷- رتبه‌بندی شرکت‌های صادر کننده در صنعت خدمات بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری

رتبه	تفاضل امتیاز قبل و پس از واگذاری	نام شرکت
۱	20.832	ایران ایرتور(هواپیمایی جمهوری ایران)
۲	6.544	خدمات کیفیت آریا(اس جی اس)(ملی صنایع پتروشیمی)

۳-۵-۶- صنعت ساختمان و پیمانکاری

جدول ۳-۸- رتبه‌بندی شرکت‌ها در صنعت ساختمان و پیمانکاری بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری

رتبه	تفاضل امتیاز قبل و پس از واگذاری	نام شرکت
۱	۵,۸۰۰	عمران و مسکن سازان منطقه شمالغرب(عمران و بهسازی شهری ایران)
۲	-۳۲,۵۸۶	مدیریت و طراحی و احداث صنایع تکاپو

بخش چهارم

مقایسه شرکتهای واگذار شده در هر

صنعت با شرکتهای شاهد دولتی و

خصوصی فعال در همان صنعت

۴-۱- مقدمه

از آن جا که در طرح ارزیابی عملکرد شرکت‌های واگذار شده به بخش غیردولتی، یکی از اهداف اصلی سنجش آثار اجرای برنامه خصوصی‌سازی بر برخی از شاخص‌های اقتصادی و اجتماعی کلیدی و از آن مهم‌تر شناسایی عوامل موفقیت شرکت‌ها پس از واگذاری جهت الگوبرداری است، لذا در ابتدا باید بومی‌سازی صنعتی صورت پذیرد تا بتوان براساس آن، شرکت‌های خصوصی‌سازی شده را با دقت بیشتری با شرکت‌های خصوصی که از سه سال قبل از دوره مورد بررسی خصوصی بوده‌اند و خصوصی مانده‌اند و شرکت‌های دولتی که از سه سال قبل از دوره مورد بررسی دولتی بوده و دولتی اداره شده‌اند، بررسی نمود. به عبارت دیگر بایستی مدل عمومی ارزیابی عملکردی را به تفکیک ۶ صنعت بومی‌سازی نمود. نتایج حاصل از آن در فصل سوم گزارش حاضر به طور خلاصه ارائه شده است.

در این بخش، عملکرد ۱۷ شرکت واگذار شده، با عملکرد ۶ شرکت دولتی و ۶ شرکت خصوصی در بازه زمانی ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۶ مورد مقایسه قرار گرفته است. هدف از اجرای این مرحله از طرح آن است که چهار بررسی به شرح زیر در مورد هر معیار انجام گیرد:

۱. بررسی اثر صنعت؛
۲. بررسی اثر شروع واگذاری‌ها در اقتصاد هر صنعت از دیدگاه هر معیار؛
۳. بررسی عملکرد نوع شرکت در هر معیار و
۴. بررسی روند تغییر عملکرد شرکت‌ها با انواع مختلف (واگذار شده، خصوصی و دولتی) در دو دوره پیش از واگذاری و پس‌اواگذاری.

به عبارتی، بررسی می‌شود که رفتار شرکت‌های واگذار شده، شرکت‌های دولتی شاهد و شرکت‌های خصوصی شاهد، قبل از واگذاری چگونه بوده است و پس از واگذاری چه تغییری کرده است.

جدول ۴-۱- ترکیب شرکت‌های مورد بررسی به تفکیک صنعت و نوع شرکت

کل	خصوصی شاهد	دولتی شاهد	واگذار شده	صنعت
9	1	1	7	خدمات
5	1	1	3	ساخت (تولید)
4	1	1	2	ساختمان و پیمانکاری
5	1	1	3	فلزات اساسی و معدن
3	۱	۱	۱	کشاورزی، دامپروری و صنایع غذایی
3	۱	۱	۱	برق
۲۹	۶	۶	۱۷	کل

۴-۲- تبیین شیوه اجرا

آمارشناسان گزارش‌های آماری را به دو بخش عمده (گزارش‌های توصیفی و گزارش‌های استنباطی) تقسیم می‌کنند که هر کدام دارای چندین زیرمجموعه می‌باشد:

۱- گزارش‌های توصیفی

در گزارش‌های توصیفی تلاش می‌شود تا نمونه گرفته شده به بهترین شکل توصیف شود و محقق شناخت مناسبی را نسبت به نتایج به دست آمده داشته باشد. گزارش توصیفی این مرحله از طرح در بخش ۴-۵ همین گزارش با عنوان وضعیت کل شرکت‌ها از نظر معیارهای مدل (۵ معیار) در چهار صنعت خدمات، ساخت، ساختمان و پیمانکاری و فلزات اساسی و معدن به اختصار ارائه شده است.

۲- گزارش‌های استنباطی

در گزارش‌های استنباطی، تلاش محقق برای تعمیم نتایج نمونه بدست آمده به کل جامعه است. یعنی، او تلاش می‌کند تا به گونه‌ای نتایج به دست آمده را ارائه کند، به نحوی که پوشش حداکثری از جامعه را داشته باشد.

در این راستا آزمون‌های آماری برای بررسی امکان تعمیم به کل جامعه استفاده شده است. به دلیل زیاد بودن داده‌ها نیز قضیه حد مرکزی (در هر قسمت از بررسی بیش از دو شرکت در بیش از ۶ سال وجود دارد که به معنی آن است که بیش از ۳۰ داده در هر گروه وجود دارد) و آزمون‌های پارامتری بکار گرفته شده است. لازم به ذکر است به دلیل شیوه امتیازدهی که مستقل از زمان طراحی شده، داده هر سال به عنوان نمونه‌ای از داده‌های آن شرکت در نظر گرفته شده و تنها عامل زمانی مورد اثر بر داده‌ها سال واگذاری می‌باشد.

پس از آن بررسی شده که آیا می‌توان از این تفاوت‌ها چشم‌پوشی کرد و آنان را قابل اغماض دانست یا حتما باید در تصمیم‌گیری‌ها مد نظر قرار داد. در صورتی که تفاوتی قابل اغماض باشد، می‌توان گفت که این تفاوت به صورت تصادفی روی داده است و عاملی که بررسی شده است را می‌توان در تصمیم‌گیری‌ها و توجیه کردن علل تفاوت، مؤثر ندانست.

تمامی شرکت‌های ارزیابی شده در این بررسی یا واگذار شده‌اند و یا به عنوان شاهد از میان شرکت‌های دولتی و خصوصی انتخاب شده‌اند. از این رو، نتایج بررسی اثر نوع شرکت، نشان می‌دهد که در عملکرد کلی اقتصاد، عملکرد نوع شرکت‌ها چگونه با هم متفاوت است. به عبارت دیگر شرکت‌های واگذار شده در کدام بخش از صنعت از نظر اقتصادی قرار دارند. با اختلاط این عامل با عامل زمانی می‌توان دریافت که روند خصوصی‌سازی چگونه بر عملکرد معیارهای مالی و اقتصادی شرکت‌های صنعت مذکور تاثیر داشته است.

در این بررسی به دلیل آن که متغیرهای تفکیک جامعه آماری، بیش از ۲ سطح دارند، نیاز است از آزمون‌های بررسی توام میانگین‌های مربوطه که در آمار آن را روش تجزیه واریانس می‌نامند؛ برای جلوگیری از اینکه سطح اطمینان نظری از بین برود، استفاده شود. تحلیل واریانس و روش‌های تجزیه واریانس، یک دسته از مدل‌های آماری هستند که قادرند اختلاف بین گروه‌ها یا دسته‌ها را بررسی کنند. این روش، توسط «رونالد فیشر» ابداع شده است. او در کتاب معروف خود با نام «روش‌های آماری برای محققین» به بررسی و شیوه تفکیک واریانس پرداخته و به کمک آن بسیاری از آزمون‌های فرض آماری را تشکیل داده است. اساس همه این روش‌ها، تفکیک واریانس یا پراکندگی داده‌ها به چند جزء بوده است. امروزه،

گزارش مدیریتی پروژه ارزیابی عملکرد قبل و پس از واگذاری شرکت‌های دولتی و اگذار شده به بخش غیردولتی

کاربرد تحلیل واریانس که با این ایده انجام شده، بسیار زیاد است. در ساده‌ترین شکل، تحلیل واریانس می‌تواند به عنوان یک روش برای آزمون فرض مقایسه میانگین در بین چند جامعه مستقل به کار رود. این کار به عنوان یک جایگزین برای آزمون فرض با استفاده از آماره آزمون t است.

یکی از بحث‌های مورد توجه کارفرمایان در بررسی‌های مقایسه‌ای و تطبیقی، عوامل مؤثر بر این تحلیل‌ها می‌باشد. در این گام باید، ابتدا، برازش مدل‌های رگرسیونی عاملی (مدل خطی تعمیم‌یافته^۳) و سپس تفسیر ضرایب و معناداری آن برای بررسی تفاوت رفتار در بین گروه‌های مختلف مورد بررسی قرار می‌گیرد.

همچنین بررسی می‌شود که تعامل این متغیرها نیز چگونه روی تغییر روند ارتباط ۳ معیار با معیار ارزیابی عملکردی، متمرکز شده و مقایسه با شاهدین در این گام به صورتی دقیق‌تر و از نظر ایجاد تغییر در شاخص‌ها و نتایج مورد ارزیابی قرار می‌گیرد.

در این بررسی از سه نرم‌افزار Microsoft Excel 2016 (زیباسازی و مرتب‌سازی نتایج)، SPSS 25 (برای مدل‌سازی و بررسی اثر عامل) و نرم‌افزار کد باز R (جهت مرتب‌سازی داده‌ها) استفاده شده است. همچنین شکل‌های آورده شده برای تورش ذهنی و درختواره تصمیم و خطا با استفاده از نرم‌افزار Microsoft Visio 2016 تهیه شده است.

لازم به توضیح است با توجه به اینکه تعداد شرکت‌های موجود در هر صنعت باید بیش از ۲ شرکت باشد تا سنجش معناداری با روش‌های آماری امکان‌پذیر گردد، لذا در دو صنعت کشاورزی، دامپروری و صنایع غذایی و برق که تنها شامل یک شرکت می‌باشند، از روش‌های آماری جهت مقایسه با شرکت‌های شاهد خصوصی و دولتی استفاده نشده و مقایسه میانگین امتیازات در شرکت واگذار شده، خصوصی و دولتی به‌طور کلی و به تفکیک شاخص و معیار انجام شده است.

۴-۳- لغات و اصطلاحات بکار رفته در این بخش از گزارش

- **سطح معناداری:** سطح معناداری در تمام جداول به جز مواردی که ذکر می‌شود ۵٪ در نظر گرفته شده است. سطح معناداری نمایانگر میزان اعتماد به نتایج در استنباط از آن‌ها نیز می‌باشد که در این گزارش به جز مواردی که ذکر می‌شود سطح معناداری ۹۵٪ (۰,۰۵-۱) است. این سطح اطمینان بیانگر این است که اگر این تحقیق با نمونه‌های تصادفی مختلف، با شیوه تحقیق کنونی بارها و بارها و به دفعات زیاد انجام شود، به طور متوسط حدود ۹۵٪ تحقیقات و آمارگیری‌ها توان رد نتایج بدست آمده را نداشته و می‌توانند آن را قبول کنند. به عبارتی تفاوت معناداری در نتایج نشان داده نمی‌شود.
- **آزمون‌های آماری:** شیوه‌ای از تصمیم‌گیری بوده که با استفاده از منطق قضاوت و تعمیم به کل (استنباط) به موضوعات دارای اختلاف و تفاوت می‌پردازد. این شیوه‌ها براساس توابعی انجام می‌پذیرد که بدان‌ها تابع آزمون گفته شده و برای موضوعی خاص مورد استفاده قرار می‌گیرند.
- **تفاوت معنادار:** به میزان اختلاف خارج از عرف دو یا چند متغیر، تفاوت معنادار گفته می‌شود.
- **تفاوت قابل اغماض:** به تفاوتی که ممکن است ناشی از انتخاب نمونه روی داده باشد و به حدی زیاد نیست که خارج از عرف تلقی شود، تفاوت قابل اغماض می‌گویند.
- **سازمان:** سازمان خصوصی‌سازی کشور

³ Generalized Linear Model

۴-۴- نحوه شناسایی و انتخاب شرکت‌های شاهد خصوصی و دولتی

با هدف مقایسه تطبیقی و قیاسی شرکت‌های واگذار شده با شرکت‌های شاهد دولتی و خصوصی، در ابتدا برای هر صنعت یک شرکت به عنوان شرکت شاهد خصوصی و یک شرکت به عنوان شرکت شاهد دولتی با توجه به معیارهای زیر شناسایی و انتخاب گردید:

- دوران فعالیت شرکت‌ها: با توجه به اینکه مقایسه شرکت‌های شاهد با شرکت‌های واگذار شده باید در طی دوره زمانی مشابه انجام گیرد، کمترین سال واگذاری شرکت‌های واگذار شده در هر صنعت به عنوان مبنای زمانی قرار گرفته است. به عبارت دیگر در دسترس بودن صورت‌های مالی در یک بازه زمانی ۳ ساله قبل از مبنای زمانی در نظر گرفته شده (کمترین سال واگذاری) مبنای انتخاب شرکت‌های شاهد می‌باشد.
- فعالیت مشابه حوزه فعالیت شرکت‌های مورد بررسی در هر صنعت
- در دسترس بودن اطلاعات، آدرس و مشخصات شرکت برای دریافت صورت‌های مالی مورد نیاز
- انتخاب شرکت‌ها متناسب با اندازه (تعداد کارکنان) شرکت‌های واگذار شده در هر صنعت
- انتخاب شرکت‌های کاملاً خصوصی و واگذار نشده به بخش غیردولتی در سنوات گذشته برای شرکت‌های شاهد خصوصی، در رابطه با انتخاب شرکت‌های شاهد دولتی، اولویت با شرکت‌هایی است که هم‌اکنون دولتی بوده و در عین حال در فهرست شرکت‌های در حال واگذاری به بخش غیر دولتی قرار نداشته باشند.

نکته: با توجه به عدم وجود شرکت فعال دولتی در برخی صنایع، شرکت‌هایی انتخاب شدند که تا قبل از سال ۱۳۹۶ (قلمرو زمانی طرح ارزیابی عملکرد شرکت‌های واگذار شده به بخش غیردولتی در این دوره از ارزیابی) واگذار نشده باشند.

فهرست شرکت‌های شاهد خصوصی و دولتی منتخب به تفکیک صنعت به شرح جدول زیر می‌باشد:

جدول ۴-۲- فهرست شرکت‌های شاهد خصوصی و دولتی به تفکیک صنعت

ردیف	نوع صنعت	شرکت شاهد خصوصی	شرکت شاهد دولتی
۱	کشاورزی، دامپروری و مواد غذایی	کشاورزی و دامپروری مگسال	سهامی کشت و صنعت و دامپروری مغان
۲	فلزات اساسی و معدن	صنایع مس باهنر	شرکت آلومینای ایران
۳	ساخت (تولید)	کاشی تکسرام	شرکت صنایع بلوچ
۴	ساختمان و پیمانکاری	مجتمع‌های توریستی و رفاهی آبادگران ایران	شرکت مهندسی و توسعه نفت
۵	سایر خدمات	بازرسی فنی و کنترل خوردگی تکین کوی	شرکت توسعه خدمات بازرگانی نورد ایران
۶	برق	تولید برق عسلویه مپنا	تولید نیروی برق سبز منجیل

۴-۵- وضعیت کل شرکت‌ها از نظر معیارهای مدل (۵ معیار) در چهار صنعت خدمات، ساخت، ساختمان

و پیمانکاری و فلزات اساسی و معدن

در این بررسی، ۲۳ شرکت در ۴ صنعت خدمات، ساخت، ساختمان و پیمانکاری و فلزات اساسی و معدن قرار گرفته‌اند. این شرکت‌ها به ۳ نوع دولتی، خصوصی و واگذار شده، تفکیک شده‌اند.

در ادامه به بررسی اثر پارامترهای مختلفی همچون «نام صنعت»، «نوع شرکت» و «سال واگذاری» به طور جداگانه و توأم، بر روی ۳ معیار «بهره‌وری»، «بازدهی» و «سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت» که در مجموع شامل ۱۱ شاخص مختلف هستند، پرداخته شده است.

۴-۵-۱- معیار بازدهی

در معیار بازدهی، ۳ شاخص مورد ارزیابی قرار گرفته است. وضعیت شاخص‌های معیار بازدهی در جدول ۴-۳ آورده شده است. همان‌گونه که مشاهده می‌شود در شاخص بازده دارایی‌ها و شاخص بازده فروش، صنعت خدمات امتیاز بالاتری دارد. اما در شاخص بازده حقوق صاحبان سهام، صنعت ساخت (تولید) از امتیاز بالاتری نسبت به سایر صنایع برخوردار است. به‌طور کلی می‌توان گفت که صنعت خدمات به مراتب از بازدهی بالاتری نسبت به سایر صنایع برخوردار است. همچنین، بازدهی در صنعت خدمات، به صورت معنی‌داری از صنعت فلزات اساسی و معدن، امتیاز بیشتری دارد.

جدول ۴-۳- وضعیت شاخص‌های معیار بازدهی در گروه‌های مختلف صنعت برای کلیه شرکت‌ها (دولتی، خصوصی و واگذار شده)

شاخص	خدمات	ساخت (تولید)	ساختمان و پیمانکاری	فلزات اساسی و معدن
بازده دارایی‌ها	6.24±1.163	4.72±1.492	4.5±1.208	4.89±1.321
بازده فروش	8.25±1.511	5.78±1.665	5.66±1.279	4.03±0.985
بازده حقوق صاحبان سهام	6.04±1.119	6.42±1.961	4.92±1.407	5.06±1.215
بازدهی	20.52±3.337	16.92±3.219	15.07±3.688	13.99±2.494

جدول فوق نشان می‌دهد تمرکز صنعت خدمات، بیشتر روی شاخص بازده فروش می‌باشد. همچنین مشاهده می‌شود در شاخص‌های بازده دارایی‌ها و بازده حقوق صاحبان سهام نیز تقریباً بین ۴ صنعت خدمات، ساخت، ساختمان و پیمانکاری و فلزات اساسی و معدن، تعادل وجود دارد.

۴-۵-۲- معیار بهره‌وری

در معیار بهره‌وری، ۴ شاخص مورد ارزیابی قرار گرفت. امتیاز این معیار در صنایع مختلف متفاوت بوده است که خلاصه آن در جدول ۴-۴ آورده شده است. با اندکی دقت در این جدول مشاهده می‌شود که به لحاظ شاخص‌های بهره‌وری هزینه نیروی انسانی و بهره‌وری هزینه سرمایه، صنعت خدمات دارای امتیاز بالاتری نسبت به سایر صنایع است. اما در شاخص‌های بهره‌وری مواد اولیه و بهره‌وری انرژی، صنعت فلزات اساسی و معدن از امتیاز بالاتری برخوردار است و به‌طور کلی می‌توان گفت که صنعت فلزات اساسی و معدن، به مراتب بهره‌وری بیشتری نسبت به سایر صنایع دارد. همچنین، بهره‌وری در صنعت فلزات اساسی و معدن، به صورت معنی‌داری از صنعت خدمات، امتیاز بیشتری دارد. تغییرپذیری بهره‌وری در صنعت ساخت (تولید) و ساختمان و پیمانکاری، بیشتر از سایر صنایع است.

جدول ۴-۴- وضعیت شاخص‌های بهره‌وری در گروه‌های مختلف صنعت برای کلیه شرکت‌ها (دولتی، خصوصی و واگذار شده)

شاخص	خدمات	ساخت (تولید)	ساختمان و پیمانکاری	فلزات اساسی و معدن
بهره‌وری هزینه نیروی انسانی	5.34±1.229	4.72±1.36	4.02±2.105	3.78±0.925
بهره‌وری هزینه سرمایه	4.59±1.175	3.9±1.331	2.79±1.329	3.94±0.952
بهره‌وری مواد اولیه	0±0	2.53±1.256	2.06±1.3	5.13±1.38
بهره‌وری انرژی	4.91±1.037	3.08±1.011	3.87±1.477	4.97±1.121
بهره‌وری	14.84±2.681	13.63±4.031	12.02±4.708	17.82±3.787

گزارش مدیریتی پروژه ارزیابی عملکرد قبل و پس از واگذاری شرکت‌های دولتی و اگذار شده به بخش غیردولتی

جدول فوق نشان می‌دهد صنعت خدمات، بیشتر روی شاخص بهره‌وری هزینه نیروی انسانی و صنعت فلزات اساسی و معدن، بیشتر روی شاخص بهره‌وری انرژی تمرکز دارند. در مورد شاخص بهره‌وری مواد اولیه، تقریباً بین ۴ صنعت خدمات، ساخت، ساختمان و پیمانکاری و فلزات اساسی و معدن، تعادل وجود دارد. صنعت ساختمان و پیمانکاری نیز، کمترین تمرکز را روی شاخص بهره‌وری هزینه سرمایه دارد.

۴-۵-۳- معیار سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت

در معیار سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت، ۴ شاخص مورد ارزیابی قرار گرفت. وضعیت شاخص‌های معیار سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت در جدول ۴-۵ آورده شده است. مشاهده می‌شود که در شاخص‌های افزایش سرمایه از محل آورده نقدی و میزان مالیات، صنعت ساختمان و پیمانکاری دارای امتیاز بالاتری است. از لحاظ شاخص میزان فروش، صنعت خدمات و از لحاظ شاخص میزان صادرات، صنعت فلزات اساسی و معدن از امتیاز بالاتری نسبت به سایر صنایع برخوردار است. به‌طور کلی نیز می‌توان گفت سرمایه‌گذاری در صنعت فلزات اساسی و معدن، به صورت معنی‌داری از صنعت ساخت (تولید)، امتیاز بیشتری دارد. تغییرپذیری سرمایه‌گذاری در صنعت ساخت (تولید) و ساختمان و پیمانکاری، بیشتر از سایر صنایع است.

جدول ۴-۵- وضعیت شاخص‌های سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت در گروه‌های مختلف صنعت برای کلیه شرکت‌ها (دولتی، خصوصی و واگذار شده)

شاخص	خدمات	ساخت (تولید)	ساختمان و پیمانکاری	فلزات اساسی و معدن
افزایش سرمایه از محل آورده نقدی	0.7±0.711	0±0	0.89±0.982	0.21±0.413
میزان مالیات	0±0	1.3±0.986	2.32±1.271	0.91±0.431
میزان فروش	6.68±1.487	3.02±1.401	4.52±1.567	4.64±1.214
میزان صادرات	0±0	0.71±0.752	0±0	2.25±1.119
سرمایه‌گذاری	7.38±1.784	5.03±2.326	7.73±2.332	8.01±1.907

جدول فوق نشان می‌دهد صنعت خدمات، بیشتر روی شاخص میزان فروش، صنعت ساختمان و پیمانکاری، بیشتر روی شاخص میزان مالیات و صنعت فلزات اساسی و معدن بیشتر روی شاخص میزان صادرات تمرکز دارند. در افزایش سرمایه از محل آورده نقدی، تقریباً بین ۴ صنعت خدمات، ساخت، ساختمان و پیمانکاری و فلزات اساسی و معدن، تعادل وجود دارد.

۴-۵-۴- شاخص اشتغال

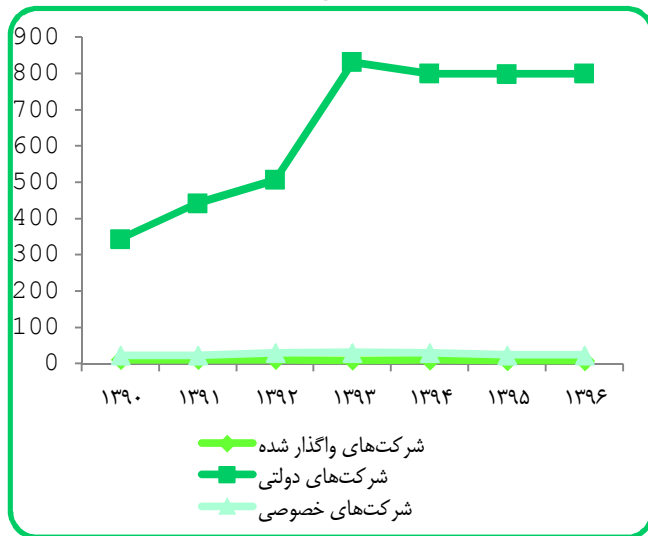
در مدل عمومی ارزیابی عملکرد شرکت‌های واگذار شده به بخش غیردولتی بنابر صلاحدید و نظر کارشناسان واحد برنامه‌ریزی سازمان خصوصی‌سازی، شاخص اشتغال خارج از مدل و بطور جداگانه در نظر گرفته شد و تنها روند آن طی سال‌های مختلف مورد بررسی قرار گرفت. در این مرحله از پروژه نیز برای مقایسه شاخص اشتغال در ادامه مراحل قبلی، روند شاخص اشتغال یعنی میانگین تعداد نیروی انسانی در هر صنعت به طور سالانه و همچنین متوسط مقدار شاخص و نرخ رشد به طور کلی مورد بررسی و مقایسه قرار گرفت. در ادامه نتایج حاصل از بررسی مقادیر شاخص اشتغال در طی سال‌های ۹۶-۱۳۹۰ به تفکیک صنایع مختلف ارائه شده است. لازم به توضیح است که سال واگذاری در صنایعی که شامل بیش از یک شرکت می‌باشند؛ کوچکترین سال واگذاری در بین شرکت‌های موجود در همان صنعت در نظر گرفته شده است.

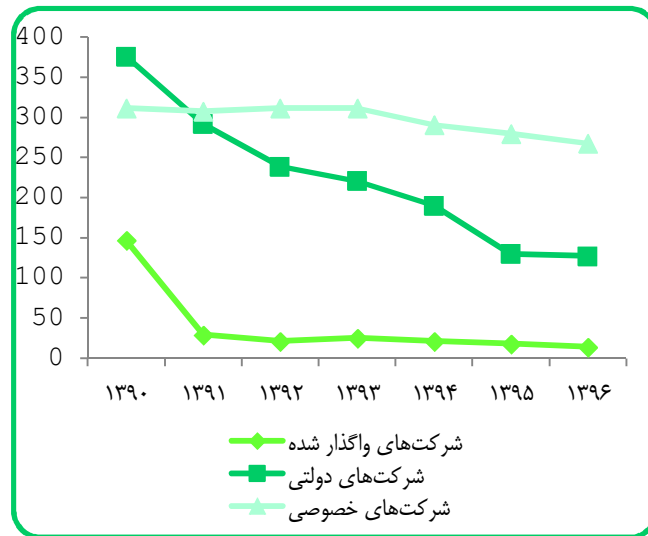
جدول ۴-۶- مقایسه میانگین مقدار و نرخ رشد شاخص اشتغال به تفکیک صنایع

نوع صنعت	نوع شرکت	واگذار شده	دولتی	خصوصی
ساخت (تولید)	میانگین مقدار شاخص	۳۲	۲۲۵	۲۹۸
	میانگین نرخ رشد (درصد)	-۳۳	-۱۷	-۳
ساختمان و پیمانکاری	میانگین مقدار شاخص	۱۱	۶۴۶	۲۷
	میانگین نرخ رشد (درصد)	-۵,۶	۱۵,۱	۰,۷
خدمات	میانگین مقدار شاخص	۵۲۶	۲۲	۴۸۸
	میانگین نرخ رشد (درصد)	-۱۵	-۲۵	۱۰
فلزات اساسی و معدن	میانگین مقدار شاخص	۱۳۲۶	۱۵۲۵	۱۲۹۴
	میانگین نرخ رشد (درصد)	۲,۳	-۱,۳	-۴

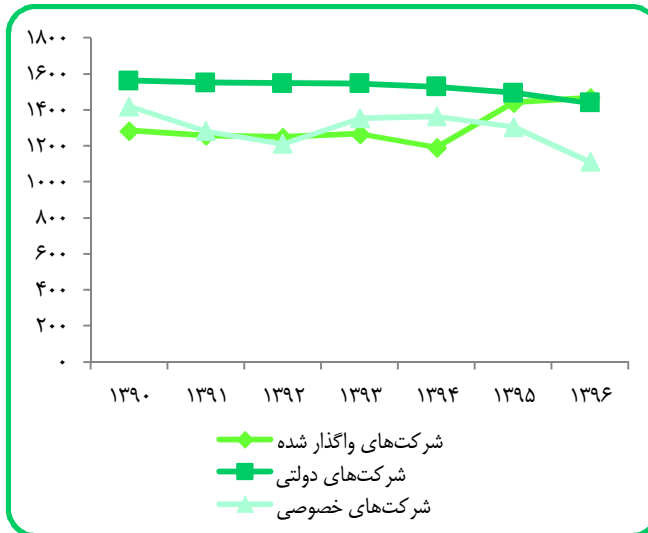
صنعت ساختمان و پیمانکاری

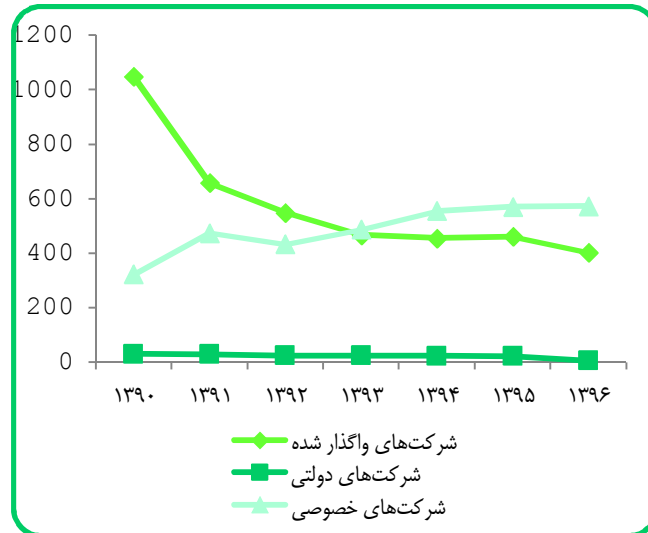
صنعت ساخت (تولید)

صنعت فلزات اساسی و معدن

صنعت خدمات

نمودار ۴-۱- نمودار مقایسه روند میانگین مقدار شاخص اشتغال در صنایع مختلف در طی سال‌های ۹۶-۱۳۹۰

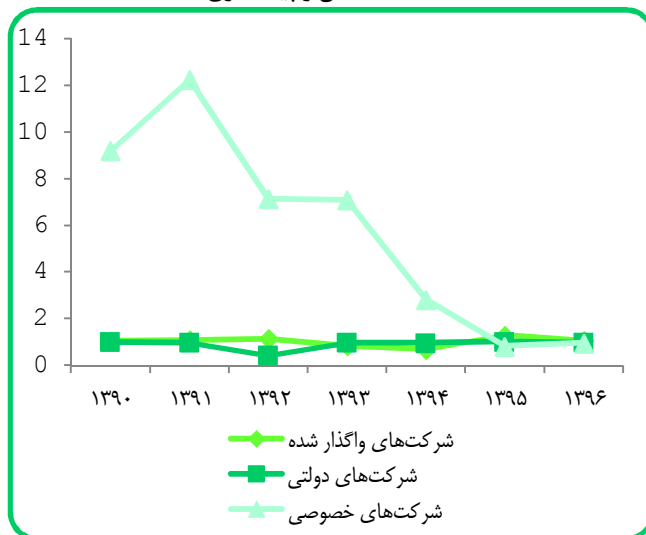
۴-۵-۵- شاخص بهره‌وری کل

در مدل عمومی ارزیابی عملکرد شرکت‌های واگذار شده به بخش غیر دولتی (مرحله اول پروژه) بنابر صلاحدید و نظر کارشناسان محترم واحد برنامه‌ریزی سازمان خصوصی‌سازی، شاخص بهره‌وری کل خارج از مدل و بطور جداگانه در نظر گرفته شد و تنها روند آن طی سال‌های مختلف مورد بررسی قرار گرفت. در این مرحله از پروژه نیز برای مقایسه شاخص بهره‌وری کل در ادامه مراحل قبلی، روند شاخص بهره‌وری کل یعنی میانگین تعداد نیروی انسانی هر در هر صنعت به طور سالانه و همچنین متوسط مقدار شاخص و نرخ رشد به طور کلی مورد بررسی و مقایسه قرار گرفت. در ادامه نتایج حاصل از بررسی مقادیر شاخص بهره‌وری کل در طی سال‌های ۹۶-۱۳۹۰ به تفکیک صنایع مختلف ارائه شده است. لازم به توضیح است که سال واگذاری در صناعی که شامل بیش از یک شرکت می‌باشند؛ کوچکترین سال واگذاری در بین شرکت‌های موجود در همان صنعت در نظر گرفته شده است.

جدول ۴-۷- مقایسه میانگین مقدار شاخص بهره‌وری کل به تفکیک صنایع

نوع صنعت	واگذار شده	دولتی	خصوصی
ساخت (تولید)	-2.024	0.599	0.950
ساختمان و پیمانکاری	1.042	0.905	5.759
خدمات	4.2۵7	1.544	1.191
فلزات اساسی و معدن	0.۵۶۵	2.125	-0.318

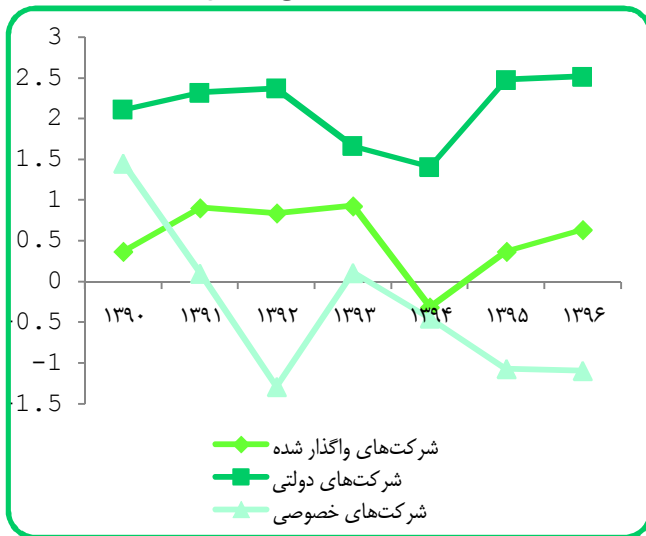
صنعت ساختمان و پیمانکاری

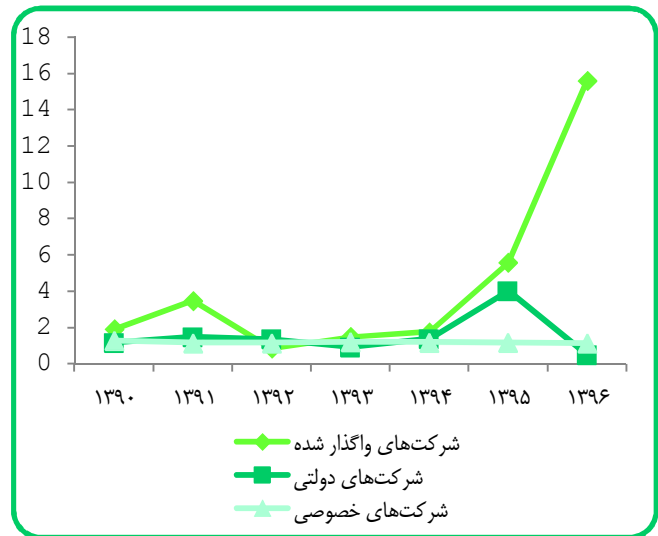
صنعت ساخت (تولید)

صنعت فلزات اساسی و معادن

صنعت خدمات

نمودار ۴-۲ - نمودار مقایسه روند میانگین مقدار شاخص بهره‌وری کل در صنایع مختلف در طی سال‌های ۱۳۹۰-۹۶

۴-۶- مقایسه تطبیقی و قیاسی شرکت‌های واگذار شده در چهار صنعت با شرکت‌های شاهد دولتی و خصوصی فعال در همان صنعت با استفاده از روش‌های آماری

بررسی تطبیقی بیشتر به تطابق و بیان شباهت‌ها و رفتارهای مجموعه شرکت‌های واگذار شده با هم و صنعت به صنعت و یا قبل و بعد از خصوصی‌سازی می‌پردازد در حالی که در بررسی قیاسی، آنان را از نظر بهتر و بدتر بودن و با سطح اطمینان مناسب، به مناسبت انطباق گفته شده و بیان نظرات ممکن و مورد قبول می‌پردازد. این تطابق و قیاس به صورت همزمان از جهات مختلفی مورد توجه است، از جمله این که می‌توان عملکرد سازمان خصوصی‌سازی را به صورت ویژه بررسی نمود. توضیحات بیشتر در این خصوص در روش اجرای تحلیل آورده شده است.

وضعیت کلی شاخص‌ها در انواع شرکت‌ها و به صورت کلی در بخش‌های گذشته آورده شده است. در این بخش ابتدا اثر صنعت بر امتیازات سه معیار بهره‌وری، بازدهی و سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت به عنوان یک عامل تفکیکی بررسی می‌گردد؛ سپس در صورتی که اثر این عامل بر سه معیار مذکور معنادار باشد؛ اثر «نوع شرکت»، «دوره واگذاری» و همچنین اثر توأم این نوع شرکت و دوره واگذاری بر معیارهای جزئی در هر صنعت به طور مجزا مورد بررسی قرار می‌گیرد در غیراینصورت می‌توان فارغ از نوع صنعت کلیه شرکت‌ها را مورد بررسی و مقایسه قرار داد.

همچنین لازم به ذکر است که در تمامی این موضوعات (نوع شرکت، نوع سال و ...) در صورتی که تفاوت معنی‌داری در ارتباط با شاخص‌ها مشخص نشود (به عبارتی تفاوت مشاهده شده قابل اغماض باشد)، می‌توان از جداول قسمت قبل استفاده شود. بدیهی است که قابل اغماض بودن تفاوت‌ها ناقض وجود اختلافات در موضوعات مختلف نیست، بلکه بیان می‌کند که در تصمیم‌گیری‌ها در رابطه با یک شاخص می‌توان تفکیک مورد بررسی را نادیده گرفت و به صورت کلی برای تمام رده‌ها یک تصمیم و یا گویه را مناسب در نظر گرفت.

۴-۶-۱- بررسی اثر صنعت

نوع صنعت یک عامل تفکیکی در طراحی این پژوهش بوده است و انتظار می‌رود که در نتایج، تفاوت معنی‌داری داشته باشد. با توجه به این که شاخص‌های موجود از نوع کمی پیوسته بوده و نوع صنعت یک متغیر کیفی گسسته مقدار است برای بررسی اثر این عامل از مدل‌های خطی تعمیم‌یافته استفاده شده است. مشاهده می‌شود که مطابق با انتظارات، امتیازها در صنایع مختلف در معیارهای اصلی تفاوت معنی‌داری داشته است (جدول ۴-۸). به عبارتی، منظور از «معنی‌دار» بودن این است که نوع صنعت بر روی هر ۳ معیار بهره‌وری، بازدهی و سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت، اثرگذار بوده است.

جدول ۴-۸- بررسی اثر صنعت در امتیازات معیارها

عامل	سطح توجیه‌پذیری	آماره F	درجه آزادی ۱	درجه آزادی ۲	معنی‌داری	نتیجه‌گیری
بازدهی	67.5%	61.399	5	148	0	معنی‌دار
بهره‌وری	75.0%	88.921	5	148	0	معنی‌دار
سرمایه‌گذاری	57.7%	40.329	5	148	0	معنی‌دار
امتیاز کل	79.3%	113.678	5	148	0	معنی‌دار

این موضوع در تمامی شاخص‌ها به جز شاخص افزایش سرمایه از محل آورده نقدی صحیح است (جدول ۴-۹). از این رو تمامی جداول ارائه شده در قسمت بررسی شاخص‌های مورد ارزیابی به جز شاخص افزایش سرمایه از محل آورده نقدی باید به همان تفکیک ارائه شده مورد بررسی قرار گیرد. این موضوع به این دلیل رخ داده است که اثر نوع صنعت در این معیار (که

در جدول ۴-۹ آورده شده است)، قابل اغماض بوده و نیازی به تفکیک صنعت نمی‌باشد. لازم به ذکر است در صورت ایجاد تفکیک در رابطه با شاخص مذکور، تنها هزینه مازاد بر سازمان تحمیل خواهد شد.

جدول ۴-۹- بررسی اثر نیاز به تفکیک در زیرشاخص‌های هر معیار

معیار	عامل	سطح توجیه‌پذیری	آماره F	درجه آزادی ۱	درجه آزادی ۲	معنی‌داری	نتیجه‌گیری
بازدهی	بازده حقوق صاحبان سهام	57.9%	22.041	4	64	0	معنی‌دار
	بازده دارایی‌ها	60.4%	24.367	4	64	0	معنی‌دار
	بازده فروش	65.5%	30.374	4	64	0	معنی‌دار
	بازدهی	67.5%	61.399	5	148	0	معنی‌دار
بهره‌وری	بهره‌وری انرژی	56.8%	21.032	4	64	0	معنی‌دار
	بهره‌وری مواد اولیه	64.7%	29.374	4	64	0	معنی‌دار
	بهره‌وری هزینه سرمایه	74.3%	46.223	4	64	0	معنی‌دار
	بهره‌وری هزینه نیروی انسانی	68.2%	34.311	4	64	0	معنی‌دار
	بهره‌وری	75.0%	88.921	5	148	0	معنی‌دار
سرمایه‌گذاری	افزایش سرمایه از محل آورده نقدی	5.5%	0.924	4	64	0.46	قابل اغماض
	میزان صادرات	28.8%	6.479	4	64	0	معنی‌دار
	میزان فروش	58.8%	22.827	4	64	0	معنی‌دار
	میزان مالیات	28.2%	6.287	4	64	0	معنی‌دار
	سرمایه‌گذاری	57.7%	40.329	5	148	0	معنی‌دار
	امتیاز کل	79.3%	113.678	5	148	0	معنی‌دار

با توجه به آنچه در این قسمت آورده شده و نوع طراحی امتیاز که پیشتر نیز مورد بررسی قرار گرفته است و در مورد آن بحث شده است، تمامی تحلیل‌های آتی به تفکیک صنعت ارائه خواهد شد.

نکته مهم: سال گذشته اثر سال با تفکیک صنعت بی‌اثر بود؛ بدان معنا که نمی‌توان داده‌ها را از نظر روند تغییر سال نیز در هر صنعت بررسی کرد. در حالی که در این بررسی با تفکیک صنعت نیز سال، اثر معنی‌داری خود را حفظ می‌کند. بدان معنا که حتی در هر صنعت می‌توان، علت تغییر را، تغییر در سال دانست. این مهم شاید به دلیل کمتر بودن تعداد سال‌های مورد بررسی روی داده باشد و نشان می‌دهد که این بررسی یک بررسی مقطع همگن بوده و در آن عملکرد سالانه با تلاطم اقتصادی همراه نبوده است.

با توجه به مطالب فوق، به دلیل آن که اثر «نوع صنعت» بر هر ۳ معیار جزئی، اثراتی معنادار بوده است، لذا در این قسمت، ابتدا شرکت‌ها به تفکیک ۴ صنعت مختلف تقسیم شده‌اند. سپس، اثر «نوع شرکت»، «دوره واگذاری» و اثر توأم این‌دو بر معیارهای جزئی در هر صنعت به طور مجزا بررسی شده است.

۴-۶-۲- بررسی اثر نوع شرکت، نوع سال و عملکرد انواع شرکت‌ها در دوران پیش و پس از واگذاری به تفکیک صنایع

۴-۶-۱- ساخت (تولید)

• بررسی اثر نوع شرکت

در این صنعت نوع شرکت به صورت کلی مؤثر می‌باشد. از آن‌جا که هدف، بررسی عملکرد مالی شرکت‌های واگذار شده است، ابتدا باید توجه کرد که تفاوت عملکرد مالی شرکت‌های دولتی و خصوصی نسبت به شرکت‌های واگذار شده چگونه بوده است. اندکی دقت در جدول ۴-۱۰ نشان می‌دهد که در تمامی معیارهای مالی، شرکت‌های واگذار شده از وضعیت شرکت‌های دولتی و خصوصی فاصله گرفته و به سمت وضعیت شرکت‌های خصوصی حرکت کرده است. به عبارتی می‌توان گفت که در این صنعت شرکت‌های واگذار شده به سمت خصوصی شدن پیش رفته‌اند. این حرکت در معیار سرمایه‌گذاری روی نداده است.

جدول ۴-۱۰- بررسی رفتار انواع شرکت‌های مختلف در صنعت ساخت (تولید) از نظر معیارهای عملکرد مالی

شاخص	واگذار شده	خصوصی	دولتی
بهره‌وری	10.06±4.347	16.65±7.134	13.89±8.916
بازدهی	10.78±3.07	17.49±6.664	17.32±2.468
سرمایه‌گذاری	2.4±2.517	12.39±4.761	4.04±3.165
امتیاز کل	23.24±7.732	46.53±16.335	35.25±10.447

برای بررسی دقیق‌تر موضوع باید با استفاده از آزمون‌های آماری به بررسی معنی‌داری تفاوت عملکرد پرداخت. از این رو و برای مقایسه با شرکت‌های واگذار شده از آزمون آماری دانته استفاده شده است. جدول ۴-۱۱ تأییدکننده وضعیت بیان شده می‌باشد. همچنین این کمبود امتیاز شرکت‌های واگذار شده در معیار سرمایه‌گذاری و امتیاز کل عملکرد مالی نسبت به شرکت‌های شاهد دولتی و خصوصی معنی‌دار می‌باشد. نکته دیگری که در دو معیار بهره‌وری و بازدهی وجود دارد، معنی‌دار بودن عملکرد شرکت‌های دولتی و خصوصی با یکدیگر و قابل اغماض بودن این تفاوت با شرکت‌های واگذار شده است که نشان می‌دهد، شرکت‌های واگذار شده عملکرد متمرکز نداشته و واریانس عملکردی بیشتری نسبت به دو جامعه شرکت‌های خصوصی و دولتی دارند. شاید بتوان گفت که این واگذاری‌ها باعث شده است تا عملکرد شرکت‌های دولتی واگذار شده با تغییرات شدید همراه باشد و ممکن است در مرحله گذار به ساختار خصوصی باشند.

جدول ۴-۱۱- بررسی معنی‌داری تفاوت عملکرد مالی انواع شرکت ساخت (تولید)

معیار	نوع شرکت مورد مقایسه	اختلاف	سطح عملکرد نسبت به خصوصی‌سازی شدگان	خطای برآورد	معنی‌داری	نتیجه‌گیری
بهره‌وری	خصوصی	6.59	بیشتر از خصوصی‌سازی	4.462	0.27	قابل اغماض
	دولتی	3.83	بیشتر از خصوصی‌سازی	4.462	0.62	قابل اغماض
بازدهی	خصوصی	6.71	بیشتر از خصوصی‌سازی	2.964	0.06	قابل اغماض
	دولتی	6.55	بیشتر از خصوصی‌سازی	2.964	0.07	قابل اغماض
سرمایه‌گذاری	خصوصی	9.99	بیشتر از خصوصی‌سازی	2.409	0	معنی‌دار
	دولتی	1.63	بیشتر از خصوصی‌سازی	2.409	0.74	قابل اغماض
امتیاز کل	خصوصی	23.29	بیشتر از خصوصی‌سازی	7.752	0.01	معنی‌دار
	دولتی	12.01	بیشتر از خصوصی‌سازی	7.752	0.24	قابل اغماض

• بررسی اثر نوع سال

با شروع روند خصوصی‌سازی در هیچ یک از معیارهای عملکرد مالی تغییری حاصل نشده است. حتی این فرآیند باعث برهم خوردن عملکردهای مالی نشده و ثبات در عملکرد در قبل و بعد از واگذاری حفظ شده است.

جدول ۴-۱۲- بررسی اثر شروع اجرای خصوصی‌سازی بر معیارهای عملکرد مالی صنعت ساخت(تولید)

عامل	برابری واریانس			برابری میانگین			
	آماره F	معنی‌داری	نتیجه‌گیری	آماره t	درجه آزادی	معنی‌داری	نتیجه‌گیری
بهره‌وری	0.340	0.570	برابری واریانس	-0.38	29	0.71	قابل اغماض
بازدهی	2.430	0.130	برابری واریانس	-0.77	29	0.45	قابل اغماض
سرمایه‌گذاری	2.360	0.140	برابری واریانس	0	29	1	قابل اغماض
امتیاز کل	0.330	0.570	برابری واریانس	-0.48	29	0.64	قابل اغماض

• بررسی عملکرد انواع شرکت‌های ساخت(تولید) در دوران پیش و پس از واگذاری

یکی دیگر از عواملی که می‌توان به بررسی آن پرداخت، تفاوت اثر نوع عملکرد انواع شرکت‌ها در پیش و پس از شروع واگذاری‌ها و یا واگذاری شرکت است. از این‌رو باید دید که هر نوع شرکت در پیش و پس از خصوصی‌سازی چه رفتاری را داشته است. برای این بررسی از تحلیل واریانس استفاده شده است.

جدول ۴-۱۳- بررسی تفاوت عملکرد انواع شرکت‌های مختلف ساخت(تولیدی) در پیش و پس‌اواگذاری

عامل	سطح توجیه‌پذیری	آماره F	درجه آزادی ۱	درجه آزادی ۲	معنی‌داری	نتیجه‌گیری
بهره‌وری	72.4%	10.921	6	25	0	معنی‌دار
بازدهی	84.5%	22.702	6	25	0	معنی‌دار
سرمایه‌گذاری	74.1%	11.95	6	25	0	معنی‌دار
امتیاز کل	83%	20.648	6	25	0	معنی‌دار

با اندکی دقت در جدول ۴-۱۳ مشاهده می‌شود تمامی شاخص‌های عملکرد مالی این صنعت در پیش و پس از واگذاری در انواع مختلف شرکت‌ها متفاوت بوده است.

۴-۶-۲- ساختمان و پیمانکاری

• بررسی اثر نوع شرکت

تمامی معیارهای عملکرد مالی این شرکت‌ها به نوع شرکت وابستگی شدیدی دارند. از آن‌جا که هدف بررسی عملکرد مالی شرکت‌های واگذار شده است، ابتدا باید توجه کرد که تفاوت عملکرد مالی شرکت‌های دولتی و خصوصی نسبت به شرکت‌های واگذار شده چگونه بوده است. اندکی دقت در جدول ۴-۱۴ نشان می‌دهد که بهره‌وری شرکت‌های واگذار شده بیشتر شده و این افزایش حتی از شرکت‌های خصوصی نیز بیشتر بوده است. در بازدهی مالی شرکت‌های واگذار شده حتی از شرکت‌های خصوصی نیز عقب‌تر بوده و کاهش شدیدی را از خود نشان می‌دهد. اما در سرمایه‌گذاری کمی از دولتی‌ها پیشی گرفته و به خصوصی‌ها نزدیک شده است.

گزارش مدیریتی پروژه ارزیابی عملکرد قبل و پس از واگذاری شرکت‌های دولتی و اگذار شده به بخش غیردولتی

جدول ۴-۱۴- بررسی رفتار انواع شرکت‌های مختلف در صنعت ساختمان و پیمانکاری از نظر معیارهای عملکرد مالی

شاخص	واگذار شده	خصوصی	دولتی
بهره‌وری	12.69±5.702	8.76±4.943	10.76±8.846
بازدهی	13.18±5.912	15.81±7.547	17.86±5.565
سرمایه‌گذاری	6.78±3.516	11.28±4.726	5.94±3.384
امتیاز کل	32.65±13.184	35.85±14.938	34.55±8.333

برای بررسی دقیق‌تر موضوع باید با استفاده از آزمون‌های آماری به بررسی معنی‌داری تفاوت عملکرد پرداخت. از این رو و برای مقایسه با شرکت‌های واگذار شده از آزمون آماری دانته استفاده شده است.

جدول ۴-۱۵- تأییدکننده وضعیت بیان شده در بالا است. همچنین اندکی دقت در امتیاز کل نشان می‌دهد که در حالت کلی وضعیت امتیاز کل عملکرد مالی در شرکت‌های واگذار شده تفاوت چندانی با شرکت‌های خصوصی ندارد. از سویی تمامی تفاوت‌های شناسایی شده به دلیل تفاوت شرکت‌های واگذار شده با شرکت‌های دولتی و یا خصوصی نبوده است. یعنی، تفاوت‌ها به علت تفاوت ساختار عملکرد مالی شرکت‌های دولتی با شرکت‌های خصوصی روی داده است و این عدم تفاوت نشان از تغییرپذیری بالای شرکت‌های واگذار شده دارد. شاید بتوان گفت که شرکت‌های واگذار شده هنوز به ثبات عملکردی خود نرسیده باشند.

جدول ۴-۱۵- بررسی معنی‌داری تفاوت عملکرد مالی انواع شرکت ساختمان و پیمانکاری

معیار	نوع شرکت مورد مقایسه	اختلاف	سطح عملکرد نسبت به خصوصی‌سازی شدگان	خطای برآورد	معنی‌داری	نتیجه‌گیری
بهره‌وری	خصوصی	-3.93	کمتر از خصوصی‌سازی	4.73	0.64	قابل اغماض
	دولتی	-1.93	کمتر از خصوصی‌سازی	4.73	0.89	قابل اغماض
بازدهی	خصوصی	2.63	بیشتر از خصوصی‌سازی	4.669	0.81	قابل اغماض
	دولتی	4.68	بیشتر از خصوصی‌سازی	4.669	0.53	قابل اغماض
سرمایه‌گذاری	خصوصی	4.5	بیشتر از خصوصی‌سازی	2.825	0.22	قابل اغماض
	دولتی	-0.84	کمتر از خصوصی‌سازی	2.825	0.94	قابل اغماض
امتیاز کل	خصوصی	3.2	بیشتر از خصوصی‌سازی	9.692	0.93	قابل اغماض
	دولتی	1.91	بیشتر از خصوصی‌سازی	9.692	0.97	قابل اغماض

• بررسی اثر نوع سال

با شروع روند خصوصی‌سازی در هیچ معیار عملکرد مالی تغییری حاصل نشده است. حتی این فرآیند باعث برهم خوردن عملکردهای مالی نشده و ثبات در عملکرد در قبل و بعد از واگذاری حفظ می‌شود.

جدول ۴-۱۶- بررسی اثر شروع اجرای خصوصی‌سازی بر معیارهای عملکرد مالی صنعت ساختمان و پیمانکاری

عامل	برابری واریانس			برابری میانگین		
	آماره F	معنی‌داری	نتیجه‌گیری	آماره t	درجه آزادی	معنی‌داری
بهره‌وری	0.690	0.420	برابری واریانس	0.49	25	0.63
بازدهی	3.270	0.080	برابری واریانس	1.32	25	0.2
سرمایه‌گذاری	0.010	0.910	برابری واریانس	0.44	25	0.66
امتیاز کل	0.900	0.350	برابری واریانس	1.03	25	0.32

• بررسی اثر عملکرد انواع شرکت‌های ساختمان و پیمانکاری در دوران پیش و پس از واگذاری

یکی دیگر از عواملی که می‌توان به بررسی آن پرداخت تفاوت اثر نوع عملکرد انواع شرکت‌ها در پیش و پس از شروع واگذاری‌ها و یا واگذاری شرکت است. از این رو، باید دید که هر نوع شرکت در پیش و پس از خصوصی‌سازی چه رفتاری را داشته است. برای این بررسی از تحلیل واریانس استفاده شده است.

جدول ۴-۱۷- بررسی تفاوت عملکرد انواع شرکت‌های مختلف ساختمان و پیمانکاری در پیش و پس‌اواگذاری

عامل	سطح توجیه‌پذیری	آماره F	درجه آزادی ۱	درجه آزادی ۲	معنی‌داری	نتیجه‌گیری
بهره‌وری	67.0%	7.114	6	21	0	معنی‌دار
بازدهی	74.9%	10.444	6	21	0	معنی‌دار
سرمایه‌گذاری	71.2%	8.637	6	21	0	معنی‌دار
امتیاز کل	79%	12.792	6	21	0	معنی‌دار

۴-۶-۲-۳- سایر خدمات

• بررسی اثر نوع شرکت

در تبیین تمامی معیارهای عملکرد مالی صنعت خدمات باید به نوع شرکت توجه داشت و نمی‌توان از بررسی اثر نوع شرکت چشم‌پوشی نمود. منظور از «نوع شرکت»، ۳ نوع شرکت واگذار شده، دولتی شاهد و خصوصی شاهد است.

از آن‌جا که هدف بررسی عملکرد مالی شرکت‌های خصوصی‌سازی شده است، ابتدا باید توجه کرد که تفاوت عملکرد مالی شرکت‌های دولتی و خصوصی نسبت به شرکت‌های واگذار شده چگونه بوده است. اندکی دقت در جدول ۴-۱۸ نشان می‌دهد که در تمامی معیارهای مالی، شرکت‌های واگذار شده از وضعیت شرکت‌های دولتی فاصله گرفته و به سمت وضعیت شرکت‌های خصوصی حرکت کرده است. به عبارتی می‌توان گفت که در این صنعت شرکت‌های واگذار شده به سمت خصوصی‌شدن پیش رفته‌اند. این حرکت در معیار سرمایه‌گذاری روی نداده است. این جدول، حالت توصیفی انواع شرکت‌های مختلف است که به تفکیک صنعت خدمات در ذیل آورده شده است.

جدول ۴-۱۸- بررسی رفتار انواع شرکت‌های مختلف در صنعت خدمات از نظر معیارهای عملکرد مالی

شاخص	واگذار شده	خصوصی	دولتی
بهره‌وری	14.29±2.939	14.13±4.696	15.8±8.11
بازدهی	20.15±3.738	17.01±8.312	24.96±9.134
سرمایه‌گذاری	6.92±2.001	10.24±6.063	7.41±5.181
امتیاز کل	41.35±7.153	41.37±14.336	48.16±16.656

برای بررسی دقیق‌تر موضوع باید با استفاده از آزمون‌های آماری به بررسی معنی‌داری تفاوت عملکرد پرداخت. از این رو و برای مقایسه با شرکت‌های واگذار شده از آزمون آماری دانته استفاده شده است.

جدول ۴-۱۹- تأییدکننده وضعیت بیان شده در بالا است. همچنین اندکی دقت در امتیاز کل نشان می‌دهد که در حالت کلی وضعیت امتیاز کل عملکرد مالی در شرکت‌های واگذار شده تفاوت چندانی با شرکت‌های خصوصی ندارد. همچنین این موضوع نشان می‌دهد که در حالت کلی تفاوت‌های شناسایی شده به دلیل تفاوت در عملکرد شرکت‌های دولتی از خصوصی بوده و شرکت‌های واگذار شده هرچند شبیه شرکت‌های خصوصی شده‌اند اما با شرکت‌های دولتی تفاوت معنی‌داری از نظر

گزارش مدیریتی پروژه ارزیابی عملکرد قبل و پس از واگذاری شرکت‌های دولتی واگذار شده به بخش غیردولتی

عملکردی نداشته‌اند. به عبارتی، در جدول ۴-۱۹، شرکت‌های خصوصی و شرکت‌های دولتی به صورت جداگانه با شرکت‌های خصوصی‌سازی شده مقایسه شده و مشاهده می‌شود که تفاوت قابل اغماض روی داده است. یعنی، تفاوت چندانی حاصل نشده است.

جدول ۴-۱۹- بررسی معنی‌داری تفاوت عملکرد مالی انواع شرکت خدمات

معیار	نوع شرکت مورد مقایسه	اختلاف	سطح عملکرد نسبت به خصوصی‌سازی شدگان	خطای برآورد	معنی‌داری	نتیجه‌گیری
بهره‌وری	خصوصی	-0.16	کمتر از خصوصی‌سازی	3.93	1	قابل اغماض
	دولتی	1.51	بیشتر از خصوصی‌سازی	3.93	0.91	قابل اغماض
بازدهی	خصوصی	-3.14	کمتر از خصوصی‌سازی	5.033	0.78	قابل اغماض
	دولتی	4.81	بیشتر از خصوصی‌سازی	5.033	0.56	قابل اغماض
سرمایه‌گذاری	خصوصی	3.32	بیشتر از خصوصی‌سازی	2.815	0.42	قابل اغماض
	دولتی	0.49	بیشتر از خصوصی‌سازی	2.815	0.98	قابل اغماض
امتیاز کل	خصوصی	0.02	بیشتر از خصوصی‌سازی	9.5	1	قابل اغماض
	دولتی	6.8	بیشتر از خصوصی‌سازی	9.5	0.72	قابل اغماض

• بررسی اثر نوع سال

با شروع روند واگذاری معیار بهره‌وری رشد چشمگیری را در این صنعت داشته است. بازدهی رشد قابل اغماضی را داشته و تغییرپذیری بالایی را در خود تحمل می‌کند؛ به گونه‌ای که در دوران پس‌واگذاری ثبات بیشتری را در خود ایجاد نموده است. سرمایه‌گذاری در دوران پس‌واگذاری تغییرپذیری بالاتری را داشته است و این تغییرپذیری باعث افزایش امتیاز عملکرد سرمایه‌گذاری شده است. در حالت کلی، امتیاز کل به صورت ثبات‌داری رشد داشته است.

جدول ۴-۲۰- بررسی اثر شروع اجرای خصوصی‌سازی بر معیارهای عملکرد مالی صنعت خدمات

عامل	برابری واریانس			برابری میانگین		
	آماره F	معنی‌داری	نتیجه‌گیری	آماره t	درجه آزادی	معنی‌داری
بهره‌وری	0.280	0.600	برابری واریانس	-3.79	55	0
بازدهی	6.660	0.010	نابرابری واریانس	-1.7	48.35	0.1
سرمایه‌گذاری	5.350	0.020	نابرابری واریانس	-3.33	49.87	0
امتیاز کل	2.230	0.140	برابری واریانس	-3.52	55	0

• بررسی عملکرد انواع شرکت‌های خدماتی در دوران پیش و پس از واگذاری

یکی دیگر از عواملی که می‌توان به بررسی آن پرداخت تفاوت اثر نوع عملکرد انواع شرکت‌ها در پیش و پس از شروع واگذاری‌ها و یا واگذاری شرکت است. از این رو، باید دید که هر نوع شرکت در پیش و پس از خصوصی‌سازی چه رفتاری را داشته است. برای این بررسی از تحلیل واریانس استفاده شده است. به عبارت دیگر، بررسی شده است که اثر توام «نوع شرکت» و «دوره واگذاری (پیش یا پس از واگذاری)» بر روی ۳ معیار عملکرد مالی به چه صورت بوده است. یعنی رفتار شرکت‌های دولتی در دوره قبل از واگذاری و پس از واگذاری چگونه بوده است. همچنین، رفتار شرکت‌های خصوصی و شرکت‌های واگذار شده نیز در این دوران چه تغییری کرده است.

گزارش مدیریتی پروژه ارزیابی عملکرد قبل و پس از واگذاری شرکت‌های دولتی و اگذار شده به بخش غیردولتی

جدول ۴-۲۱- بررسی تفاوت عملکرد انواع شرکت‌های مختلف خدماتی در پیش و پس‌واگذاری

عامل	سطح توجیه‌پذیری	آماره F	درجه آزادی ۱	درجه آزادی ۲	معنی‌داری	نتیجه‌گیری
بهره‌وری	77.8%	29.837	6	51	0	معنی‌دار
بازدهی	78.4%	30.778	6	51	0	معنی‌دار
سرمایه‌گذاری	69.8%	19.649	6	51	0	معنی‌دار
امتیاز کل	85%	46.575	6	51	0	معنی‌دار

با اندکی دقت در جدول ۴-۲۱ مشاهده می‌شود تمامی شاخص‌های عملکرد مالی این صنعت در پیش و پس از واگذاری در انواع مختلف شرکت‌ها متفاوت بوده است.

۴-۲-۶-۴- فلزات اساسی و معدن

• بررسی اثر نوع شرکت

در تبیین تمامی معیارهای عملکرد مالی صنعت فلزات اساسی و معدن باید به نوع شرکت توجه داشت و نمی‌توان از بررسی اثر نوع شرکت چشم‌پوشی نمود.

از آن‌جا که هدف بررسی عملکرد مالی شرکت‌های خصوصی‌سازی شده است، ابتدا باید توجه کرد که تفاوت عملکرد مالی شرکت‌های دولتی و خصوصی نسبت به شرکت‌های واگذار شده چگونه بوده است. اندکی دقت در جدول ۴-۲۲ نشان می‌دهد که در دو معیار بهره‌وری و بازدهی عملکرد شرکت‌های واگذار شده به شدت افزایش امتیاز داشته است اما در مبحث سرمایه‌گذاری، عملکرد مالی حتی کمتر از شرکت‌های دولتی بوده است.

جدول ۴-۲۲- بررسی رفتار انواع شرکت‌های مختلف در صنعت فلزات اساسی و معدن از نظر معیارهای عملکرد مالی

شاخص	واگذار شده	خصوصی	دولتی
بهره‌وری	19.38±4.798	13.47±10.176	16.84±7.476
بازدهی	16.15±1.857	9.06±8.828	11.48±7.43
سرمایه‌گذاری	6.08±2.092	12.56±4.023	10.07±4.888
امتیاز کل	41.61±6.887	35.09±10.33	38.39±12.694

برای بررسی دقیق‌تر موضوع باید با استفاده از آزمون‌های آماری به بررسی معنی‌داری تفاوت عملکرد پرداخت. از این‌رو و برای مقایسه با شرکت‌های واگذار شده از آزمون آماری دانته استفاده شده است.

جدول ۴-۲۳ تأییدکننده وضعیت بیان شده در بالا است. همچنین اندکی دقت در امتیاز کل نشان می‌دهد که در حالت کلی وضعیت امتیاز کل عملکرد مالی در شرکت‌های واگذار شده از هر دو نوع شرکت شاهد دولتی و خصوصی بیشتر بوده ولی شاید به دلیل تغییرپذیری بالای درون شرکت‌های خصوصی‌سازی شده، افزایش معنی‌داری را ایجاد نکرده است. نکته حائز اهمیت افزایش چشمگیر سرمایه‌گذاری در بخش خصوصی این صنعت است که در آن شرکت‌های واگذار شده عملکرد ضعیفی را داشته‌اند.

جدول ۴-۲۳- بررسی معنی‌داری تفاوت عملکرد مالی انواع شرکت فلزات اساسی و معدنی

معیار	نوع شرکت مورد مقایسه	اختلاف	سطح عملکرد نسبت به خصوصی‌سازی شدگان	خطای برآورد	معنی‌داری	نتیجه‌گیری
بهره‌وری	خصوصی	-5.91	کمتر از خصوصی‌سازی	5.16	0.44	قابل اغماض
	دولتی	-2.55	کمتر از خصوصی‌سازی	5.16	0.85	قابل اغماض

گزارش مدیریتی پروژه ارزیابی عملکرد قبل و پس از واگذاری شرکت‌های دولتی و اگذار شده به بخش غیردولتی

معیار	نوع شرکت مورد مقایسه	اختلاف	سطح عملکرد نسبت به خصوصی سازی شدگان	خطای برآورد	معنی داری	نتیجه گیری
بازدهی	خصوصی	-7.09	کمتر از خصوصی سازی	3.207	0.06	قابل اغماض
	دولتی	-4.67	کمتر از خصوصی سازی	3.207	0.28	قابل اغماض
سرمایه گذاری	خصوصی	6.49	بیشتر از خصوصی سازی	2.372	0.02	معنی دار
	دولتی	3.99	بیشتر از خصوصی سازی	2.372	0.19	قابل اغماض
امتیاز کل	خصوصی	-6.52	کمتر از خصوصی سازی	7.167	0.59	قابل اغماض
	دولتی	-3.23	کمتر از خصوصی سازی	7.167	0.88	قابل اغماض

• بررسی اثر نوع سال

با شروع روند واگذاری سرمایه گذاری با تغییرات شدیدی همراه شده است به نحوی که این موضوع باعث شده تا در دوران پساواگذاری وحدت رویه بیشتری در عملکردهای سرمایه گذاری شکل گیرد. اما این وحدت رویه نتوانسته در عملکرد سرمایه گذاری تغییر مشهودی ایجاد کند. همچنین روند خصوصی سازی در صنعت فلزات اساسی و معدن، معیار بهره‌وری و امتیاز کل عملکرد مالی را با کاهش چشم‌گیری همراه کرده است.

جدول ۴-۲۴- بررسی اثر شروع اجرای خصوصی سازی بر معیارهای عملکرد مالی صنعت فلزات اساسی و معدنی

عامل	برابری واریانس			برابری میانگین		
	آماره F	معنی داری	نتیجه گیری	آماره t	درجه آزادی	معنی داری
بهره‌وری	0.190	0.660	برابری واریانس	2.1	36	0.04
بازدهی	0.100	0.750	برابری واریانس	1.16	36	0.25
سرمایه گذاری	5.630	0.020	نابرابری واریانس	0.07	33.31	0.95
امتیاز کل	0.760	0.390	برابری واریانس	2.13	36	0.04

• بررسی عملکرد انواع شرکت‌های فلزات اساسی و معدنی در دوران پیش و پس از واگذاری

یکی دیگر از عواملی که می‌توان به بررسی آن پرداخت تفاوت اثر نوع عملکرد انواع شرکت‌ها در پیش و پس از شروع واگذاری‌ها و یا واگذاری شرکت است. از این رو، باید دید که هر نوع شرکت در پیش و پس از خصوصی سازی چه رفتاری را داشته است. برای این بررسی از تحلیل واریانس استفاده شده است.

جدول ۴-۲۵- بررسی تفاوت عملکرد انواع شرکت‌های مختلف فلزات اساسی و معدنی در پیش و پساواگذاری

عامل	سطح توجیه پذیری	آماره F	درجه آزادی ۱	درجه آزادی ۲	معنی داری	نتیجه گیری
بهره‌وری	74.5%	15.608	6	32	0	معنی دار
بازدهی	85.3%	30.98	6	32	0	معنی دار
سرمایه گذاری	75.4%	16.316	6	32	0	معنی دار
امتیاز کل	88%	39.709	6	32	0	معنی دار

با اندکی دقت در جدول ۴-۲۵ مشاهده می‌شود تمامی شاخص‌های عملکرد مالی این صنعت در پیش و پس از واگذاری در انواع مختلف شرکت‌ها متفاوت بوده است.

۴-۷- مقایسه شرکت‌های واگذار شده صنعت کشاورزی، دامپروری و صنایع غذایی و برق با شرکت‌های شاهد دولتی و خصوصی فعال در همان صنعت

با توجه به اینکه تعداد شرکت‌های موجود در هر صنعت باید بیش از ۲ شرکت در نظر گرفته شود تا سنجش معناداری با روش‌های آماری امکان‌پذیر باشد؛ لذا در صنعت کشاورزی و دامپروری و صنایع غذایی و صنعت برق که تنها شامل یک شرکت می‌باشند، از روش‌های آماری جهت مقایسه با شرکت‌های شاهد خصوصی و دولتی استفاده نشده و لذا مقایسه میانگین امتیازات در شرکت واگذار شده، خصوصی و دولتی به طور کلی و به تفکیک شاخص و معیار انجام شده است. در این بررسی، ۶ شرکت در ۲ صنعت کشاورزی، دامپروری و صنایع غذایی و برق در نظر گرفته شد که این شرکت‌ها به ۳ نوع دولتی، خصوصی و خصوصی‌سازی شده تفکیک شده‌اند. هدف اصلی آن است که وضعیت عملکرد شرکت‌های واگذار شده را با شرکت‌های شاهد خصوصی و دولتی در همان صنعت مقایسه کنیم. در این بررسی ۱۱ شاخص در ۳ گروه معیار مورد ارزیابی قرار گرفته است که در ادامه به بررسی هر یک از آن‌ها در ۲ صنعت مورد بررسی پرداخته شده است. در هر صنعت ابتدا میانگین امتیازات به طور کلی و به تفکیک معیار و شاخص بررسی شده است. سپس روند شاخص‌های اشتغال و بهره‌وری کل به‌طور جداگانه مورد ارزیابی و مقایسه با شرکت‌های شاهد قرار گرفته‌اند.

۴-۷-۱- کشاورزی، دامپروری و صنایع غذایی

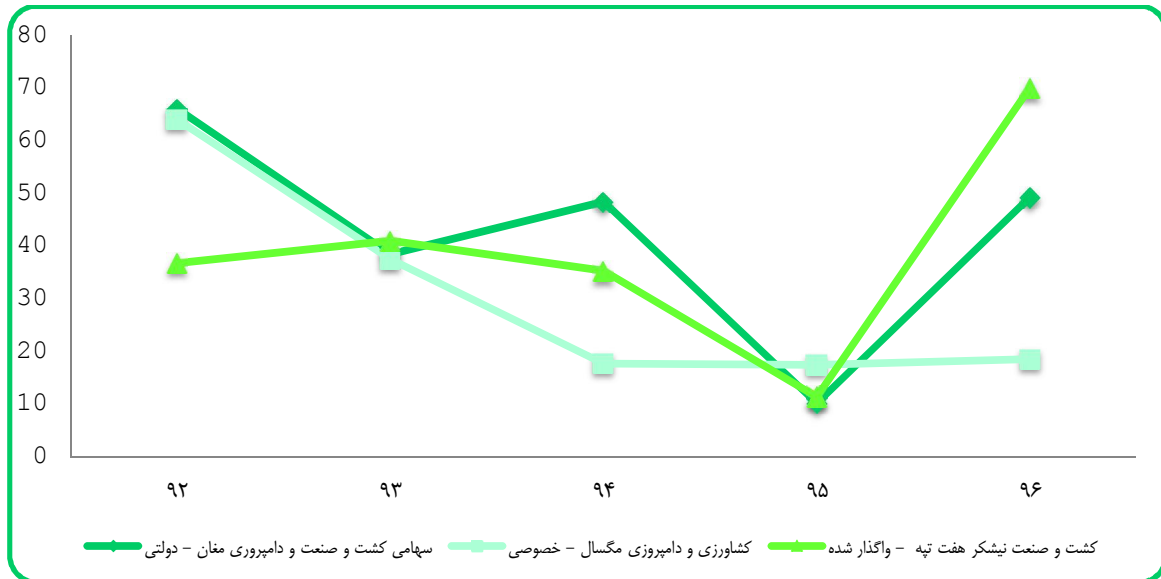
در این صنعت تنها یک شرکت با عنوان کشت و صنعت و نیشکر هفت‌تپه وجود دارد که با توجه به سال واگذاری این شرکت (۱۳۹۴)، دوره مورد ارزیابی سال‌های ۹۶-۱۳۹۲ می‌باشد. در این صنعت در ابتدا وضعیت معیارها و شاخص‌ها به طور کلی مشخص شده است.

جدول ۴-۲۶- وضعیت معیارها در انواع شرکت‌های صنعت کشاورزی، دامپروری و مواد غذایی

شاخص	واگذار شده	دولتی	خصوصی
بازدهی	17.078	21.385	11.411
بهره‌وری	16.751	12.087	11.237
سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت	5.024	8.952	8.345
امتیاز کل	38.854	42.424	30.993

جدول نشان می‌دهد که در این صنعت به‌طور کلی شرکت‌های دولتی از امتیاز بالاتری برخوردارند. شرکت واگذار شده در این صنعت در معیار و شاخص‌های بهره‌وری وضعیت بهتری نسبت به شرکت‌های شاهد خصوصی و دولتی دارد. در نمودار زیر روند مجموع امتیازات شرکت‌های واگذار شده، خصوصی و دولتی در این صنعت طی سال‌های ۹۶-۱۳۹۲ نشان داده شده است. در شرکت کشت و صنعت نیشکر هفت‌تپه (واگذار شده) در طی سال‌ها ۹۲-۹۵ روندی نزولی مشاهده می‌شود و نیز عملکرد ضعیف‌تری نسبت به شرکت‌های دولتی یا خصوصی و یا هر دو داشته است اما در سال ۱۳۹۶ نه تنها عملکرد آن شرکت بهبود یافته بلکه از شرکت‌های رقیب خصوصی و دولتی نیز سبقت گرفته است. لازم به توضیح است که از سال ۱۳۹۵ عملکرد هر سه شرکت بهبود یافته است که احتمالاً به دلیل سیاست‌های دولت در رابطه با بخش کشاورزی و یا بارندگی بیشتر در این سال‌ها می‌باشد. البته این بهبود در شرکت‌های دولتی و واگذار شده با شیب بیشتری ملاحظه می‌شود.

گزارش مدیریتی پروژه ارزیابی عملکرد قبل و پس از واگذاری شرکت‌های دولتی واگذار شده به بخش غیردولتی

نمودار ۳-۴- مقایسه وضعیت انواع شرکت‌های صنعت کشاورزی، دامپروری و صنایع غذایی براساس مجموع امتیازات در هر سال

جدول ۴-۲۸- مقایسه میانگین مقدار شاخص بهره‌وری کل در صنعت کشاورزی، دامپروری و صنایع غذایی

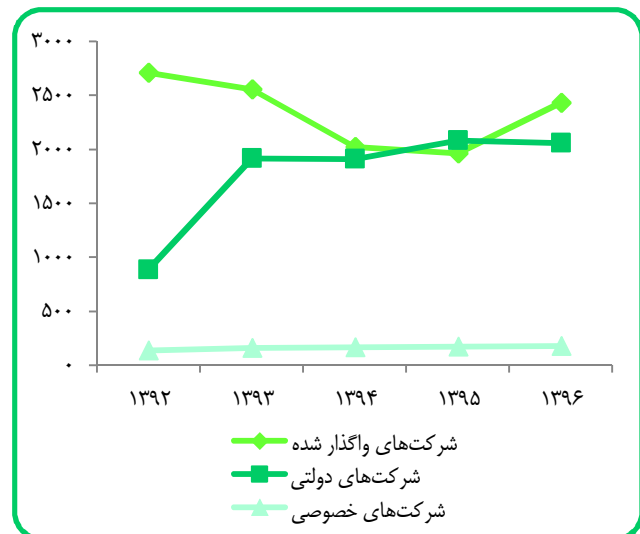
نوع شرکت	واگذار شده	دولتی	خصوصی
مقدار شاخص	0.496	1.508	2.838

جدول ۴-۲۷- مقایسه میانگین مقدار و نرخ رشد شاخص اشتغال در صنعت کشاورزی، دامپروری و صنایع غذایی

نوع شرکت	واگذار شده	دولتی	خصوصی
مقدار شاخص	2335	1770	165
نرخ رشد (درصد)	-۳	۲۴	7

نمودار ۴-۵- نمودار مقایسه روند میانگین مقدار شاخص بهره‌وری کل در صنعت کشاورزی، دامپروری و صنایع غذایی در طی سال‌های ۹۶-۱۳۹۰

نمودار ۴-۴- نمودار مقایسه روند میانگین مقدار شاخص اشتغال در صنعت کشاورزی، دامپروری و صنایع غذایی در طی سال‌های ۹۶-۱۳۹۲

٤-٧-٢- برق

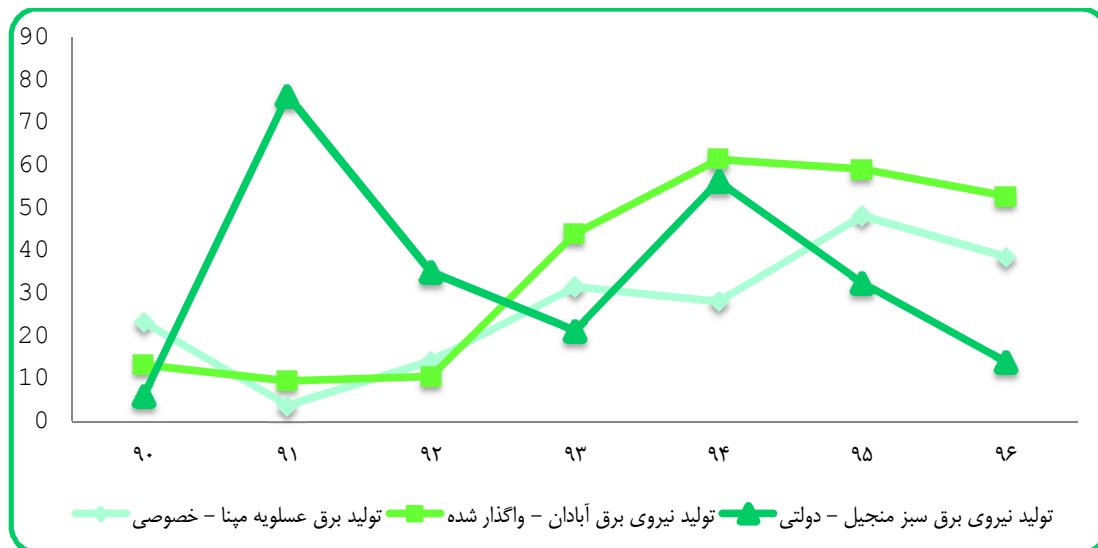
در این صنعت تنها یک شرکت با عنوان تولید نیروی برق آبادان وجود دارد که با توجه به سال واگذاری این شرکت (١٣٩٢) دوره مورد ارزیابی سال‌های ٩٦-١٣٩٠ می‌باشد. در این صنعت در ابتدا وضعیت معیارها و شاخص‌ها به طور کلی مشخص شده است.

جدول ٢٩-٤- وضعیت معیارها در انواع شرکت‌های صنعت برق

شاخص	خصوصی سازی شده	دولتی	خصوصی
بازدهی	14.557	15.018	13.504
بهره‌وری	18.581	16.950	14.101
سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت	2.720	2.548	3.234
امتیاز کل	35.858	34.517	30.839

جدول فوق نشان می‌دهد که در این صنعت به طور کلی شرکت واگذار شده به بخش غیردولتی از امتیاز بالاتری برخوردار می‌باشد. همچنین شرکت‌های واگذار شده در این صنعت در معیار بهره‌وری وضعیت بهتری نسبت به شرکت‌های شاهد خصوصی و دولتی دارد. در امتیاز هر سه معیار برای شرکت‌های واگذار شده، شاهد خصوصی و دولتی تقریباً اختلاف کمی مشاهده می‌شود.

در نمودار زیر روند مجموع امتیازات شرکت‌های واگذار شده، خصوصی و دولتی در این صنعت طی سال‌های ٩٦-١٣٩٠ نشان داده شده است. در شرکت تولید نیروی برق آبادان (واگذار شده) در طی سال‌های ٩٠-٩٢ روندی نسبتاً ثابت و پایین‌تر نسبت به شرکت‌های دولتی یا خصوصی و یا هر دو مشاهده می‌شود اما از سال ١٣٩٣ نه تنها عملکرد آن شرکت بهبود یافته بلکه از شرکت‌های خصوصی و دولتی نیز سبقت گرفته است. لازم به توضیح است که شرکت‌های واگذار شده و شاهد دولتی از سال ١٣٩٤ و شرکت شاهد خصوصی از سال ١٣٩٥ روندی نزولی را طی می‌کنند.

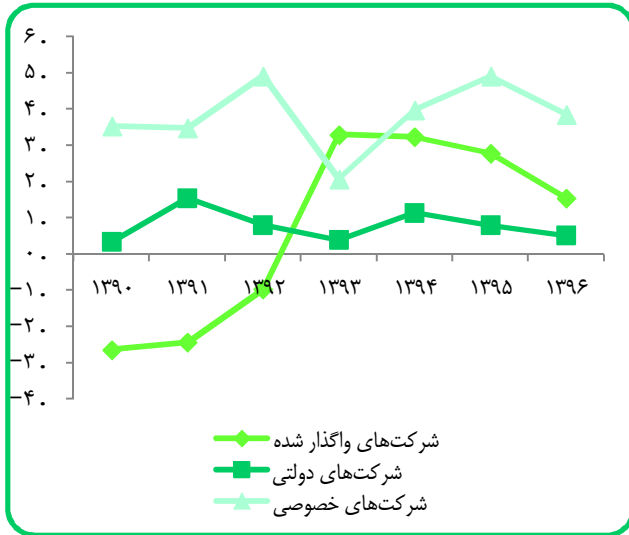
نمودار ٤-٦- مقایسه وضعیت انواع شرکت‌های صنعت برق براساس مجموع امتیازات در هر سال

جدول ۴-۳۰- مقایسه میانگین مقدار و نرخ رشد شاخص اشتغال در صنعت برق

نوع شرکت	واگذار شده	دولتی	خصوصی
مقدار شاخص	9	62	6
نرخ رشد(درصد)	۱۹	۰	6

جدول ۴-۳۱- مقایسه میانگین مقدار شاخص بهره‌وری کل در صنعت برق

نوع شرکت	واگذار شده	دولتی	خصوصی
مقدار شاخص	0.686	0.789	3.826

نمودار ۴-۸- نمودار مقایسه روند میانگین مقدار شاخص بهره‌وری کل در صنعت برق در طی سال‌های ۱۳۹۰-۹۶

نمودار ۴-۷- نمودار مقایسه روند میانگین مقدار شاخص اشتغال در صنعت برق در طی سال‌های ۱۳۹۰-۹۶

بخش پنجم

جمع بندی و خلاصه گزارش

٥-١- مقدمه

اقتصاد ایران سالیان سال است که براساس ساختاری دولت بنیاد و تمرکزگرا اداره شده است. در طی سال‌های گذشته برنامه‌ریزی‌ها و قانون‌گذاری‌ها به ویژه سیاست‌های اصل ٤٤ با هدف کاهش تصدی‌گری دولت تدوین، ابلاغ و اجرا گردید. دولت‌ها از اجرای فرایند خصوصی‌سازی به دنبال دستیابی به اهدافی چون افزایش کارایی، کسب درآمد، کاهش بار مالی دولت، کاهش حجم دخالت دولت در اقتصاد، ایجاد فضای رقابتی امن برای سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت، دستیابی به مهارت‌های نوین مدیریت، دسترسی به سرمایه و تکنولوژی خارجی و ... می‌باشند. در کنار دستیابی به این اهداف، سازمان خصوصی‌سازی به عنوان متولی و مجری واگذاری شرکت‌های دولتی به بخش غیردولتی، عملکرد شرکت‌های واگذار شده را به منظور ارزیابی میزان تحقق اهداف فوق پایش و ارزیابی می‌نماید. در همین راستا، پروژه «ارزیابی عملکرد شرکت‌های دولتی واگذار شده به بخش غیردولتی» سالیانه توسط سازمان خصوصی‌سازی و گروهی از مشاورین و متخصصین این امر (شخص ثالث) اجرا می‌شود و نتایج آن مبنای تصمیم‌گیری در واگذاری‌های آتی قرار می‌گیرد.

این گزارش جهت ارائه نتایج حاصل از اجرای این پروژه در دوجلد تهیه و گردآوری شده است. در این پروژه ١٧ شرکت واگذار شده، برای دوره زمانی سه سال قبل و همه سال‌های پس از واگذاری مورد ارزیابی و رتبه‌بندی قرار گرفتند. در این بخش به عنوان بخش پایانی گزارش جمع‌بندی فعالیت‌ها و نتایج کمی بدست آمده در پایان سه مرحله پروژه که براساس اطلاعات مستقیم از صورت‌های مالی شرکت‌های مورد بررسی و نرم‌افزار طراحی شده بدست آمده است، ارائه می‌گردد.

٥-٢- بازنگری مدل ارزیابی عملکرد

معیارها، شاخص‌ها و حداکثر امتیاز هر یک از شاخص‌های مدل ارزیابی عملکرد شرکت‌های واگذار شده به بخش غیردولتی با در نظر گرفتن نکات زیر مورد بازنگری قرار گرفت.

- سیاست‌های کلی ابلاغیه مقام معظم رهبری در خصوص اصل ٤٤ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
  - ساختار و ویژگی‌های شرکت‌های واگذار شده (جامعه مورد بررسی)
  - ویژگی‌ها، نتایج و دستاوردهای حاصل از مدل‌های ارزیابی عملکرد بررسی شده
  - محدودیت‌های آماری و اطلاعاتی مترتب بر امکانات آماری شرکت‌های واگذار شده
- نکته حائز اهمیت آن است که شرکت‌های دولتی واگذار شده از وجوه، دیدگاه‌ها و معیارهای مختلفی قابل بررسی، اندازه‌گیری، سنجش و تحلیل می‌باشند، با این حال در این دوره از ارزیابی، تمرکز بر سیاست‌های کلی ابلاغیه مقام معظم رهبری در خصوص اصل ٤٤ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به طور خاص و آن گروه از جنبه‌ها و معیارها که با اهداف طرح از یک طرف و خصوصیات و ویژگی‌های قابل اندازه‌گیری و سنجش شرکت‌ها از طرف دیگر تناسب و سازگاری داشته، بطور عام در بازنگری مدل ارزیابی عملکرد شرکت‌های دولتی واگذار شده به بخش غیردولتی مورد توجه قرار گرفته است.

مدل ارزیابی عملکرد این دوره از ارزیابی شرکت‌های واگذار شده دارای ٣ معیار، ١١ شاخص و ١٠٠ امتیاز می‌باشد.

۵-۳- جمع‌آوری اطلاعات شرکت‌های مورد بررسی

اطلاعات مورد نیاز جهت اندازه‌گیری عملکرد شرکت‌های مورد بررسی در این دوره از ارزیابی از منابع زیر اخذ گردید:

- سازمان خصوصی‌سازی
- سایت کدال بورس اوراق بهادار
- ۱۷ شرکت مورد بررسی طرح ارزیابی عملکرد

۵-۴- اندازه‌گیری شاخص‌های ارزیابی عملکرد

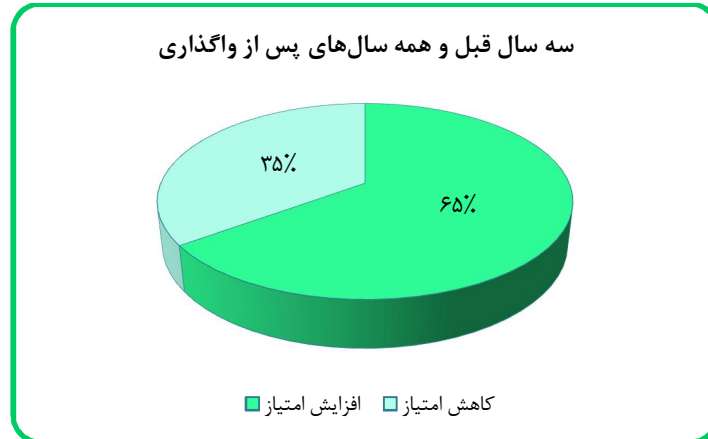
کلیه متغیرهای شاخص‌های ارزیابی عملکرد مدل بازنگری شده از صورت‌های مالی حسابرسی شده شرکت‌ها استخراج و وارد سامانه ارزیابی عملکرد گردید. کارشناسان پروژه، درستی هر یک از مقادیر وارد شده در سامانه را پیش از انجام اندازه‌گیری شاخص‌ها مورد بررسی قرار دادند. پس از حصول اطمینان از صحت داده‌های وارد شده، شاخص‌ها و معیارهای مدل ارزیابی عملکرد مورد سنجش و اندازه‌گیری قرار گرفت.

۵-۵- ارزیابی عملکرد شرکت‌های مورد بررسی

در اجرای مدل ارزیابی عملکرد برای شرکت‌های مورد بررسی، ذکر نکات و موارد زیر ضروری می‌نماید:

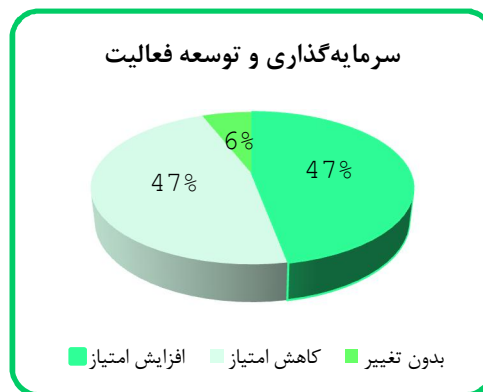
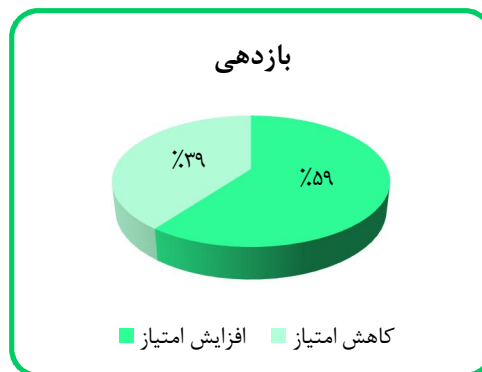
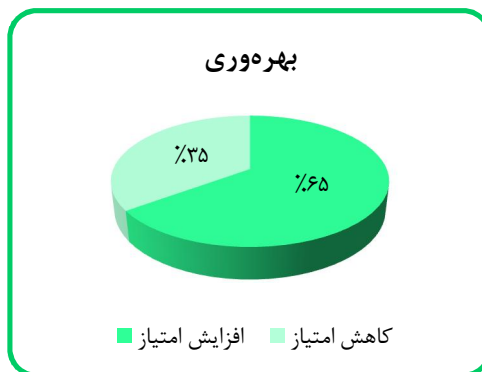
- امتیازدهی، محاسبات و ارزیابی انجام گرفته بر اساس تعاریف، مفاهیم و موازین مدل ارزیابی عملکرد در این پروژه می‌باشد. بدیهی است با تغییر روش و منطق ارزیابی و امتیازدهی، حاصل و یافته‌های ارزیابی عملکرد متفاوت خواهد بود.
- تعاریف، روش امتیازدهی و ارزیابی عملکرد برای کلیه شرکت‌های مورد بررسی به صورت یکسان و استاندارد انجام گرفته است تا بررسی تطبیقی نتایج ارزیابی عملکرد شرکت‌ها در سال‌های قبل و پس از واگذاری تا حد امکان به درستی امکان‌پذیر گردد.
- ارزیابی عملکرد شرکت‌های مورد بررسی براساس مقایسه امتیازات کسب شده در دو دوره قبل و پس از واگذاری انجام شده است.
- در یک نمای کلی، از مجموع ۱۷ شرکت مورد بررسی اطلاعات ۱۵ شرکت به طور کامل (۱۰۷ صورت مالی) دریافت گردید. لازم به توضیح است که صورت مالی سال ۱۳۹۶ شرکت ایران ایرتور در حال تدوین است و هنوز آماده نشد. اطلاعات سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ شرکت نوسازی صنایع ایران نیز علیرغم پیگیری‌های مستمر و مراجعات متعدد به محل آن سازمان دریافت نشد. طبق نظرات کارشناسان محترم دفتر نظارت سازمان خصوصی‌سازی، این شرکت در فرایند واگذاری با مشکلاتی مواجه شده و در حال حاضر نیز فعالیتی ندارد.
- به طور کلی، میانگین مجموع امتیازات شاخص‌ها در این دوره از ارزیابی ۱۶٪ رشد را داشته است.

با توجه به نمودار زیر، به طور کلی ۶۵٪ از شرکت‌ها نسبت به قبل از واگذاری افزایش امتیاز داشته و ۳۵٪ از آن‌ها با کاهش امتیاز روبرو بوده‌اند.

نمودار ۵-۱- درصد شرکت‌های دارای کاهش یا افزایش امتیاز نسبت به قبل از واگذاری

نمودارهای زیر نشان می‌دهد چند درصد از شرکت‌ها براساس هر معیار افزایش یا کاهش امتیاز داشته یا بدون تغییر باقی مانده‌اند:

نمودار ۵-۲- درصد شرکت‌های دارای افزایش و کاهش امتیاز نسبت به قبل از واگذاری به تفکیک معیارها

جدول زیر نیز نشان می‌دهد که در هر یک از ۱۱ شاخص مورد ارزیابی چه تعداد و یا درصدی از شرکت‌ها افزایش یا کاهش امتیاز داشته و یا بدون تغییر باقی مانده‌اند. همچنین سه شرکت دارای بالاترین رتبه در هر شاخص نیز در جدول زیر نشان داده شده است.

گزارش مدیریتی پروژه ارزیابی عملکرد قبل و پس از واگذاری شرکت‌های دولتی واگذار شده به بخش غیردولتی

جدول ۵-۱- تعداد و درصد شرکت‌های دارای افزایش و کاهش و یا بدون تغییر نسبت به قبل از واگذاری به تفکیک شاخص‌ها

معیار	نام شاخص	افزایش امتیاز	کاهش امتیاز	بدون تغییر	سه شرکت دارای بالاترین امتیاز	توضیحات
بهره‌وری	بهره‌وری هزینه نیروی کار	تعداد	۱۰	۷	-	<ul style="list-style-type: none"> خدمات مهندسی آب و خاک کشور تولید نیروی برق آبادان ایران ایرتور
		درصد	٪۵۹	٪۴۱	-	
	بهره‌وری هزینه سرمایه	تعداد	۱۱	۶	-	<ul style="list-style-type: none"> تولید نیروی برق آبادان گسترش زیست فناوری خدمات مهندسی آب و خاک کشور
		درصد	٪۶۵	٪۳۵	-	
	بهره‌وری انرژی	تعداد	۸	۷	-	<ul style="list-style-type: none"> تولید نیروی برق آبادان ایران ایرتور پایانه‌ها و مخازن پتروشیمی
		درصد	٪۵۳	٪۴۷	-	
بهره‌وری مواد اولیه	تعداد	۴	۳	-	<ul style="list-style-type: none"> زغالسنگ البرز شرقی مدیریت طراحی و احداث صنایع تکاپو نورد و لوله اهواز 	
	درصد	٪۵۷	٪۴۳	-		
بازدهی	بازده دارایی‌ها	تعداد	۱۰	۷	-	<ul style="list-style-type: none"> خدمات مهندسی آب و خاک کشور تولید نیروی برق آبادان پایانه‌ها و مخازن پتروشیمی
		درصد	٪۵۹	٪۴۱	-	
	بازده فروش	تعداد	۸	۷	۲	<ul style="list-style-type: none"> خدمات مهندسی آب و خاک کشور تولید نیروی برق آبادان گسترش زیست فناوری
		درصد	٪۴۷	٪۴۱	٪۱۲	در شرکت‌های صدرا امید چاپهار و پارس فرایند شیراز میزان فروش در زمان قبل و پس از واگذاری برابر صفر بوده است لذا کاهش یا افزایشی در امتیاز آن‌ها رخ نداده است.
	بازده حقوق صاحبان سهام	تعداد	۱۲	۵	-	<ul style="list-style-type: none"> پارس فرایند شیراز تولید نیروی برق آبادان خدمات مهندسی آب و خاک کشور
		درصد	٪۷۱	٪۲۹	-	
سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت	افزایش سرمایه از محل آورده نقدی	تعداد	۳	-	۱۴	<ul style="list-style-type: none"> خدمات کیفیت آریا گسترش زیست فناوری مدیریت طراحی و احداث صنایع تکاپو
		درصد	٪۱۸	-	٪۸۲	لازم به توضیح است که از مجموع ۱۷ شرکت فقط همین ۳ شرکت نامبرده دارای افزایش سرمایه از محل آورده نقدی بوده‌اند.
	فروش کل	تعداد	۱۰	۶	۱	<ul style="list-style-type: none"> گسترش زیست فناوری مهندسی مشاور نیرو خدمات مهندسی آب و خاک کشور
		درصد	٪۵۹	٪۳۵	٪۶	
	ارزش صادرات	تعداد	-	۳	-	<ul style="list-style-type: none"> ایران ایرتور مجتمع آلومینیوم المهدی خدمات کیفیت آریا
		درصد	-	٪۱۰۰	-	لازم به توضیح است که تنها ۳ شرکت ذکر شده دارای فروش خارجی هستند که هر سه شرکت با کاهش امتیاز در این شاخص روبرو بوده‌اند.
مالیات پرداختی	تعداد	۵	۱۰	-	<ul style="list-style-type: none"> پایانه‌ها و مخازن پتروشیمی خدمات مهندسی آب و خاک کشور گسترش زیست فناوری 	
	درصد	٪۳۳	٪۶۷	-		

۵-۶- رتبه‌بندی شرکت‌ها بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری

بیشترین تفاضل امتیاز در دوره زمانی سه سال قبل و همه سال‌های پس از واگذاری توسط تولید نیروی برق آبادان (۵۲,۲۸۰) و کمترین تفاضل امتیاز توسط مدیریت طراحی و احداث صنایع تکاپو (۳۱,۹۳۱-) کسب شده است. به عبارت دیگر شرکت تولید نیروی برق آبادان دارای رتبه اول و مدیریت طراحی و احداث صنایع تکاپو رتبه آخر را در بین ۱۷ شرکت واگذار شده به خود اختصاص داده‌اند. همچنین لازم به توضیح است با توجه به تفاوت منطق امتیازدهی در مدل برای شرکت‌های صادرکننده و شرکت‌های فاقد صادرات، در میان ۳ شرکت صادرکننده، شرکت ایران ایرتور با تفاضل امتیاز ۱۲,۶۷۸ بالاترین رتبه را کسب کرده است.

۵-۷- رتبه‌بندی شرکت‌ها به تفکیک هر معیار در قبل و پس از واگذاری

- در معیار بهره‌وری، تولید نیروی برق آبادان با حدود ۵۷۶٪ رشد نسبت به قبل از واگذاری در بالاترین رتبه و شرکت نوسازی صنایع ایران با حدود ۱۰۰٪ کاهش بهره‌وری در پایین‌ترین رتبه قرار دارد.
- در معیار بازدهی، تولید نیروی برق آبادان با حدود ۵۸۵٪ رشد نسبت به قبل از واگذاری در بالاترین رتبه و شرکت زغالسنگ البرز شرقی با حدود ۵۷٪ کاهش در این معیار در پایین‌ترین رتبه قرار دارد.
- در معیار سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت، شرکت گسترش زیست فناوری (گسترش صناعت علوم زیستی) با حدود ۲۷۰٪ رشد نسبت به قبل از واگذاری در بالاترین رتبه و شرکت نورد و لوله اهواز با حدود ۷۴٪ کاهش در پایین‌ترین رتبه قرار دارد. در میان شرکت‌های صادرکننده نیز خدمات کیفیت آریا (SGS) بالاترین رتبه را در این معیار کسب کرده است. این شرکت در مجموع ۱۷ شرکت در این معیار رتبه پنجم را دارا می‌باشد.

به طور کلی، از مجموع ۳ معیار مدل ارزیابی عملکرد، معیار بهره‌وری با ۲۷,۳۵٪ رشد نسبت به قبل از واگذاری از نظر میانگین مجموع امتیازات در بالاترین رتبه قرار دارد.

۵-۸- رتبه‌بندی استان‌ها بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری

- استان البرز با کسب ۴۵,۱۶۳ امتیاز بالاترین رتبه و استان هرمزگان با کسب (۲۴,۳۱۳-) کمترین امتیاز را به خود اختصاص داده‌اند.
- امتیاز عملکرد پس از واگذاری شرکت‌های واقع در استان‌های البرز، آذربایجان شرقی، خوزستان و تهران نسبت به دوران قبل از واگذاری افزایش بیشتری یافته است.
- رتبه‌بندی شرکت‌ها به تفکیک استان بر مبنای مرکز فعالیت اصلی شرکت‌های مورد بررسی انجام شده است. هر یک از استان‌های هرمزگان، البرز، آذربایجان شرقی، سمنان و سیستان و بلوچستان شامل یک شرکت از مجموع شرکت‌های مورد بررسی است.
- در خصوص استان‌هایی که بیش از یک شرکت مورد بررسی را شامل می‌شوند، مجموع میانگین ۳ معیار مدل ارزیابی عملکرد محاسبه و مبنای ارزیابی استانی قرار گرفته است.

۵-۹- رتبه‌بندی روش‌های واگذاری بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری

- از بین ۲ روش واگذاری، روش فراپورس با امتیاز ۷,۹۲۵ بالاترین رتبه را کسب کرده است.
- از مجموع ۸ شرکت واگذار شده به روش فراپورس، شرکت تولید نیروی برق آبادان بالاترین امتیاز و شرکت مدیریت طراحی و احداث تکاپو کمترین امتیاز را به خود اختصاص داده‌اند.
- در روش مزایده، شرکت خدمات مهندسی آب و خاک کشور(پارس)، دارای بالاترین رتبه در بین شرکت‌هایی که به همان روش واگذار شده‌اند، می‌باشد.

۵-۱۰- رتبه‌بندی شرکت‌ها به تفکیک اندازه شرکت بر اساس تفاضل امتیاز معیارها

- از بین ۳ طبقه بزرگ، متوسط و کوچک، طبقه کوچک با امتیاز ۷,۳۹۴ نسبت به قبل از واگذاری بالاترین رتبه را کسب کرده است.
- از مجموع ۷ شرکت واگذار شده با اندازه کوچک، شرکت تولید نیروی برق آبادان بالاترین تفاضل امتیاز و شرکت مدیریت طراحی و احداث تکاپو کمترین تفاضل امتیاز را به خود اختصاص داده‌اند.
- از مجموع ۳ شرکت واگذار شده با اندازه متوسط، شرکت پایانه‌ها و مخازن پتروشیمی بالاترین تفاضل امتیاز و شرکت نوسازی صنایع ایران کمترین تفاضل امتیاز را به خود اختصاص داده‌اند.
- از مجموع ۷ شرکت واگذار شده با اندازه بزرگ، شرکت خدمات مهندسی آب و خاک کشور بالاترین تفاضل امتیاز و شرکت و شرکت مجتمع آلومینیوم المهدی کمترین تفاضل امتیاز را به خود اختصاص داده‌اند.
- هیچ شرکتی با اندازه خیلی بزرگ در این ارزیابی وجود ندارد.

۵-۱۱- رتبه‌بندی شرکت‌ها در دو معیار اشتغال و بهره‌وری کل بر اساس نرخ رشد معیارها

- با توجه به اینکه دو شاخص اشتغال و بهره‌وری کل از مدل ارزیابی عملکرد بازنگری شده خارج و به تنهایی مورد ارزیابی قرار گرفته‌اند؛ لذا ارزیابی عملکرد شرکت‌ها در مورد دو شاخص مذکور براساس روند عملکرد سالیانه آن‌ها، انجام شده است. براساس نتایج بدست آمده شرکت تولید نیروی برق آبادان با ۱۲۵٪ رشد در شاخص اشتغال و شرکت ایران ایرتور با ۱۵۳۵٪ رشد در شاخص بهره‌وری کل بالاترین رتبه را کسب کرده‌اند.

۵-۱۲- رتبه‌بندی صنایع بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری

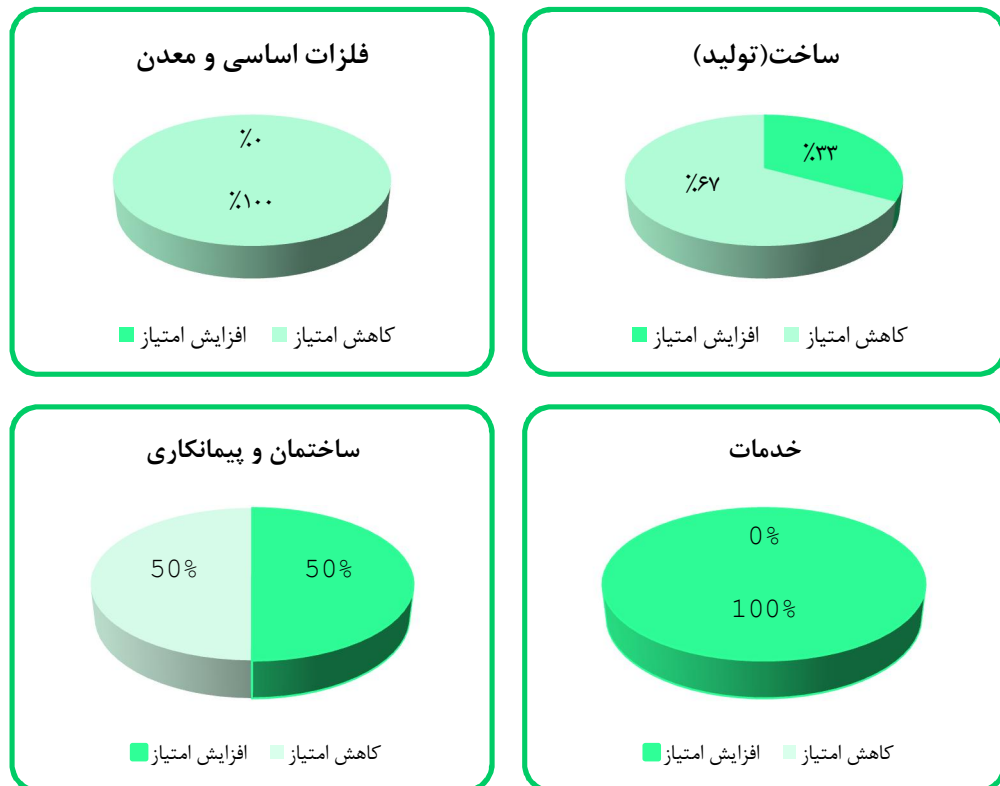
- صنعت برق با کسب ۵۲,۲۸۰ امتیاز بالاترین رتبه و صنعت فلزات اساسی و معدن با کسب (۱۵,۱۸۸-) کمترین امتیاز را به خود اختصاص داده‌اند.
- عملکرد صنعت برق در هر سه معیار نسبت به قبل از واگذاری بهبود داشته و بالاترین رتبه را بین صنایع دیگر کسب کرده است. در معیارهای بهره‌وری و سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت صنعت ساخت(تولید) و در معیارهای بازدهی صنعت فلزات اساسی و معدن پایین‌ترین امتیاز را کسب کرده‌اند.
- در شاخص اشتغال صنعت برق با نرخ رشد ۱۲۵ درصد بالاترین امتیاز و صنعت ساخت(تولید) با نرخ رشد (۳۳,۹۴-) درصد پایین‌ترین امتیاز را کسب کرده‌اند.
- صنعت خدمات با نرخ رشد ۳۱۹,۵۰ درصد و صنعت ساخت(تولید) با نرخ رشد (۲۶۵,۲۴-) در بالاترین و پایین‌ترین رتبه در شاخص بهره‌وری کل قرار دارند.
- در خصوص صناعی که بیش از یک شرکت مورد بررسی را شامل می‌شوند، مدل ارزیابی عملکرد عمومی و مجموع میانگین تفاضل امتیاز ۳ معیار مدل ارزیابی عملکرد محاسبه و مبنای ارزیابی صنایع قرار گرفته است.

۵-۱۳- ارزیابی عملکرد شرکت‌های مورد بررسی براساس مدل بازنگری شده به تفکیک صنعت

در اجرای مدل ارزیابی عملکرد برای شرکت‌های مورد بررسی، ذکر نکات و موارد زیر ضروری می‌نماید:

- امتیازدهی، محاسبات و ارزیابی انجام گرفته بر اساس مدل بازنگری و تایید شده توسط سازمان خصوصی‌سازی به تفکیک هر صنعت انجام گرفته است.
- ارزیابی عملکرد شرکت‌های مورد بررسی براساس مقایسه امتیازات کسب شده در دو دوره قبل و پس از واگذاری انجام شده است.

نمودارهای زیر نشان می‌دهد چند درصد از شرکت‌ها به تفکیک هر صنعت افزایش یا کاهش امتیاز داشته‌اند:

نمودار ۵-۳- درصد شرکت‌های دارای افزایش و کاهش امتیاز نسبت به قبل از واگذاری به تفکیک صنایع

۵-۱۴- رتبه‌بندی شرکت‌ها به تفکیک هر صنعت بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری

- در صنعت ساخت(تولید)، پارس فرایند شیراز با امتیاز ۸,۲۵۸ بالاترین امتیاز را کسب کرده است.
- هر ۳ شرکت موجود در صنعت فلزات اساسی و معدن نسبت به قبل از واگذاری عملکرد ضعیف‌تری داشته‌اند و ذغالسنگ البرز شرقی در این صنعت با امتیاز (-۱,۹۵۴) بالاترین رتبه را کسب کرده است.
- در صنعت خدمات، شرکت خدمات مهندسی آب و خاک کشور با امتیاز ۵۲,۰۳۰ در بالاترین رتبه قرار دارد.
- صنعت ساختمان و پیمانکاری شامل ۲ شرکت عمران و مسکن‌سازان منطقه شمال غرب و شرکت مدیریت طراحی و احداث صنایع تکاپو می‌باشد که شرکت عمران و مسکن‌سازان منطقه شمال غرب با امتیاز ۵,۸۰۰ عملکرد بهتری داشته است.
- صنایع برق و کشاورزی، دامپروری و صنایع غذایی فقط شامل یک شرکت می‌باشند و امکان رتبه‌بندی برای این صنایع وجود ندارد.

۵-۱۵- رتبه‌بندی شرکت‌ها به تفکیک هر معیار و شاخص در هر صنعت بر اساس تفاضل امتیاز معیارها در قبل و پس از واگذاری

- در صنعت ساخت(تولید)، پارس فرایند شیراز در هر سه معیار بالاترین امتیاز را کسب کرده است.
- در صنعت فلزات اساسی و معدن در معیار بهره‌وری و سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت، ذغالسنگ البرز شرقی و در معیار بازدهی شرکت نورد و لوله اهواز بالاترین امتیاز را کسب کرده‌اند.
- در صنعت خدمات، در معیار بهره‌وری و بازدهی، شرکت خدمات مهندسی آب و خاک کشور و در معیار سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت شرکت خدمات کیفیت آریا اس جی اس در بالاترین رتبه قرار دارند.
- صنعت ساختمان و پیمانکاری در هر سه معیار شرکت عمران و مسکن‌سازان منطقه شمال غرب بالاترین امتیاز را کسب کرده است.

۵-۱۶- رتبه‌بندی شرکت‌ها در دو معیار اشتغال و بهره‌وری کل بر اساس نرخ رشد معیارها در هر صنعت

جدول زیر شرکت‌های دارای بالاترین نرخ رشد در شاخص‌های اشتغال و بهره‌وری کل به تفکیک صنعت را نشان می‌دهد:

جدول ۵-۲- شرکت‌های دارای بالاترین نرخ رشد اشتغال و بهره‌وری کل نسبت به قبل از واگذاری به تفکیک صنعت

ردیف	صنعت	شاخص	نام شرکت با بالاترین رتبه	نرخ رشد نسبت به قبل از واگذاری
۱	ساخت(تولید)	اشتغال	پارس فرایند شیراز	۰,۰۰۰
		بهره‌وری کل	نوسازی صنایع ایران	-۱۲۳,۳۱
۲	فلزات اساسی و معدن	اشتغال	مجتمع آلومینیوم المهدی	۳۸,۸۸
		بهره‌وری کل	ذغالسنگ البرز شرقی	۱۲,۰۴
۳	خدمات	اشتغال	پایانه‌ها و مخازن پتروشیمی	۲۱,۲۳
		بهره‌وری کل	ایران ایرتور	۱۵۳۵,۴۰
۴	ساختمان و پیمانکاری	اشتغال	عمران و مسکن‌سازان منطقه شمال غرب	-۱۶,۲۸
		بهره‌وری کل	عمران و مسکن‌سازان منطقه شمال غرب	۱۴,۹۱

۵-۱۷- فهرست شرکت‌های شاهد دولتی و خصوصی

فهرست شرکت‌های شاهد خصوصی و دولتی منتخب به تفکیک ۶ صنعت به شرح جدول ۱۳-۳ می‌باشد:

جدول ۵-۳- فهرست شرکت‌های شاهد خصوصی و دولتی به تفکیک صنعت

ردیف	نوع صنعت	شرکت شاهد خصوصی	شرکت شاهد دولتی
۱	کشاورزی، دامپروری و مواد غذایی	کشاورزی و دامپروری مگسال	سهامی کشت و صنعت و دامپروری مغان
۲	فلزات اساسی و معدن	صنایع مس باهنر	شرکت آلومینای ایران
۳	ساخت (تولید)	کاشی تکسرام	شرکت صنایع بلوچ
۴	ساختمان و پیمانکاری	مجتمع‌های توریستی و رفاهی آبادگران ایران	شرکت مهندسی و توسعه نفت
۵	سایر خدمات	بازرسی فنی و کنترل خوردگی تکین کوی	شرکت توسعه خدمات بازرگانی نورد ایران
۶	برق	تولید برق عسلویه مینا	تولید نیروی برق سبز منجیل

۵-۱۸- مقایسه شرکت‌های واگذار شده به بخش غیردولتی با شرکت‌های شاهد خصوصی و دولتی

الف- صنعت ساخت (تولید)، خدمات، ساختمان و پیمانکاری و فلزات اساسی و معدن

در این بخش نتایج مقایسه تطبیقی و قیاسی شرکت‌های واگذار شده در صنایع ساخت (تولید)، خدمات، ساختمان و پیمانکاری و فلزات اساسی و معدن با شرکت‌های شاهد دولتی و خصوصی ارائه شده است. جهت مقایسه تطبیقی شرکت‌های واگذار شده با شرکت‌های شاهد دولتی و خصوصی در ابتدا اثر صنعت بر امتیازات سه معیار بهره‌وری، بازدهی و سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت به دلیل انتظار وجود معناداری اثر این عامل، به عنوان یک عامل تفکیکی بررسی گردید. با توجه به اینکه نتیجه بدست آمده با انتظار مجری در باب معناداری عامل اثر صنعت به اثبات رسید سه عامل دیگر شامل اثر «نوع شرکت» و «دوره واگذاری» و همچنین اثر توأم نوع شرکت و دوره واگذاری بر معیارهای جزئی در هر صنعت به طور مجزا و در مرحله بعد مورد بررسی قرار گرفت که خلاصه و جمع‌بندی نتایج آن در ادامه ارائه شده است.

با توجه به اینکه در این مرحله از طرح می‌بایست عملکرد شرکت‌های واگذار شده با شرکت‌های شاهد مورد مقایسه قرار گیرد سه گروه شرکت به شرح واگذار شده، دولتی و خصوصی در این مقایسه مطرح می‌باشند. بنابراین بررسی اثر عامل نوع شرکت اهمیت پیدا می‌کرد. علاوه بر آن در مراحل اولیه طرح، ارزیابی عملکرد شرکت‌های واگذار شده در دو بازه زمانی قبل و پس از واگذاری انجام گردید و تمرکز بر میزان تغییرات شاخص‌های مدل طراحی شده در پس از واگذاری نسبت به قبل از واگذاری بود بنابراین مجری عامل دوم یعنی اثر سال واگذاری و یا دوره واگذاری را برای انجام این مقایسه ضروری دانست و اما در مورد عامل سوم یعنی اثر توأم نوع شرکت و سال واگذاری نیز از آن‌جا که یکی از دستاوردهای مهم بررسی‌های تطبیقی- قیاسی، شناسایی عوامل لازم برای توجیه تغییرپذیری‌ها و توجه به آن‌ها در پیش‌بینی است، به صورت همزمان به بررسی عوامل مؤثر بر هر شاخص پرداخته شده است.

در بررسی پیش رو، برای یک شرکت واگذار شده در یک صنعت چهار وضعیت ممکن به شرح زیر وجود دارد (جدول ۵-۴):

- وضعیت ۱: بیانگر آن است که میزان تغییرات ایجاد شده در شرکت‌های واگذار شده، بیشتر از شرکت‌های دولتی و خصوصی است.
- وضعیت ۲: بیانگر آن است که میزان تغییرات ایجاد شده در شرکت‌های واگذار شده، بیشتر از شرکت‌های دولتی و کمتر از شرکت‌های خصوصی است.
- وضعیت ۳: بیانگر آن است که میزان تغییرات ایجاد شده در شرکت‌های واگذار شده، کمتر از شرکت‌های دولتی و بیشتر از شرکت‌های خصوصی است.

وضعیت ۴: بیانگر آن است که میزان تغییرات ایجاد شده در شرکت‌های واگذار شده، کمتر از شرکت‌های دولتی و خصوصی است.

جدول ۴-۵- وضعیت‌های ممکن برای شرکت‌های واگذار شده

وضعیت	دولتی	خصوصی
۱	بیشتر	بیشتر
۲	بیشتر	کمتر
۳	کمتر	بیشتر
۴	کمتر	کمتر

با وجود وضعیت‌های ممکن مطابق جدول ۴-۵ می‌توان در حالاتی، اختلافات را نادیده گرفت. همچنین امکان دارد در یکی از ۴ وضعیت مطرح شده، شرکت واگذار شده، شباهت به یکی از گروه‌های شاهد شرکت‌های دولتی و یا خصوصی داشته باشد. در این صورت می‌توان وضعیت کنونی شرکت‌های واگذار شده را به صورت جدول ۵-۵ خلاصه نمود. مثلاً در صنعت خدمات، بهره‌وری شرکت‌های واگذار شده بیشتر از دولتی‌ها بوده و کمتر از بخش خصوصی شده است، در حالی که با هیچ‌کدام تفاوت معنی‌دار نداشته است و یا در صنعت فلزات اساسی، سرمایه‌گذاری در شرکت‌های واگذار شده کمتر از سرمایه‌گذاری در بخش دولتی و یا خصوصی بوده است. این میزان کاهش، بیشتر شبیه دولتی‌ها بوده است. منظور از واژه هر دو در جدول ۵-۵ به معنای آن است که شرکت‌های واگذار شده هم به شرکت‌های دولتی و هم به شرکت‌های خصوصی شباهت دارند.

جدول ۵-۵- رفتار شرکت‌های واگذار شده در جریان واگذاری

صنعت	بهره‌وری	بازدهی	سرمایه‌گذاری	عملکرد کلی
خدمات	۳- هر دو	۳- هر دو	۴- هر دو	۴- هر دو
ساخت (تولید)	۴- هر دو	۴- هر دو	۴- دولتی	۴- دولتی
ساختمان و پیمانکاری	۱- هر دو	۴- هر دو	۲- هر دو	۴- هر دو
فلزات اساسی و معدنی	۱- هر دو	۱- هر دو	۴- دولتی	۱- هر دو

همچنین با واگذاری شرکت‌های دولتی به بخش خصوصی در هر صنعت، برخی از شاخص‌ها تحت تأثیر قرار گرفته‌اند. این اثرات را در معیارهای عملکرد مالی می‌توان به صورت نشان‌دهنده شده در جدول ۵-۶ خلاصه نمود. مشاهده می‌شود که میزان بهره‌وری، سرمایه‌گذاری و در مجموع، عملکرد کلی در صنعت خدمات، افزایش یافته است. اما در صنعت فلزات اساسی و معدنی، میزان بهره‌وری و در مجموع، عملکرد کلی کاهش پیدا کرده است. در سایر موارد نیز که با «-» نشان داده شده است، در معیارهای عملکرد مالی در صنایع مختلف، قبل و بعد از واگذاری، تغییراتی حاصل نشده است.

جدول ۵-۶- تفاوت رفتار صنایع در قبل و پس از واگذاری

صنعت	بهره‌وری	بازدهی	سرمایه‌گذاری	عملکرد کلی
خدمات	افزایش	-	افزایش	افزایش
ساخت (تولید)	-	-	-	-
ساختمان و پیمانکاری	-	-	-	-
فلزات اساسی و معدنی	کاهش	-	-	کاهش

برای شناسایی نحوه عملکرد شرکت‌های واگذاری شده، باید توجه داشت که آنان چگونه رفتار می‌کنند این موضوع در جدول ۵-۷ به صورت خلاصه آورده شده است. به عنوان مثال، در صنعت خدمات، تنها میزان سرمایه‌گذاری شرکت‌های

گزارش مدیریتی پروژه ارزیابی عملکرد قبل و پس از واگذاری شرکت‌های دولتی واگذار شده به بخش غیردولتی

دولتی در دوران پساواگذاری، روند کاهشی داشته است و در سایر معیارهای عملکرد مالی این نوع شرکت، تغییری ایجاد نشده است. همچنین در مجموع، در عملکرد کلی شرکت‌های خدماتی دولتی در روند واگذاری، تفاوتی مشاهده نشده است.

جدول ۵-۷- رفتار انواع شرکت در صنایع در تعامل با خصوصی‌سازی

صنعت	نوع شرکت	بهره‌وری	بازدهی	سرمایه‌گذاری	عملکرد کلی
خدمات	دولتی	-	-	کاهش	-
	خصوصی‌سازی شده	افزایش	افزایش	افزایش	افزایش
	خصوصی	افزایش	افزایش	افزایش	افزایش
ساخت (تولید)	دولتی	افزایش	-	-	افزایش
	خصوصی‌سازی شده	-	-	کاهش	افزایش
	خصوصی	افزایش	افزایش	افزایش	افزایش
ساختمان و پیمانکاری	دولتی	افزایش	-	افزایش	افزایش
	خصوصی‌سازی شده	افزایش	-	-	-
	خصوصی	کاهش	کاهش	-	کاهش
فلزات اساسی و معدنی	دولتی	کاهش	کاهش	-	کاهش
	خصوصی‌سازی شده	کاهش	-	کاهش	کاهش
	خصوصی	کاهش	افزایش	کاهش	کاهش

از آن‌جا که یکی از دستاوردهای مهم بررسی‌های تطبیقی-قیاسی، شناسایی عوامل لازم برای توجیه تغییرپذیری‌ها و توجه به آن‌ها در پیش‌بینی است، به صورت همزمان به بررسی عوامل مؤثر بر هر شاخص پرداخته شده است. در این خصوص دو عامل دوره زمانی و نوع شرکت و عامل اثر توأم این دو عامل مجزا (نوع شرکت در دوره‌های زمانی مختلف) با هم برای توجیه هر شاخص بررسی و نتایج آن گزارش شده است. در این جدول، مؤثر بودن عامل به منزله این است که باید آن عامل را در پیش‌بینی و یا توجیه تغییرات مدنظر قرار داد و بی‌اثر بودن عامل به معنی آن است که می‌توان از آن در توجیه تغییرات و یا پیش‌بینی صرف نظر کرد. در این راستا سه عامل مورد نیاز به ۸ حالت می‌توانند به کار گرفته شوند:

جدول ۵-۸- حالات ممکن در صورت نیاز به تغییرپذیری امتیازهای عملکرد

کد	نوع شرکت در دوره زمانی	دوره زمانی	نوع شرکت
۰	۰	۰	۰
۱	۱	۰	۰
۱۰	۰	۱	۰
۱۱	۱	۱	۰
۱۰۰	۰	۰	۱
۱۰۱	۱	۰	۱
۱۱۰	۰	۱	۱
۱۱۱	۱	۱	۱

در جدول ۵-۸ عدد **یک** به منزله مؤثر بودن و عدد **صفر** به منزله بی‌اثر بودن است. با توجه به آن‌چه گفته شد، می‌توان خلاصه موارد مورد نیاز برای توجیه را به صورتی که در جدول ۵-۹ آورده شده است، خلاصه نمود.

جدول ۵-۹- خلاصه عوامل مؤثر بر توجیه تغییرپذیری امتیازات عملکرد مالی در صنایع مختلف

صنعت	بهره‌وری	بازدهی	سرمایه‌گذاری	عملکرد کلی
خدمات	۱۱۱	۱۰۱	۱۱۱	۱۱۱
ساخت (تولید)	۱۰۱	۱۰۱	۱۰۱	۱۰۱
ساختمان و پیمانکاری	۱۰۱	۱۰۱	۱۰۱	۱۰۱
فلزات اساسی و معدنی	۱۱۱	۱۰۱	۱۰۱	۱۱۱

به عنوان مثال در جدول ۵-۹ برای تشخیص علت تغییرات مشاهده شده در معیار بهره‌وری در گروه شرکت‌های خدماتی کد ۱۱۱ قرار گرفته است که به معنای آن است که برای توجیه تغییرپذیری مشاهده شده در بهره‌وری شرکت‌های این صنعت، نیازمند توجه به هر سه عامل نوع شرکت، عامل زمانی و تغییر عملکرد شرکت‌ها در دوره‌های زمانی است. اما در معیار بازدهی گروه شرکت‌های خدماتی که با کد «۱۰۱» نشان داده شده است، برای توجیه تغییرپذیری مشاهده شده در بازدهی شرکت‌های این صنعت، تنها نیازمند توجه به ۲ عامل نوع شرکت و تغییر عملکرد شرکت‌ها در دوره‌های زمانی است.

نتایج کلی این بخش به تفکیک هر صنعت به شرح زیر می‌باشد:

• صنعت ساخت (تولید):

✓ در این صنعت عملکرد شرکت‌های واگذار شده نسبت به هر دو نوع شرکت‌های شاهد دولتی و خصوصی ضعیف‌تر است.

جدول ۵-۱۰- تفاوت عملکرد شرکت‌های واگذار شده در صنعت ساخت (تولید) با شرکت‌های دولتی و خصوصی شاهد از منظر معیارهای مدل ارزیابی عملکرد

معیار	تفاوت امتیاز با دولتی شاهد	تفاوت امتیاز با خصوصی شاهد
بازدهی	۶,۵۴٪ (۳۷,۸٪ بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)	۶,۷۱٪ (۳۸,۴٪ بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)
بهره‌وری	۳,۸۳٪ (۲۷,۶٪ بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)	۶,۵۹٪ (۳۹,۶٪ بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)
سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت	۱,۶۴٪ (۴۰,۶٪ بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)	۹,۹۹٪ (۸۰,۶٪ بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)
امتیاز کل	۱۲,۰۱٪ (۳۴٪ بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)	۲۳,۲۹٪ (۵۰٪ بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)

✓ طبق نتایج حاصل از آزمون‌های آماری، در این صنعت تنها تفاوت امتیاز شرکت‌های خصوصی در معیار سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت و امتیاز کل معنادار بوده است. با توجه به قابل اغماض بودن تفاوت‌ها با شرکت‌های واگذار شده در باقی موارد، شاید بتوان گفت این واگذاری‌ها موجب شده تا عملکرد شرکت‌های واگذار شده با تغییرات شدید همراه باشد و ممکن است در مرحله گذار به ساختار خصوصی باشند.

✓ در این صنعت، شرکت خصوصی در شاخص اشتغال با متوسط نرخ رشد ۳- عملکرد بهتری نسبت به سایر انواع شرکت‌های مورد بررسی داشته است. در هر سه نوع شرکت‌های واگذار شده، خصوصی و دولتی متوسط نرخ رشد منفی است. مقدار میانگین شاخص بهره‌وری کل نیز در شرکت خصوصی شاهد با مقدار ۰,۹۵ نسبت به شرکت‌های واگذار شده و دولتی بالاتر است. مقدار این شاخص برای شرکت‌های واگذار شده منفی است.

• صنعت ساختمان و پیمانکاری:

✓ شرکت‌های واگذار شده در این صنعت در معیار بهره‌وری از امتیاز بالاتری نسبت به شرکت‌های دولتی و خصوصی شاهد برخوردار هستند اما در رابطه با معیار بازدهی، شرکت‌های واگذار شده وضعیت ضعیف‌تری نسبت به سایر انواع شرکت‌ها دارند. در رابطه با معیار سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت نیز، شرکت‌های واگذار شده از امتیاز بالاتری نسبت به شرکت‌های دولتی شاهد و از امتیاز کمتری نسبت به شرکت‌های خصوصی شاهد برخوردار هستند.

جدول ۵-۱۱ - تفاوت عملکرد شرکت‌های واگذار شده در صنعت ساختمان و پیمانکاری با شرکت‌های دولتی و خصوصی شاهد از منظر معیارهای مدل ارزیابی عملکرد

معیار	تفاوت امتیاز با دولتی شاهد	تفاوت امتیاز با خصوصی شاهد
بازدهی	۴,۶۸ (۲۶,۲۰٪ بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)	۲,۶۳ (۱۶,۶۴٪ بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)
بهره‌وری	۱,۹۳ (۱۵,۲۱٪ کمتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)	۳,۹۳ (۳۰,۹۷٪ کمتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)
سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت	۰,۸۴ (۱۲,۳۹٪ کمتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)	۴,۵ (۳۹,۸۹٪ بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)
امتیاز کل	۱,۹۱ (۵,۵٪ بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)	۳,۲ (۹٪ بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)

✓ نتایج حاصل از آزمون‌های آماری نشان می‌دهد که در این صنعت تمامی تفاوت‌های ذکر شده در جدول ۱۱-۱۳ قابل اغماض می‌باشند و این عدم تفاوت نشان از تغییرپذیری بالای شرکت‌های واگذار شده دارد. شاید بتوان گفت که شرکت‌های واگذار شده هنوز به ثبات عملکردی خود نرسیده‌اند.

✓ در این صنعت، شرکت دولتی شاهد در شاخص اشتغال با متوسط نرخ رشد ۱۵,۱ عملکرد بهتری نسبت به سایر انواع شرکت‌های مورد بررسی داشته است. در این صنعت متوسط نرخ رشد این شاخص برای شرکت‌های واگذار شده منفی است. مقدار میانگین شاخص بهره‌وری کل نیز در شرکت خصوصی شاهد با مقدار ۵,۷۵۹ نسبت به شرکت‌های واگذار شده و دولتی بالاتر است.

• صنعت سایر خدمات:

✓ شرکت‌های واگذار شده در این صنعت در معیار بهره‌وری و معیار بازدهی از امتیاز بالاتری نسبت به شرکت‌های دولتی و خصوصی شاهد و امتیاز کمتری نسبت به شرکت‌های دولتی شاهد برخوردار هستند اما در رابطه با معیار سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت، شرکت‌های واگذار شده عملکرد ضعیف‌تری نسبت به سایر انواع شرکت‌ها دارند. در واقع می‌توان گفت شرکت‌های واگذار شده به سمت خصوصی شدن پیش رفته‌اند.

جدول ۵-۱۲ - تفاوت عملکرد شرکت‌های واگذار شده در صنعت خدمات با شرکت‌های دولتی و خصوصی شاهد از منظر معیارهای مدل ارزیابی عملکرد

معیار	تفاوت امتیاز با دولتی شاهد	تفاوت امتیاز با خصوصی شاهد
بازدهی	۴,۸۱ (۱۹,۲۷٪ بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)	۳,۱۴ (۱۵,۵۸٪ کمتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)
بهره‌وری	۱,۵۱ (۹,۵۶٪ بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)	۰,۱۶ (۱,۱۲٪ کمتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)
سرمایه‌گذاری و توسعه	۰,۴۹ (۶,۶۱٪ بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)	۳,۳۲ (۳۲,۴۲٪ بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)

گزارش مدیریتی پروژه ارزیابی عملکرد قبل و پس از واگذاری شرکت‌های دولتی و اگذار شده به بخش غیردولتی

معیار	تفاوت امتیاز با دولتی شاهد	تفاوت امتیاز با خصوصی شاهد
فعالیت	شده	شده
امتیاز کل	۶,۸ (۱۴,۱۴٪ بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)	۰,۰۲ (۰,۰۵٪ بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)

✓ نتایج حاصل از آزمون‌های آماری نشان می‌دهد که در این صنعت تمامی تفاوت‌های ذکر شده در جدول ۱۳-۱۲ قابل اغماض می‌باشند.

✓ در این صنعت، شرکت خصوصی شاهد در شاخص اشتغال با متوسط نرخ رشد ۱۰ درصد عملکرد بهتری نسبت به سایر انواع شرکت‌های مورد بررسی داشته است. در این صنعت متوسط نرخ رشد این شاخص برای شرکت‌های واگذار شده و دولتی منفی است. مقدار میانگین شاخص بهره‌وری کل نیز در شرکت‌های واگذار شده با مقدار ۴,۲۵۷ نسبت به شرکت‌های خصوصی و دولتی شاهد بالاتر است. مقدار این شاخص در شرکت‌های خصوصی و دولتی شاهد نزدیک به هم هستند اما این مقدار برای شرکت‌های دولتی بالاتر است.

• صنعت فلزات اساسی و معدن:

✓ شرکت‌های واگذار شده در این صنعت در معیار بهره‌وری و بازدهی از امتیاز بالاتری نسبت به شرکت‌های دولتی و خصوصی شاهد برخوردار هستند اما در رابطه با معیار سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت، شرکت‌های واگذار شده عملکرد ضعیف‌تری نسبت به سایر انواع شرکت‌ها دارند. به طور کلی شرکت‌های واگذار شده عملکرد بهتری نسبت به سایر انواع شرکت‌های مورد بررسی در این صنعت داشته‌اند.

جدول ۵-۱۳ - تفاوت عملکرد شرکت‌های واگذار شده در صنعت فلزات اساسی و معدن با شرکت‌های دولتی و خصوصی شاهد از منظر معیارهای مدل ارزیابی عملکرد

معیار	تفاوت امتیاز با دولتی شاهد	تفاوت امتیاز با خصوصی شاهد
بازدهی	۴,۶۷- (۲۸,۹۲٪ کمتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)	۷,۰۹- (۴۳,۹۰٪ کمتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)
بهره‌وری	۲,۵۵- (۱۳,۱۱٪ کمتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)	۵,۹۱- (۳۰,۵٪ کمتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)
سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت	۳,۹۹ (۳۹,۶۲٪ بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)	۶,۴۹ (۵۱,۶٪ بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)
امتیاز کل	۳,۲۳- (۷,۷۴٪ کمتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)	۶,۵۲- (۱۵,۶۷٪ کمتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)

✓ نتایج حاصل از آزمون‌های آماری نشان می‌دهد که در این صنعت تنها امتیاز بالاتر شرکت خصوصی شاهد در معیار سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت نسبت به شرکت‌های واگذار شده معنادار می‌باشد.

✓ در این صنعت، شرکت‌های واگذار شده در شاخص اشتغال با متوسط نرخ رشد ۲,۳ عملکرد بهتری نسبت به سایر انواع شرکت‌های مورد بررسی داشته‌اند. اما مقدار میانگین شاخص بهره‌وری کل در شرکت دولتی شاهد با مقدار ۲,۱۲۵ نسبت به شرکت‌های خصوصی شاهد و واگذار شده بالاتر است. مقدار این شاخص در شرکت خصوصی شاهد منفی است.

گزارش مدیریتی پروژه ارزیابی عملکرد قبل و پس از واگذاری شرکت‌های دولتی واگذار شده به بخش غیردولتی

لازم به توضیح است که قضیه حد مرکزی بیان می‌کند که در صورت بزرگ بودن اندازه نمونه در مشاهدات مستقل و هم‌توزیع پیوسته، می‌توان توزیع مجموع متغیرها را به صورت حدی، نرمال در نظر گرفته و به‌وسیله آن به آزمون فرضیه و ارائه گزارش تطبیقی و قیاسی پرداخت. با توجه به اندازه نمونه در هر صنعت، که تعداد مشاهدات برای هر شاخص به اندازه کافی بزرگ نبود (به طور معمول بیشتر از ۳۰) نمی‌توان به بررسی کارآمد تطبیقی و قیاسی شاخص‌ها در هر صنعت، پرداخت. اما در بررسی معیارها به دلیل جمعی بودن محاسبه هر معیار، اندازه نمونه به اندازه کافی بزرگ می‌شود (اندازه نمونه در اینجا برابر است با مجموع اندازه نمونه تک‌تک شاخص‌های ذیل هر معیار).

ب- صنعت کشاورزی، دامپروری و صنایع غذایی و برق

در این بخش نتایج مقایسه تطبیقی ۲ صنعت کشاورزی، دامپروری و صنایع غذایی و برق که تنها شامل یک شرکت می‌باشند از طریق مقایسه میانگین امتیازات در شرکت واگذار شده، خصوصی و دولتی ارائه می‌گردد. بکارگیری متدولوژی متفاوت در مورد مقایسه ۲ صنعت کشاورزی، دامپروری و صنایع غذایی و برق با ۴ صنعت ساخت، ساختمان و پیمانکاری و فلزات اساسی و معدن به ضرورت وجود حداقل ۲ شرکت در هر صنعت جهت مقایسه بر می‌گردد.

۱- صنعت کشاورزی، دامپروری و صنایع غذایی

- به طور کلی شرکت دولتی شاهد با امتیاز کل ۴۲,۴۲۴ عملکرد بهتری نسبت به شرکت‌های واگذار شده و خصوصی شاهد داشته است.
- شرکت‌های واگذار شده در معیار بهره‌وری و شرکت دولتی شاهد در معیارهای بازدهی و سرمایه‌گذاری و توسعه صنعت در رتبه بالاتری نسبت به رقبای خود داشته‌اند.

جدول ۵-۱۴- تفاوت عملکرد شرکت‌های واگذار شده در صنعت کشاورزی، دامپروری و صنایع غذایی با شرکت‌های دولتی و خصوصی شاهد از منظر معیارهای مدل ارزیابی عملکرد

معیار	تفاوت امتیاز با دولتی شاهد	تفاوت امتیاز با خصوصی شاهد
بازدهی	۴,۳۰۷ (۲۰,۱۴٪ بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)	۵,۶۶۷ (۳۳,۱۸٪ کمتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)
بهره‌وری	۴,۶۶۴ (۲۷,۸۴٪ کمتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)	۵,۵۱۴ (۳۲,۹۲٪ کمتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)
سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت	۳,۵۷ (۸,۴۲٪ بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)	۷,۸۶۱ (۲۰,۲۳٪ کمتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)
امتیاز کل	۳,۲۳ (۷,۷۴٪ کمتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)	۶,۵۲ (۱۵,۶۷٪ کمتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)

- در تمامی شاخص‌های بهره‌وری به جز شاخص بهره‌وری هزینه نیروی انسانی شرکت‌های واگذار شده از وضعیت بهتری برخوردار هستند.
- شرکت خصوصی شاهد در شاخص بهره‌وری نیروی انسانی و افزایش سرمایه از محل آورده نقدی عملکرد بهتری نسبت به شرکت‌های واگذار شده و دولتی شاهد داشته است.
- در تمامی شاخص‌های معیار بازدهی، شاخص میزان فروش و میزان مالیات عملکرد شرکت‌های شاهد دولتی بهتر می‌باشد.

گزارش مدیریتی پروژه ارزیابی عملکرد قبل و پس از واگذاری شرکت‌های دولتی و اگذار شده به بخش غیردولتی

جدول ۵-۱۵- تفاوت عملکرد شرکت‌های واگذار شده در صنعت کشاورزی، دامپروری و صنایع غذایی با شرکت‌های دولتی و خصوصی شاهد از منظر شاخص‌های مدل ارزیابی عملکرد

نام شاخص	دولتی	خصوصی
افزایش سرمایه از محل آورده نقدی	0	1.400 (۱۰۰٪ بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)
بازده حقوق صاحبان سهام	۲,۱۹۶ (۳۴,۰۵٪ بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)	۱,۱۷۱ (۲۱,۵۹٪ بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)
بازده دارایی‌ها	۰,۸۱۷ (۱۲,۲۴٪ بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)	۳,۶۶۱- (۶۲,۵۱٪ کمتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)
بازده فروش	1.295 (۱۵,۶۷٪ بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)	۳,۱۷۷- (۴۵,۶٪ کمتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)
بهره‌وری انرژی	۱- (۲۵,۵۵٪ کمتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)	
بهره‌وری مواد اولیه	۱,۹۳۲- (۴۶,۸۸٪ کمتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)	۱,۰۲۱- (۲۴,۷۸٪ کمتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)
بهره‌وری هزینه سرمایه	0.689- (۱۶,۵۶٪ کمتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)	۰,۷۰۱- (۱۶,۸۵٪ کمتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)
بهره‌وری هزینه نیروی انسانی	1.043- (۲۲,۸۹٪ کمتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)	۰,۱۲۱ (۲,۵۹٪ بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)
میزان صادرات	.	.
میزان فروش	3.41 (۴۸,۰۶٪ بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)	۱,۸۸۹ (۳۳,۸۸٪ بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)
میزان مالیات	0.518 (۲۷,۹۱٪ بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)	۰,۰۳۲ (۲,۳۴٪ بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)

• در این صنعت، شرکت دولتی شاهد با متوسط نرخ رشد اشتغال ۲۴ درصد و شرکت خصوصی شاهد با متوسط شاخص بهره‌وری کل ۲,۸۳۸ عملکرد بهتری داشته‌اند.

۲- صنعت برق

- امتیاز کل شرکت واگذار شده (۳۵,۸۵۸) در این صنعت نسبت به شرکت‌های شاهد خصوص و دولتی بهتر می‌باشد.
- شرکت شاهد دولتی در معیار بازدهی، شرکت واگذار شده در معیار بهره‌وری و شرکت شاهد خصوصی در معیار سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت در رتبه بالاتری برخوردارند.

جدول ۵-۱۶- تفاوت عملکرد شرکت‌های واگذار شده در صنعت برق با شرکت‌های دولتی و خصوصی شاهد از منظر معیارهای مدل ارزیابی عملکرد

معیار	تفاوت امتیاز با دولتی شاهد	تفاوت امتیاز با خصوصی شاهد
بازدهی	۰,۴۶۱ (۳,۰۷٪ بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)	۱,۰۵۳- (۷,۲۳٪ کمتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)
بهره‌وری	۱,۶۳۱- (۸,۷۸٪ کمتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)	۴,۴۸- (۲۴,۱۱٪ کمتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)
سرمایه‌گذاری و توسعه فعالیت	۰,۱۷۲- (۶,۳۲٪ کمتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)	۰,۵۱۴ (۱۵,۸۹٪ بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)
امتیاز کل	۱,۳۴۱- (۳,۷۴٪ کمتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)	۵,۰۱۹- (۱۴٪ کمتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده)

گزارش مدیریتی پروژه ارزیابی عملکرد قبل و پس از واگذاری شرکت‌های دولتی و اگذار شده به بخش غیردولتی

- در شاخص‌های بازده حقوق صاحبان سهام، بهره‌وری نیروی انسانی و میزان فروش شرکت شاهد خصوصی عملکرد بهتری در این صنعت داشته است.
- شرکت دولتی شاهد در شاخص‌های بازده فروش، بهره‌وری انرژی و بهره‌وری مواد اولیه در رتبه بالاتری قرار دارند.
- در شاخص‌های بهره‌وری هزینه سرمایه، بازده دارایی و مالیات، شرکت‌های واگذار شده امتیاز بالاتری نسبت به سایر رقبای خود در این صنعت دارد.

جدول ۵-۱۷ - تفاوت عملکرد شرکت‌های واگذار شده در صنعت برق با شرکت‌های دولتی و خصوصی شاهد از منظر شاخص‌های مدل ارزیابی عملکرد

نام شاخص	دولتی	خصوصی
افزایش سرمایه از محل آورده نقدی	0.000	0.000
بازده حقوق صاحبان سهام	۰,۹۶۳ (%۱۶,۴۲) بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده	۱,۶۶۶ (%۲۵,۳۶) بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده
بازده دارایی‌ها	-0.736 (%۱۵,۸) کمتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده	-0.422 (%9.05) بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده
بازده فروش	0.234 (%۴,۴۷) بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده	-۲,۲۹۸ (%۴۶) کمتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده
بهره‌وری انرژی	۰,۱۷۵ (%۳,۶۷) بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده	-
بهره‌وری مواد اولیه	-	-
بهره‌وری هزینه سرمایه	-۱,۴۵۸ (%۱۹,۶۸) کمتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده	-0.36 (%۴,۸۶) کمتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده
بهره‌وری هزینه نیروی انسانی	-2.866 (%۴۳,۵۷) کمتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده	۰,۴۷۳ (%۶,۷۱) بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده
میزان صادرات	0.000	0.000
میزان فروش	۰,۴۷۸ (%۲۷,۹۷) بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده	۰,۶۷۲ (%۳۵,۳۱) بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده
میزان مالیات	-0.649 (%43.62) کمتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده	-0.156 (%10.48) بالاتر نسبت به شرکت‌های واگذار شده

در این صنعت، شرکت واگذار شده با متوسط نرخ رشد اشتغال ۱۹ درصد و شرکت خصوصی شاهد با متوسط شاخص بهره‌وری کل ۳,۸۲۶ عملکرد بهتری داشته‌اند.